

ပအိုဝ်းလိတ်လှိုင်စွမ်းလီတာအစိုး
လိတ်ရဲဦး(ဂ)

ဝိန့်ဟိုပုံ - ကျောင်းတံခမ်း

ဘဒ္ဒန္တအာလောက(ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ)

ငါး

၁၉၆၆.၇.၁၀

ပအိုဝ်းလိတ်လှိုင်စွမ်းလီတားအစွို၊

လိတ်ရဲဉ်း (၈)

ဘဒ္ဒန္တ အာလောက (ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ)

သံဃသမ္ဗုတိလ၊ ဩားတေား

ကျောင်းတုံခမ်၊ - ဝေင်၊ဟိုပုံ၊

တဲမ်း

ပါရမီ၊ ဆီပါ၊

တဲမ်းထွဲမွဲးနီ၊

သားသနားနောင်း - ၂၅၃၄ ဗား ၊

ကောဇာသက္ကရာဇ် - ၁၃၅၂ ဗား ၊

ဒေဉ်ရုတ်၊လာလောင်း (၁၀) နီ၊ မွဲးနီ၊ - ကျားသပ္ပတေ။

ဇျုးထန်းနောင်း

ပထမလဲင်း နောင်း ၁၃၅၂ ဗား၊ ဝါးခေါင်းလာ

မွဲး (၁၀၀၀၀)

ဒုတိယလဲင်း နောင်း ၁၃၆၂ ဗား ၊ တင်၊ကျွန်လာ

မွဲး (၅၀၀၀)

(३)

စဉ်း

လိတ်မဲ့ငါ

၁။	ပါးရမီးအဓိပ္ပါယ်	၁
၂။	ပါးရမီးဆီပါးသရုပ်	၁
၃။	ပါးရမီးဆီပါးတွင်း ပဋိပက္ခတရားဖုံး	၂
၄။	ပါးရမီးဗွေအီ အကျောင့်ခရား (၃)ပါး	၃
၅။	ဘာဝနား (၄)ပါး	၄
၆။	စာဂဇာတ်ပါး ထွာဘုရား (ထားလူးတန် ၅-စွိုး)	၄
၇။	စရိယသွံပါး ထွာဘုရား (ကျင်းသွံမျိုး)	၄
၈။	သွံဆူးဘုရား ခိန်းသွံပါး	၄
၉။	ဘုရားကထွာ ဆွေအာသက်တန်	၅
၁၀။	ပါးရမီးအပျား အပါးသွံဆီ (တွက်နယ်အအဲဉ်း)	၅

၁၁။	ဒါးနုပါးရမီးကရိုးနောင်၊	၇
၁၂။	ဒါးနုပါးရမီးပဉ္စိပက္ခတရာ၊ (ပွိုင်းခတ်၊လွှဝင်း)	၇
၁၃။	ဒါးနုပါးရမီး (၃)ပါး	၇
၁၄။	ဒါးနုပါးရမီး (၃)ပါးအထူး	၈

(ခ)

မာတိကာ

၁၅။	ဒါးနုပါးရမီး တွမ်းသိဝိဇာတ်တေား (ဝိသတိနိပါတ်)	၈
၁၆။	သိဝိဇာတ်တေား အကျောင်းခရာ အချက်	၁၁
၁၇။	ဒါးနုပါးရမီးတွမ်း ဝေဿန္တရာဇာတ်တေား	၁၂
၁၈။	သစ်ကလွှားဖွါလင်းတင် ကဒေါဒါးငေါင်း ဘဝ	၁၃
၁၉။	ဇူဇကားပုဏ္ဏားဖြား ရုပ်အင်္ဂါလက္ခဏာ	၂၅
၂၀။	ခွန်တန်ဝေးသန်း ကွီဆု (၈)ပါး သိကျာထူး	၃၇
၂၁။	ဝေဿန္တရာဇာတ်တေား ပေါင်းခန့်	၄၅

အခန်း (၃) သီးလပါးရမီး

၂၂။	သီးလပါးရမီးကရိုဇနာဝ်	၄၇
၂၃။	သီးလပါးရမီး (၃)ပါး တွမ်းအထူး	၄၈
၂၄။	သီးလပါးရမီး တွမ်း ဘူရိဒတ်ဇာတ်တေား	၄၈

အခန်း (၄) နေက္ခမ္မပါးရမီး

၂၅။	နေက္ခမ္မပါးရမီးကရိုဇနာဝ်	၅၅
၂၆။	နေက္ခမ္မပါးရမီးပဋိပက္ခတရာ	၅၆
၂၇။	နေက္ခမ္မပါးရမီး (၃)ပါးတွမ်း အထူး	၅၆
၂၈။	ကာမ (၃)ပါးတွမ်း အဓိပ္ပါယ်	၅၇
၂၉။	ဘဝ (၃)ပါးတွမ်း အဓိပ္ပါယ်	၅၇
၃၀။	ထာ၊ကျုံးကဲ့င် (၃)မျိုးတွမ်း ထာ၊ကျုံးဟင် (၃)မျိုး	၅၈
၃၁။	အုံတခြာ (၅)မျိုး	၅၈

၃၂။	နေက္ခမ္မပါးရမီးတွမ်း နေမိဇာတ်တေား	၅၉
၃၃။	နေမိဇာတ်တေား ပေါင်ခန့်	၆၂

အခန်း (၅) ပညားပါးရမီး

၃၄။	ပညားပါးရမီးကရိုးနောင်	၆၃
၃၅။	ပညားပါးရမီး တွမ်း မဟောသဓာဇာတ်တေား	၆၄

အခန်း (၆) ဝိရိယပါးရမီး

၃၆။	ဝိရိယ ပါးရမီးကရိုးနောင်	၆၈
၃၇။	ဝိရိယပါးရမီး ပဋိပက္ခတရာ	၆၈
၃၈။	ဝိရိယပါးရမီး (၃)ပါးတွမ်း အထူး (ပွိုင်းကွားဝင်း)မြေ	၆၉
၃၉။	ဘုရားလောင်းသီး ဝိရိယ	၆၉
၄၀။	ဝိရိယ အင်္ဂါး (၄)ပါး	၇၀
၄၁။	သမ္မပ္ပဓာန်း (၄)ပါး	၇၀
၄၂။	ဝိရိယထွာအီ အကျောင်း (၁၁)ပါး	၇၀
၄၃။	ဝိရိယပါးရမီးတွမ်း မဟာဇနကဇာတ်တေား	၇၁

အခန်း (၇) သီးလပါးရမီး

၄၄။	ခန္တီးပါးရမီး ကရိုးနောင်	၇၄
၄၅။	ခန္တီးပါးရမီး ပဋိပက္ခတရာနောင်	၇၄
၄၆။	ခန္တီးပါးရမီး (၃)ပါးတွမ်း အထူး	၇၅

(ဃ)

ပါးရမီး ဆီပါး

- ၄၇။ သံးဝေးဂ (၃)ပါး ၇၅
၄၈။ အာဃာတဝတ္ထု (၉)ပါး (သ၊လျားထား၊ ၉-မျိုး) ၇၆
၄၉။ ခန္တီးပါးရမီး ဝိဂူရဇာတ်တေား ၇၇

အခန်း (၈) သစ္စာပါးရမီး

- ၅၀။ သစ္စာပါးရမီးကရိုးနောင်၊ ၇၈
၅၁။ သစ္စာပါးရမီး ပဋိပက္ခတရား၊ ၇၉
၅၂။ သစ္စာပါးရမီး (၃)ပါးတွမ်းအထူး (ပွိုင်းကွားဝင်)၊ ၇၉
၅၃။ သစ္စာ (၂)မျိုး၊ ၈၀
၅၄။ သစ္စာပါးရမီးတွမ်း သုဝဏ္ဏသာမဇာတ်တေား၊ ၈၀
၅၅။ သီကျာ၊ လင်ဒေါ့လ၊ပိုနယ်၊ ၉၁

အခန်း (၉) အဓိဋ္ဌာနပါးရမီး

- ၅၆။ အဓိဋ္ဌာနပါးရမီးကရိုးနောင်၊ ၈၅
၅၇။ အဓိဋ္ဌာနပါးရမီး ပဋိပက္ခတရား၊ ၈၅
၅၈။ အဓိဋ္ဌာနပါးရမီး ၃-ပါးတွမ်း အထူးပွိုင်းကွားဝင်၊ ၈၆
၅၉။ အဓိဋ္ဌာနံ တံးခို၊ ကျိုး (၁၀)မျိုး၊ ၈၆
၆၀။ အဓိဋ္ဌာနံ (၃)မျိုး၊ ၈၇
၆၁။ အဓိဋ္ဌာနံပါးရမီးတွမ်း တေမိယဇာတ်တေား၊ ၈၈
၆၂။ (၁၇)နောင်းလိုမ်းလိုမ်း စံးထွားအမျိုးမျိုး၊ ၉၀

အခန်း (၁၀) မေတ္တာပါးရမီး

၆၃။	မေတ္တာပါးရမီးကရိုးနောင်	၉၄
၆၄။	မေတ္တာပါးရမီး ပဋိပက္ခတရား	၉၄
၆၅။	မေတ္တာပါးရမီး (၃)ပါးတွင်း အထူး	၉၄-၉၅
၆၆။	မေတ္တာ (၅၂၈) တွင်း ပုဂ္ဂိုလ် (၁၂)ဖြာ	၉၅-၉၆
၆၇။	မေတ္တာ ပဿာပုံး 'နော'၄-ငါ	၉၆
၆၈။	အရပ်မျက်နှာ (မဲ့ငါ) (၁၀)ပါး	၉၇
၆၉။	မေတ္တာ (၅၂၈)ပါး ဖွားပုံး	၉၇
၇၀။	ဒိသာဖရဏမေတ္တာ (၄၈၀)	၉၈
၇၁။	မေတ္တာပါးရမီးတွင်း စန္ဒကုမာရ ဇာတ်တော	၉၉

အခန်း (၁၁) ဥပေက္ခာပါးရမီး

၇၂။	ဥပေက္ခာပါးရမီးကရိုးနောင်	၁၀၄
၇၃။	ဥပေက္ခာပါးရမီး ပဋိပက္ခတရားနောင်	၁၀၄
၇၄။	ဥပေက္ခာပါးရမီး (၃)ပါးတွင်း အထူး	၁၀၅
၇၅။	ဥပေက္ခာပါးရမီး တွင်း နာရဒဇာတ်တော	၁၀၆
၇၆။	ငေါင်းရီလွှားခန်း	၁၀၈
၇၇။	ငေါင်းရီလွှားခန်း အဖြေမဲ့ဦး	၁၀၈

ပါးရမီး ဆီပါ၊

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ

အခန်း (၁) ပါးရမီး ဆီပါ၊

၁။ ပါးရမီး အဓိပ္ပါယ်

အလောင်သီး ထားမာကိစ္စ၊ အလောင်သီး ဥစ္စာချား
နောင်မ၊ ဟဲ့ဗား “ပါးရမီး” နောင်သွ။ (ပရမပုဒ်၊ ဤပစ္စေ၊)

၂။ ပါးရမီးဆီပါသရုပ်

၁။ ဒါနပါးရမီး	- ဖေးလူးစွဉ်းကြယ်စားဂ။
၂။ သီလပါးရမီး	- သျှောင်ရွှင် ကံဆောက်တယ်။
၃။ နေက္ခမ္မပါးရမီး	- တော့ထွက်ထန်းတခြာ။
၄။ ပညာပါးရမီး	- ထာသေထာဒါး ထာလိမ္မား။
၅။ ဝီရိယပါးရမီး	- လုံလ ကျိုးစာ မာသောင်းသာ။
၆။ ခန္တီပါးရမီး	- ယွန်းယောသယ်ခံ ခန္တီ။
၇။ သစ္စာပါးရမီး	- မွေး မဲဉ်း စို့စွဉ်း။
၈။ အဓိဋ္ဌာနပါးရမီး	- ဆောက်တယ် မိဋ္ဌာန်းအဓိဋ္ဌာန်း။
၉။ မေတ္တာပါးရမီး	- ရက်ပင်။
၁၀။ ဥပေက္ခာပါးရမီး	- အောင်းကြို့ထားဝ တရား။

(၂)

ပါးရမီး ဆီပါး

ဆောင်းအံ့လင်္ကာ

ဒါန သီလ ၊ နေက္ခမ္မ ၊ ပညာ ဝီရိယာ ။
ခန္တိ သစ္စ ၊ မိဋ္ဌာန ၊ မေတ္တာ ဥပေက္ခာ ။

၃။ ပါးရမီးဆီပါးတွမ်း ပဋိပက္ခတရား

- ၁။ ဒါနပါးရမီး - လောဘ မစ္ဆရိယ။
- ၂။ သီလပါးရမီး - ဒုစရဲက်ထားမားဖုံး။
- ၃။ နေက္ခမ္မပါးရမီး - ဝတ္ထုကာမ ကိလေသာကာမ။
- ၄။ ပညာပါးရမီး - သမ္မောဟတရား။
- ၅။ ဝီရိယပါးရမီး - ထိန မိဒ္ဓ။
- ၆။ ခန္တိပါးရမီး - ဣဋ္ဌာရုံး အနိဋ္ဌာရုံးအလောင်း
ကထွာဒါး လောဘ ဒေါသ။
- ၇။ သစ္စာပါးရမီး - မောဟ။
- ၈။ အမိဋ္ဌာနပါးရမီး - တကျင်နှောင်တောင်း သုတဖြောင်း။
- ၉။ မေတ္တာပါးရမီး - ဒေါသ။
- ၁၀။ ဥပေက္ခာပါးရမီး - ဣဋ္ဌာရုံး အနိဋ္ဌာရုံး နီဖွဲအလောင်းယို
အဉ်းသုတရားရား ညှိးတွာမူ။

၄။ ပါးရမီးဗွေအီ အကျောင်းတရာ၊ (၃)ပါး

- ၁။ အားထုတ်ဗား၊ မာဗား ဘားဝနားလစ်ပါး။
- ၂။ တွင်းပါးရမီး တခေါင်းတောင်း ပဋိပက္ခတရာဖုံးယို ဆင်း
ချင်းတွင်း ပစ္စဝေက္ခဏားဉာဏ်တင် ပယ်ထိုးဗား။
- ၃။ နီနမ်းယို အပ်လူးဗား ဘုရား။

၅။ ဘားဝနား (၄)ပါး

- ၁။ ချင်းကားတင် ပါးရမီး စားဂ စရိယတရာဖုံးယို ကွီဆုရေး
ရွယ်ရှုဗား သဗ္ဗညုတဉာဏ်တပါးလွှမ်းတွေ့ လို့လို့စင်
စင်ဈာန်မအွဉ်းခါး ကပ္ပါးများ ဆယ်ဖူးဒါး ဘားဝနား
နောင် ဟဲ့ဗား “သဗ္ဗသမ္ဘာရဘားဝနား” နောင်သွ။
- ၂။ ရိုးရိုးသေးသေး ကပ္ပာများဆယ်ဖူးဗား ဘားဝနားနောင်
ဟဲ့ဗား “သက္ကစ္စ ဘားဝနား” နောင်သွ။
- ၃။ ဈေးဘဝ ဈေးဇာတ် တပျတ်တောင်းတင် ကပ္ပါးများဆယ်
ဖူးဗား ဘားဝနားနောင် ဟဲ့ဗား “နိရန္တရဘားဝနား”
နောင်သွ။
- ၄။ ဒိန်းခါးညဆွာ ကပ္ပါးများဆယ်ဖူးဗား ဘားဝနားနောင်
ဟဲ့ဗား “စိရကာလဘားဝနား” နောင်သွ။

(၄)

ပါးရမီး ဆီပါး

၆။ စာဂဇာတ်ပါး ထွာဘုရား (ထားလူးတန် ငတ်၊စိုး)

- ၁။ ဓနပရိစ္စာဂ - လူးရွှင်ခံ၊ လူးသေဆင် ခမ်းထီ။
- ၂။ ပုတ္တပရိစ္စာဂ - လူးပိုပေး။
- ၃။ ဘရိယပရိစ္စာဂ - လူးမာ။
- ၄။ အင်္ဂပရိစ္စာဂ - လူးသွီးယား၊ လူနမ်းအင်္ဂါးပေးတန်။
- ၅။ ဇီဝိတပရိစ္စာဂ - လူးအသက်။

၇။ စရိယသုံပါး ထွာဘုရား (ကျင်၊သုံမျို)

- ၁။ လောကတ္ထစရိယ - ကျင်ဖေးလောကအကျို၊
အများအကျိုတား။
- ၂။ ဉာတတ္ထစရိယ - ကျင်ဖေး စိုးရွှိုအကျိုတား။
- ၃။ ဗုဒ္ဓတ္ထစရိယ - ယံထွာဘုရား ကျင်နမ်းတား။

၈။ သုံဆူးဘုရား ချိန်သုံပါး

- ၁။ ပညာဓိကဘုရား - ဖြူးဟးပါးရမီး လစ်သခဲးပိုင်
ကမ္ဘာတသဉ်။
- ၂။ သဒ္ဓါဓိကဘုရား - ဖြူးဟးပါးရမီး သွစ်သခဲးပိုင်
ကမ္ဘာတသဉ်။
- ၃။ ဝီရိယာဓိကဘုရား - ဖြူးဟးပါးရမီး တဆီသူသခဲးပိုင်
ကမ္ဘာတသဉ်။

၉။ ဘုရားကထွာ ဆွေအာသက်တန်၊

ဆွေသွတ်သက်တန်၊ တရား၊ အာသွတ်သက်တန်၊
တသဲဉ်၊ ခိန်းခါးကိုတွင်း၊ ဘုရားပွင်း၊ တောင်ဝင်းစွမ်းဖြာနော။

၁၀။ ပါးရမီးအပျာ၊ အပါးသွံဆီ (တွက်နယ်အဆဲဉ်း)

၁။	ပါးရမီး	(၁၀)ပါး
၂။	ဥပပါးရမီး	(၁၀)ပါး
၃။	ပရမတ္ထပါးရမီး	(၁၀)ပါး
- ခြံဉ်းထွာ (၃၀)နောင်သွ။

၁၁။ ပါးရမီးအပျာ၊ အပါးသွံဆီ (တွက်နယ်အလဲဉ်း)

၁။	ဒါနပါးရမီး
၂။	သီလပါးရမီး
၃။	နေက္ခမ္မပါးရမီး
၄။	ပညာပါးရမီး
၅။	ဝီရိယပါးရမီး
၆။	ခန္တီပါးရမီး
၇။	သစ္စာပါးရမီး
၈။	အဓိဋ္ဌာနပါးရမီး
၉။	မေတ္တာပါးရမီး

(၆)

ပါးရမီး ဆီပါး

- ၁၀။ ဥပေက္ခာပါးရမီး
- ၁၁။ ဒါနဥပပါးရမီး
- ၁၂။ သီလဥပပါးရမီး
- ၁၃။ နေက္ခမ္မဥပပါးရမီး
- ၁၄။ ပညာဥပပါးရမီး
- ၁၅။ ဝီရိယဥပပါးရမီး
- ၁၆။ ခန္တီဥပပါးရမီး
- ၁၇။ သစ္စာဥပပါးရမီး
- ၁၈။ အဓိဋ္ဌာနဥပပါးရမီး
- ၁၉။ မေတ္တာဥပပါးရမီး
- ၂၀။ ဥပေက္ခာဥပပါးရမီး
- ၂၁။ ဒါနပရမတ္ထပါးရမီး
- ၂၂။ သီလပရမတ္ထပါးရမီး
- ၂၃။ နေက္ခမ္မပရမတ္ထပါးရမီး
- ၂၄။ ပညာပရမတ္ထပါးရမီး
- ၂၅။ ဝီရိယပရမတ္ထပါးရမီး
- ၂၆။ ခန္တီပရမတ္ထပါးရမီး
- ၂၇။ သစ္စာပရမတ္ထပါးရမီး
- ၂၈။ အဓိဋ္ဌာနပရမတ္ထပါးရမီး
- ၂၉။ မေတ္တာပရမတ္ထပါးရမီး
- ၃၀။ ဥပေက္ခာပရမတ္ထပါးရမီး

အခန်း (၂) ဒါးနပါးရမီး

၁။ ဒါးနပါးရမီး ကရိုနောင် -

မဟာကရုဏာတွမ်း ဥပါယကောသလ္လဉာဏ်ယို မာခင်း
ကန်တင် နီနမ်း ကပွိုင်းဆွိုင်းဒါး ဥစ္စာ ပစ္စေဖုံယို အလူးခံပုဂ္ဂိုလ်
သီးထူးသူ၊ နေးတွမ်းစေးတနား သုဗ္ဗာဗ္ဗာတင် ကဖေးလူး ဖေးတန့်၊
စွဉ်ကြယ်နောင်၊ ဟဲ့ဗား ဒါးနပါးရမီးသွ။

ဒါးနပါးရမီးအကျိုးကဗျာ

- * ယွမ်းကံးဖေးလူး - ဗ္ဗာဖျူးစေးတနား
- လောင်ဆားထွာတွင်း - ကွပ်လူးလင်ဗား
- ဘုရာလဲ့ထွာ - ချွမ်ပါသတ္တဝါး
- နိဗ္ဗာန်ခမ်း - ကျွသမ်းဖျော်တွိုးဗား။

၂။ ဒါးနပါးရမီး ပဋိပက္ခတရာ (ပွိုင်းခတ်-ဆန့်ကျင်) နောင်၊ လောဘ၊ မစ္ဆရိယ ယိုနီပါးသွ။

၃။ ဒါးနပါးရမီး ယိုနောင်၊

- ၁။ ဒါးနပါးရမီး
- ၂။ ဒါးနဥပါးရမီး
- ၃။ ဒါးနပရမတ္ထပါးရမီး ပွာထင်း (၃)ပါးနောင်သွ။

(၈)

ပါးရမီး ဆီပါး

၄။ ဒါနုပါးရမီး ၃-ပါးအထူး

- (က) ဒါနုပါးရမီးနောင်၊ လူးပို၊ လူးမာ၊ လူးရွှင်ခံ၊ ဥစ္စားစတင် ဗာဟိရ ထာ၊ လူးမျိုးဖုံးသွ။
- (ခ) ဒါနုဥပပါးရမီးနောင်၊ လူးမဲ့နား၊ စူခင်းစတင် နမ်းအဂါး ထာ၊ လူးမျိုးဖုံးသွ။
- (ဂ) ဒါနုပရမတ္ထပါးရမီးနောင်၊ လူးအသက် ထာ၊ လူးမျိုးနောင်၊ သွ။

၅။ ဒါနုပါးရမီး တွမ်း သိဝိဇာတ်တော (ဝိသတိနိပါတ်)

သိဝိတိုင်း အရိဋ္ဌပူရခင်း သိဝိခွန်တန်နောင်၊ ဝွေအောင်းလူး သေးသေးစွဉ်းထာ၊ မာ၊ သေးသေးစွဉ်း ဒါးနသွ။ ဝေင်(ဝိန့်)တခါ၊ လစ်ဖဲ့ယို မာ၊ အလူး ကနာ၊ မဏ္ဍပ်တဟးစီး၊ ဝေင်ထာ၊ ဝကိုယိုလဲ မာ၊ ထာ၊ လူးကနာ၊ မဏ္ဍပ်တဟး၊ ဟော်တလင်၊ ကိုယိုလဲ မာ၊ ထာ၊ လူးကနာ၊ မဏ္ဍပ်တဟးတင် လို့လို့စင်စင် အလူးကနာ၊ မဏ္ဍပ် အောင်း(၆)ဟးသွ။

အလူးကနာ၊ မဏ္ဍပ်တဟးဟးယို လူးထာ၊ တနီ၊ တနီ၊ နောင်၊ တန်းတသိန်း၊ ကနာ၊ မဏ္ဍပ်(၆)ဟးယို လူးထာ၊ တနီ၊ တန်း သူသိန်းနောင်၊ သွ။ သိဝိခွန်တန် လူးဟးလဲဉ်းတခွင်းနောင်၊ လဲ အလူးဗွေတကာ၊ နောင်၊ အောင်းစဉ္ဇာ၊ မျဉ်လူးပါ နမ်းအဂါးသွီး ယာ၊ စူခင်းမဲ့နားနဲဉ်းနောင်၊ တင် ဟန်းနီ၊ ယို ခွေအောင်းလွေ့ထွား

ထားလူးမဏ္ဍပ်တွင်၊ တဖူးလောင်း အလူးခံးပုဂ္ဂိုလ်း မီးကွီလူးခံး
ခွေမဲ့ဖြိုးနပ်၊ ခွေအီးလူးစွဉ်းသွူနဲး။

စဉ္ဇာထွူတင် အနီ၊နောင်၊ ထုမ်းဆင်ထွိုင်းလွေ၊ စစ်ဆေ၊
ခန်း အထားလူးမဏ္ဍပ်နောင်သွူ။ ဝွေထားကျုံးနောင်၊ သီကျာ၊
သေတင် သီကျာ၊ဖြားဖန်ဆင်စွဉ်း အနမ်းပုဏ္ဏာ၊ဖြား မဲ့ပ၊တွေ့၊
အံ့ပွေးဆွမ်းတဖူးလောင်း၊ ဒွူးအူ လူးခံးဆွမ်းစွဉ်း သိဝိခွန်တန်
အမဲ့ဖြိုးတပင်နောင်သွူ။

သိဝိခွန်တန်လဲ ဟွန်ဟောင်သ၊ရေ၊ငါး လင်စွဉ်းဆင် ဟဲ့၊
သင်ခန်းပုဏ္ဏာ၊ဖြား အွိုးဟော်လောင်း၊ ဟဲ့စွဉ်း ဇီဝိကတသီးဆရာ၊
ထွဉ်းထေထန်းဖေး ဝွေအမဲ့ခူ၊ ပင်ထွေဖဲ့တင် အွဉ်းဒင်းသော့ဖေး
သိဝိခွန်တန်စူယာကို၊ သိဝိခွန်တန်လဲ သ၊ရောင်းသ၊ရေ၊ သွိုးသွိုး၊
သွင်းသွင်းတွေ့၊ မဲ့ဖြိုးပင်ထွေယို တခူ၊ ရေးစူးစွဉ်း သဗ္ဗညုတမဲ့ဖြိုး
တော့တင် လူးထင်းခန်း ပုဏ္ဏာ၊ဖြားနပ်သွူ။

ပုဏ္ဏာ၊ဖြားလဲ လ၊သွူခွန်မဲ့ဖြိုးတင် သော့ဖျော်စွဉ်း ဝွေမဲ့
ကို၊ သီကျာ၊တံ၊ခို၊တင် ထီးစင်းစွဲစွဉ်းချားထား၊ သိဝိခွန်တန်လဲ
လူဗားသွူ မဲ့ဖြိုးတွေ့၊ သ၊ရေ၊နိက်သက် ဟွန်ကွိုင်းမွေးငါး၊
အားရ၊တောင်းခွိုန်း၊ အောင်းကုင်မဲ့ဖြိုး ပင်စေးနောင်လဲ ထွဉ်းထေ
ပါယင်းတင် ရေးစူးယင်းစွဉ်း သဗ္ဗညုတဉာဏ်းတော့ မဲ့ဖြိုးတွေ့၊
လူးလို့စင်ကြောင်းခန်းချား ပုဏ္ဏာ၊ဖြားနောင်သွူ။

ပုဏ္ဏာ၊ဖြားလဲ လ၊သွူခွန်မဲ့ခူ၊ နီဖြိုးတွေ့၊ လင်စွဉ်းဟော်
ထို၊မားပြေ၊ချာစွဉ်းချား လူ၊ခမ်းနောင်သွူ။

(၁၀)

ပါးရမီး ဆီပါ၊

နောင်မ၊ သိဝိခွန်ဟော်ခမ်းနောင်၊ ခွေယို မဲ့ပျောက်လဲဦး
သွေ့တော့၊ အုပ်ခမ်းစို၊ နန်း တထွိုက်တောင်းဒွါမ်မွှေးနဲ့ စဉ်းစာ၊ ထွေ
တော့၊ အရိဋ္ဌပူရ ခမ်းတန်နောင်၊ အပ်ဖေးထို၊ အမတ်တင် သိဝိ
ခွန်တန် အနမ်းနောင်၊ လွေ့အုံဉ်ယျာဉ်းခြံကို ခံးတောထိုခန်း ရသေ့၊
နောင်၊ သွေ့။

သီကျာ၊ ကထင်းသေတင် လင်၊ လွှဲစဉ်းလို၊ ခမ်းကို၊ လင်၊
တို့၊ ထေ့ခန်း ရသေ့၊ ထျ၊ လင်၊ ဒေါ၊ နယ်ခန်း သျှင်းရသေ့၊ မဲ့ခွေ၊
ယံကစဲင်းချာအနယ်၊ ထွဉ်းခန်းရသေ့၊ ပျသစွားနောင်၊ သွေ့။

ပထမပျသစွားပုံ၊

ခွင်းကားတင် အလူးခံးပုဂ္ဂိုလ်းသီးကိုပုံးနောင်၊ ပုဂ္ဂိုလ်း
အဖြာ၊ မဲ့င်၊ တရို၊ တောင်း လွဉ်လူးခံးခွေသွေ့။ ခွေလဲ့ ဟွန်ရက်သ၊
ရေ၊ မွေးငါး၊ ကွပ်စဉ်းငေါင်းမွေးမန်းသစွားယိုနောင်မ၊ ခွေမဲ့ဖြိုးယံ
ကထွာ ပေါးချာယင်းသွေ့နဲ့၊ ပျသစွားယို ကထင်းထွေ့နောင်၊ မဲ့
တပင် ပေါးချာယင်းစဉ်းချာနောင်၊ သွေ့။

ဒုတိယသစွားနောင်၊

ပုဏ္ဏားဖြားနောင်၊ လွဉ်လူးခံး ခွေမဲ့ခွေ၊ တဖြိုးလွမ်း၊ ခွေလဲ့
မဲ့ခွေ၊ နီဖြိုးလွမ်း ထေထန်းလူးလို့မွေးစဉ်းချာ၊ လူးဟးသွေ့မဲ့ဖြိုးတော့၊
ခွေသ၊ ကိုနောင်၊ ဟွန်ကျိုင်းနိုက်သက် သ၊ ရေ၊ သွေ့၊ သွင်းမွေးစဉ်းထာ၊
သွေ့နဲ့၊ ကွပ်သစွားငေါင်းယိုနောင်မ၊ ခွေမဲ့ခွေ၊ ယံပေါးချာလို့ယင်း

သွန့်နဲ့၊ ပျံသွားယို ကထင်းထွဲတင် မဲ့ရှုတဖြိုး ပေါးချာလို့ယင်း
တွေ့၊ လထင်းစွဉ်း ဒိဗ္ဗစက္ခုလူမဲ့ဖြိုးတင် ထီးဖြင့် စွမ်းစေတံထံလို့
စွဉ်းချာထားနောင်သွ။

ကရိုဒါးပုဏ္ဏားဖြား ကလူးခံဒါး သိဝိခွန်ဟော်ခံ၊ အမဲ့ရှု
နောင်၊ ပုဏ္ဏားအစစ်တမွေးတောင်း၊ သီကျာဖန်ဆင်ချား အနမ်း
ပုဏ္ဏားသွ။ သိဝိခွန်တန် မဲ့ကစင်းလွဉ်ချာယင်း၊ ကထီးချာယင်းထား
တွမ်းကလ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုမဲ့နောင်၊ သီကျာတံ၊ ခိုမွေးတောင်း၊ မာထား
လူးအကျို၊ တံ၊ ခိုချားနောင်သွ။

သိဝိဇာတ်တေးကို အကျောင်၊ ခရားအချက်

- ၁။ လူးမဲ့ရှုနီလင်း၊
- ၂။ ခံရသေ့၊
- ၃။ သီကျာလင်းထွဉ်း ပျံသွားတင် မဲ့ထီးစင်းချာယင်း၊
- ၄။ လ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုမဲ့။

ဇာတ်ပေါင်၊

- ၁။ သိဝိခွန်နောင်၊ သင်ထွာ ဘုရားဂေါတမ၊
- ၂။ ဇီဝိကဆရာနောင်၊ သင်ထွာ သျင်းအာနန္ဒာ၊
- ၃။ သီကျာခွန်နောင်၊ သင်ထွာ သျင်းအနုရုဒ္ဓါနောင်သွ။

၄။ မော့နောင်ခါ ပရိသတ်နောင်၊ ယိုခါ သင်ထွာ ဘုရားပရိသတ်ဖုံးနောင်သွ။

၆။ ဒါးနုပါးရမီး တွမ်း ဝေဿန္တရားဇာတ်တေား

ကလဲဉ်းခိုးချာ အျိုးစခါနောင်၊ သိဝိတိုင်း စေတုတ္ထရားခမ်းကို သိဝိခွန်နောင်၊ အောင်းစိုးစံး အုပ်ချုပ်ထွာခွန်သွ။ ကရိုးဒါး သိဝိခွန်တန်နောင်၊ အပိုခို အောင်းတဖြာ၊ အမဉ်းနောင်၊ ဟဲ့ “သိဉ္ဇည်”တဲ့၊ ခွန်ပိုသိဉ္ဇည်၊ အရွယ်းကထင်းဗ၊ အသက်ထင်းလ၊ နောင်၊ အဖါခွန်တန် သိဝိလဲ့ မင်္ဂလာ၊ လက်ထပ်ဖေးခန်းတွမ်း ခွန်မဒ္ဒရာဇ်အပိုမူး နင်၊ ဖုဿတီးနောင်သွ။

မွူးနီ၊ ပေါင်ထိုင်းအာ လာပေါင်ထိုင်းညနောင်၊ ဘုရားလောင်အံ့ခန်း ပဋိသန္ဓေ နင်၊ ဖုဿတီးဟို့ကိုသွ။

ဘုရားလောင်၊ ကထိုင်းအံ့ ပဋိသန္ဓေဟို့ကိုတွင်းနောင်၊ အမွိုးနင်၊ ဖုဿတီးယို မျဉ်လူးငါးထား၊ မျဉ်မားငါးဒါးနတ်ဝင် ဝေင်၊ လစ်ဖဲ့၊ ဝေင်ထားဝ၊ ဟော်တလင်၊ ဌားနုသူထွောင်းကို ဆို့မားထားလူးမဏ္ဍပ် တဗားစီး၊ မဏ္ဍပ်တဗားတဗားကို တနီယို လူးထားတသိန်းစီး၊ မဏ္ဍပ်သူဗားတင် လူးထားတနီယူသိန်းသွ။

ဘုရားလောင်း၊ အံ့ပဋိသန္ဓေ၊ ကထိုင်းဗွေ အလာတဆီ
နောင်၊ လွေလယ်ထွားထားဝေင်ကို၊ ကထိုင်းဗျော်လွေ၊ ကုန်း
သယ်တဖူးတန်ကိုတွေ့၊ လွှဲဖွါလင်ခန်း အပိုခိုဘုရားလောင်း၊
နပ်သွ။ ဘုရားလောင်း၊ ကလွဲဖွါလင်နောင်၊ အဲ့မဲ့လွဲဖွါလင်၊
ဒျားသွ။

သစ်ကလွဲလင်တင် မည်လူးငါးထားတွေ့၊ လျာအစူကို
စွဉ်း အမွိုးတမြို့လူးသွ။ အမွိုးနင်ဖုဿတီးတဲ့ သ၊ရေငါးတွေ့၊
ဖေးခန်း အပိုရွှင်တရောင်၊ ကမ်းသလူးလှဲပိုခို ဒေါဖေးရှင်းနောင်၊
သွ။

သစ်ကလွဲဖွါလင်တင် ကဒေါသွါဒါးငေါင်း

ဘဝနောင်၊

မဟေားသတားဘဝ၊ ဝေဿန္တရားဘဝ၊ သိဒ္ဓတ္ထဘဝသွ။

ဘုရားအလောင်း၊ ခွန်ပေးမင်သာယို အမွိုးလွဲဖွါလင်၊
ဝေဿန္တရကုန်းသယ်၊ တဖူးကိုနောင်မ၊ ဖန်ဖေးအမည်၊ “ဝေဿ
န္တရား” နဲ့င်းနောင်သွ။

ဝေဿန္တရား ကလွဲဖွါလင်၊ အနီနောင်နောင်၊ ဥပေါသ
ထဆင်မွဲတဟး ကအောင်ကျောင်းဒါးထား၊ မို့လောင်းယို အီလင်၊
လွဉ်ဖေး ဆင်ဗွာပေးတဟး၊ အမည်နပ်၊ ဟဲ့ဖေး ‘ပစ္စယ’ ဆင်ဗွာတဲ့၊
လင်စွဲပြင်ဟောင်သော့ခန်း သုမ်းကိုသွ။

ဝေဿန္တရာယို မွိုးမိသီး အွဉ်းဟွဲးဖေးစွဉ်း အငွဉ်းဟွဲး တန်းဖို၊အငို၊တန်းတရေင်၊ ဝေဿန္တရာ အသက်ကထိုင်းလ၊ လစ်၊ငတ်၊နောင်းကို ဝွေ၊ကအောင်းဟွဲးဒါ၊ အငွဉ်းဟွဲးနောင်၊ ဗောင်း လူးထို၊ခန်း လို၊ကကောနေးဒါ၊ ဝွေ၊နောင်၊သွ။ မွိုးမိသီး အွဉ်းဟွဲး ဖေးယင်းတလဲင်း၊ ဝွေ၊ဗောင်းထူးလူးထို၊ယင်း၊ မာ၊နဲင်းနောင်၊ ဗွေစွဉ်းကွတ်၊လဲင်းသွ။

ဝေဿန္တရာ အသက်ကထိုင်းလ၊ သွစ်၊နောင်းကိုနောင်၊ နေးတွမ်းတခြို၊ ပစ္စေဉ္စော၊ ဝွေ၊ကလူးဗားထာ၊ယို တွိုးသ၊အားရ၊ တောင်းမွိုန်းတင် ပါ၊အဖြာ၊မဲ့င်၊တရို၊တောင်း မီးမည်လ၊ “ခွေကတူး၊ ခွေမဲ့နား၊ သွီးယားစတင် စားယိုဖုံးလဲ ခွေအီးလူးဒျား၊ မီးမည်ထွဉ်း မာ၊သွဉ်း လို၊ထွဉ်းအံးလဲ ခွေအီးမာ၊ဖေးဒျား” ယူးခန်းနဲင်းနောင်၊တင် ဟံးတန်ပထဝီယိုလဲ ခြိအင်္ဂါဝ်း လောင်းခြိုင်းငှီးတသွိုး တဖျန် လွဉ်စွဉ်းထာ၊ တလဲင်းချင်းသွ။ **(ပထမလဲင်းဟံးတသွိုး)**

ဝေဿန္တရာ အသက်ကထိုင်းလ၊ တဆီသူနောင်းကို မွိုး မိသီး မင်္ဂလာဆောင်း လက်ထပ်ဖေးခန်း တွမ်းမဒ္ဒရာဇ် ခွန်ဟော်ခံ၊ အပိုမူး “နင်၊မဒ္ဒီး” နောင်၊သွ။ စေတုတ္တရာ၊ ခမ်းတန်ယိုလဲ လွယ်၊ အပ်လင်၊ဖေးခန်း ဝေဿန္တရာ၊နင်၊သွ။

ဝေဿန္တရာနောင်၊ တယံးစွဉ်း ဝွေ၊ကထွာစခွန်နောင်၊မာ၊ငါ လူးထာ၊တနီ၊တနီ၊ယို သူသိန်း သူသိန်းစွဉ်းဒျားနင်၊သွ။

ခွန်ဝေဿန္တရာနောင်၊ အပိုခို အောင်းတဖြာ၊ အမည်၊
“ဇာလီ”တဲ့၊ အပိုမှူး အောင်းတဖြာ၊ အမည်၊နောင်၊ “ကဏ္ဍာဒိန်း”
တဲ့။

ခွန်ဝေဿန္တရာနောင်၊ တလာသူလင်း၊ ထုမ်းတွမ်းဆင်ဗွာ
ပစ္စယတင် လယ်ထွားလွဉ်၊ဝွေ၊အထာ၊လူး မဏ္ဍပ်သူဗားကိုသွ။

ဟ၊တလင်းခါနောင်၊ ကလိင် ခမ်းနင်းငန်းကိုသူ၊ ခမ်းခေါင်း
ထာ၊တွော၊ လုပ်၊သွို၊လုင်းခြံ လ၊တောင်းခွမ်တင် ဒုတ္တိက္ခန္တရကပ်
တို့၊ဖျော်လွဉ်တင် အံ့အောင်လို့ထာ၊ ပငါပရာ၊ဖုံးနောင်၊သွ။

ကလိင်ရစ် ခွန်ဟော်ခံ၊နောင်၊ ယံဖေးခမ်းကလော့တင်
ဆောက်တယ်၊စွဉ်၊ ဥပုသ်သီးလလဲ့ ခမ်းတလော့တောင်းဒျားနေ
နေသွ။

နောင်၊မ၊ ပညားအောင်းလို၊ဒါ၊ ပါ၊တဖြာ၊နောင်၊ ဒေါ၊နယ်
ဖေးခန်း ကလိင်ရစ် ခွန်ဟော်ခံ၊နဲင်းယို “အိုး - စေတုတ္တရာ၊
ခမ်းကိုသူ၊ ပစ္စယဆင်ဗွာအောင်း၊ ကရိုးဒါ၊ ပစ္စယဆင်ဗွာနောင်၊
ဖျော်တို့၊မိုင်းကိုလဲ့ ခမ်းလော့စွဉ်တဲ့ သတင်၊အောင်းကျော့ကျာ၊
နဲင်းနောင်၊သွ။

ပစ္စယဆင်ဗွာအမွေ၊ ခွန်ဝေဿန္တရာယိုလဲ့ စေတနာ၊
ဟောင် လူးငါးထာ၊ နီမွေ့ဟော်ခံ၊ အောင်းလို၊လူးခံ၊ ထွားစံ၊မြိုင်

“ဒေါ်ဒေါ်နယ်ခန်းနဲင်းနောင်သွ။”

တို့နောင်တင် ကလိင်ရာဇ် ခွန်ဟော်ခံနောင်၊ ထွဉ်ခန်း ပုဏ္ဏာဝင်သွစ်၊ လွေလူခံ ခွန်တန် ဝေဿန္တရာ အပစ္စယဆင်ဗွာ နောင်သွ။ ပုဏ္ဏာဖုံလဲ နဲတ်တလျူ လွေလူခံစွဉ်းချာသွ။ ခွန်တန် ဝေဿန္တရာလဲ လူစွဉ်းချာသွ။ ခွန်တန်ဝေဿန္တရာ ကထွဉ်းလူဒါ ပစ္စယဆင်ဗွာနောင်၊ ဟံးသီးသွဉ်စွဉ်းချာထာ သွ။ (ဒုတိယလဲင်း ဟံးတသွဉ်း)

ခွန်တန်ဝေဿန္တရာ ကထွဉ်းလူထို၊ ပစ္စယဆင်ဗွာယို နောင်၊ လိုခမ်းသားဖုံ၊ ကေးနပ်တောင်းဒွမ် ခွန်တန်ဝေဿန္တရာ နောင်သွ။ နောင်မ၊ ထင်းဒေါ်နယ်ခန်း ခွန်ဝေဿန္တရာ အဖါခွန် တန်သိဉ်းထျ၊ ထွဉ်ခန်းအဖါခွန်တန် ဝါးထန်းထိုခမ်းနောင် သွ။

နောင်မ၊ အဖါသိဉ်းခွန်တန် ဟဲ့ခန်း အမတ်တန်တဖြာ ထွဉ်းလွေဒေါ်နယ်ဖေးခန်း ခွန်ဝေဿန္တရာသွ။ အမတ်တန်လဲ လွေဒေါ်ဟူနန်နယ်ခန်း ခွန်ဝေဿန္တရာအကျောင်လံ၊ ခရားဖုံ နောင်သွ။

ခွန်တန်ဝေဿန္တရာ ကထွဉ်းသေဗားတင် လိုအမျာတင် လိုင်ဖုံ မီးမကျိုက်တောင်းခွေလဲ မွဲခွေအီးထိုထန်းချာ၊ ကွယ်တော့ မူးရောင်နီတနီ တွက်တာပေးယို ယွန်းဖေးဒွဉ်းကခွေ၊ ခါးလား

ကလွေ့ယို လူးသေ့ဒွိုန်းကထာထွေမ၊ ကွဲးလွေ့၊ နာတောင်ပြန်း
ဖေးမဲင်းသွာ့ ခွေခီမိထျှလဲင်း၊ ရိုးဖေးခန်း အမတ်တန်နဲင်းနောင်၊
သွေ။

နောင်မ၊ အမတ်တန် တောင်ပြန်းဖေး အမိထျှတင်
လ၊ခန်းအခွင်အရေ တနီတားနောင်သွေ။ ခွန်တန်ဝေဿန္တရာ
လွေ့ထေ့ခန်း အမာနင်မဒွီးဒေးဝီးအဆောင်ကို၊ လွေ့ဒေါ့နယ်ခန်း
အမာနင် မဒွီးဒေးဝီးနဲင်းယိုသွေ။ “နင်မဒွီးဟွေး - နီဝေးခို ကဖေးနာ
လက်ဆောင်းဖုံး ပွိုင်းလဲင်းခါနောင်လဲ မာနင်ဖူးမူ အွဉ်းသေ့ဟူး
သွာ့ဟောင်ဟောင်၊ မာနင်ဖူးမူသီးပွီးမိ ကဖေးသဲင်းဒါး ပစ္စေ့ဥစ္စာ
ဖုံးနောင်လဲ မာနင်ဖူးမူ အွဉ်းသေ့ဟူးသွာ့ဟောင်ဟောင်” ဒေါ့
ဖေးခန်း အမာနဲင်းနောင်သွေ။

နောင်မ၊ အမာနင်မဒွီးဒေးဝီးနောင် “ဝါးဗွေးဝေးခို
ပွိုင်းလဲင်းခါနောင် တဒေါ့ဖိုတောင်း ငေါင်းနဲင်းယို၊ ယိုခါ ကဒေါ့ဟး
ငေါင်းနဲင်းယိုနောင် ကွပ်ပွိုးအကျောင် အောင်းနဲင်းမဲင်းဟောင်း”
ရီချာယင်း အဝါနဲင်းနောင်သွေ။

နောင်မ၊ ခွန်တန်ဝေဿန်း ဒေါ့ပြန်းချာဖေး အမာနဲင်းယို
“မာနင်ဖူးမူ - ပစ္စေ့ဥစ္စာဖုံးယို လူးထိုလို့လို့ခန်း၊ ပိုခိုဇားလီး
ပိုမူကဏားဖိန်းသီးဖုံးယိုလဲ ရက်ရက်ပဲင်ပဲင်ဒျားလဲင်း၊ နီမိတွမ်း
နီပွိုးယိုလဲ နာအုံကုင်ဆ၊ချာ နာရက်ဒျားသွာ့၊ ဝေးခိုခွေယို မီးထို

ထန်းထွူနောင်၊ မာရက်ဖူးမူး မီးမည်ထူး တေားလမ်းထင်းလိုလင်လွဲ
တေားလမ်းတေားပါးထင်း အောင်လေးချား၊ ချင်းယိုမာ၊ ပိုမိမာ၊
ဝါ၊ ခွေတွမ်းနာယို ဆင်းတောင်းဒွါမ်ဝင်တင် တွမ်နန်းမွန်းလှဲင်း
ဖူးမူးအံ့ကဲ့င်ချာ ပျော့ပျော့ချားသွေ့” ခွင်လင်းဖေးခန်း အမာနဲင်း
နောင်သွေ့။

နောင်မ၊ အမာနင်မဒွီးဒေးဝီး ဒေါ့ချာဖေး အဝါနဲင်းယို
“ဝါ၊ခိုဗွေးဟွေး - မလွေ့ဒေါ့ဟေးတို့၊ ငေါင်းနဲင်းနောင်၊ ဖူးမူး
မာနင်ခွေယို ပိုဝါဝတ္တရာ၊ တမာကေးဟေးတောင်း အပဲစ်အောင်း
ဟောင်း၊ အပဲစ်မီးအောင်းကရိုလဲ ဝေးခိုဝါဗွေး ဒေါ့သွဉ်ခွံ့မ၊
ဖေးချားမွိုင်၊ လဲင်ဒေါ့ဟေးစွဉ်း ငေါင်းခွဉ်းကဲ့င်လို့ဝင်၊ ငေါင်းခွင်၊
ပိုမာနဲင်းယို” အမာကထွိုင်ဒေါ့ချာနဲင်းနောင်တင် အဝါခို
ခွန်ဝေဿန်း ဒေါ့ပြန်းချာယင်းနဲင်းယို -

“ဖူးမူးရက်နင်မဒွီးဟွေး - နာစွေးမွန်းတောင်းအလင်၊
နာယူးကွင်မွန်းတောင်းတမျိုး၊ ဝေးခို ခွန်ဝေဿန်း ကလူးတန်း
ထိုဟေး ပစ္စယဆင်ဗွာယို ခမ်းသားထီသား လိုအမျာတင်လဲ့င်
တကေးနပ်တောင်းတင် ခမ်းသားထီသားလိုအမျာတင်လဲ့င်ဖုံး
ဝါးထိုထန်းချား ဝါရက်ဝေးခို ခွေယိုချားသွေ့။ မူးရောင်နီယို
အီးထိုထန်းဟေးသွေ့” ဒေါ့နယ်နဲင်းနင်သွေ့။

နောင်မ၊ အမာနင်၊ မဒွီးဒေးဝီးကထွိုင်းဟွန် အဝါဒေါ၊
ဖေးငေါင်းနဲင်းနောင်တင် ဂွိုးစွဉ်းထာတလဲင်းချင်၊ ပြောင်းခါလဲ
ဒေါထင်းစွဉ်းနဲင်းယို “ဝါးခိုမီးနွိုးမေးလဲ နွိုးပီပီ၊ မီးနွိုးထီတဲ့ နွိုးနဲင်း
နဲင်း၊ မီးခွလဲ တရားရား၊ မီးလျားလဲ လျားဗွိုန်ဗွိုန်ဝင်၊ ကအီး
ဖလင်ဗား ပိုဝါယို ဖနွောင်တောင်း၊ ပိုခိုရက် ဇားလီး၊ ပိုမူးရက်
ကဏ္ဍာဒိန်းသီးလဲပါ အီးထောင်လွဉ်းချား ဆဲချာ၊ အီးကာလွဉ်း
ချား ဖဲစေး၊ သေးသေးစိုးသက်၊ တွမ်းဝါရက်အီးလွေ့ညှီ၊ စွမ်း
နီ၊ နီ၊ စွမ်းဟာဟာ၊ ခမ်းတခြာကောင်တန်ကို၊ တွမ်းပိုခို တွမ်းပိုမူး၊
ပဉ်ဗူးဗူး လွေ့သွိုဝင်၊” ဒေါလင်ခန်း ခွန်ဝေသန်း၊ ပြန်းလင်ခန်းဝါ၊
ခိုစောင်း ငေါင်းနဲင်းနင်သွ။

ထင်းတွိုးမွူးရောင်နီတင် လူးယင်းထာထွေတော့ ကွီစွဉ်း
အဆု သဗ္ဗညုတဉာဏ်၊ ဟံးတန်လဲ တသွိုးစွဉ်းထာနောင်သွ။

(တတိယအလဲင်း)

ခွန်တန်ဝေသန်းတွမ်း နင်မဒွီးသီး ကန်းတော့သေးခါခန်း
အပါခွန်သိဉ်း အမွိုးဗုဿဒေးဝီးထွေမ၊ အွဉ်လို့ဝင်၊ တွမ်းမြါဖက်
အမတ်သူမွိုန်း ထန်းထိုခန်း ခမ်းနောင်သွ။ ဆဲင်းနောင်၊ အမတ်ဖုံး
မွေ့ထွဉ်းသဲင်းချာလို့ထိုတင် တမာဝါ၊ ပျော့တွမ်းပို လွေ့တငါဖျော်
စွဉ်း ဟိမဝန္တာ၊ ဝက်ပါးကောင်လောင်းနောင်သွ။

ခွန်ဝေဿန်းသီး လွေ့ဟိမဝန္တာတဖူးစဉ်းနောင် - သု
ဝဏ္ဏဂီရိဘာလကောင်၊ ကောန္တိမာရထိခြောင်၊ အဓ္မဂီရိကောင်၊
တုဏ္ဏဝိနာလိဒဏ္ဍပုဏ္ဏာနုံ၊ နင်မဒ္ဒီးသီးမိုးဖါ ကအုပ်ချုပ်ဒါ၊ စေတ
တို့င်း မဒ္ဒရာဇ်ခမ်း၊ ဂန္ဓမာဒနကောင်၊ ဝေပုလ္လကောင်၊ ကေတုမတီး
ခြောင်၊ တွန်းဟုန်းမွူးတန်၊ နာလိကကောင်၊ မုစလိန္ဒထိနောင်၊
တခြာကိုထိနောင်၊ ဝက်ပါးကောင်ဖုံးနောင်သွ။ စေတမုတ်ဆို၊
နောင်၊ ကောအွဉ်နယ်ဖေး တဖူးနောင်သွ။

ခွန်ဝေဿန်းတွမ်း အမာနင်မဒ္ဒီးဒေးဝီး တွမ်းအပိုခိုဇေးလီး၊
အပိုမူး ကဏှာဒိန်းသီး ကထိုင်းဖျော်တို့၊ ဝက်ပါးကောင်ထျ၊
နောင်၊ သီကျာထွဉ်းခန်း ဝိသုကျုံးနတ်သာ၊ ဖန်ဆင်ဖေး ကျောင်၊
ပေးတွမ်း ပရိက္ခရာဖုံး ဈမ်းစီးတင် ဝွေသီး လွေ့အုံသော့၊ ပိုင်ဝင်၊
ရသေ့ဖုံးသွ။

ဈမ်းနီ၊ဈမ်းတာ၊ အံးချားသိန်းရောင်၊သိန်းရားဖုံးသွ။ ဝွေ
သီး ကလွေ့အုံဒါ၊ ကျောင်ဝက်ပါးကို ကထိုင်းလဲသွ။ နွတ်လော
ကိုနောင်၊ ကလိင်္ဂရာဇ်တို့င်း ဒုန္နိဝိဋ္ဌပုဏ္ဏာနုံကို ကအောင်းအုံဒါ၊
ဇူကောပုဏ္ဏာ၊ဖြားနောင်၊ အမာမူး အမိတ္တားပုံး အီးမာသွဉ်းထွဉ်း
အံးအီတာ၊ လွေ့ထုမ်းသွဉ်းသယ်တင် ဖျော်တို့လွဉ်စွဉ်းချား ဝက်
ပါးကောင် ခွန်ဝေဿန်း ကျောင်ပေးထျသွ။ နောင်တွင်၊ နင်မဒ္ဒီး
လွေ့ထုမ်းချားသိန်းရား အဲဉ်ထောင်းကျောင်ကိုသွ။

ဇူဇကားပုဏ္ဏားဖြား ကထိုင်းဖျော်တို့ထေ့ ခွန်ဝေဿန်း
ထူးနောင်၊ အွဉ်းဒေါသန် တရံထာ၊ “ခွေယိုနောင်၊ အောင်းလို
ထွဉ်းအံးတာ၊ မဉ်လ၊ငါး သွဉ်းမူးသွဉ်းခိုတင် နာ၊ပိုခို ဇားလီး၊
ပိုမူး ကဏားဖိန်းသီးယို နာ၊လူးခန်းခွေလဲင်း”လူးခံးစွဉ်းနဲင်းနောင်၊
သွ။ ခွန်ဝေဿန်းလဲ သ၊ရေ၊ငါး လူးထင်းစွဉ်းဒျား အပိုပိုးသွ။။

ဇားလီးတွမ်း ကဏားဖိန်းသီး တဖူးဝေးနောင်၊ ဇူဇကား
ကဒေါဒါ၊ အီးမာ၊သွဉ်း မာ၊ကူးလီး အီးထွဉ်းအံး ဒေါ၊ကျံ၊တရံ၊
ထာ၊နောင်၊ ဝွေ၊သီးတဖူးဝေး အောင်းဟ့ုန်တင် ငမ်းငါးသ၊ဝ၊ငါး
ထာ၊တွေ့၊ ဖင်းထို၊လွေ၊အုံနို့၊ခန်းထာ၊ ကျောင်၊ဗ၊ချာတခြာလုံ၊
ကိုသွ။။

ငမ်းသ၊တဗဉ်းတောင်း၊ ငမ်းငါးပုဏ္ဏားဖြားထီးလွဉ်းတင်
အုံစွဲစွဲတဗျုန်းတောင်း၊ ဖင်းလင်၊အုံနို့၊သော့၊ခန်း ထီနောင်ကို
ပိုခြာ၊ ငမ်းသ၊ပုဏ္ဏားဖြားထီးတွေ့၊ ဝွေ၊သီးကတူးယို ဝွေ၊သီးထူး
ပိုလား ပိုပပ်၊ဖိုး ခူးဒို့၊တဗြို့၊ကုတ်ခါ၊ခန်းသွ။။

တို့နောင်၊တင်ခါ ဇူဇကားပုဏ္ဏားဖြား အပဲစ်တင်းစွဉ်း
ခွန်ဝေဿန်း၊ “နာ၊ဖြောင်းနောင်၊ နာ၊ရိုးလူး၊ မီးတို့နာ၊မဲ့ယို နာ၊
ယိပ်၊ထေ့ နာ၊ပိုခိုပိုမူး ထွဉ်းဖင်းထို၊ နာ၊ယို လို၊သ၊ထင်းလင်၊
ကီလ”ဟိုက်၊ဟက်၊ ကဒက်၊ တျက်၊အစူ ခွန်းထွမ်စွဉ်း ခွန်ဝေ
ဿန်းနောင်၊သွ။။

ခွန်ဝေဿန်း ကထင်းဟွန်ပုဏ္ဏားဖြား ခွန်းထားနောင်၊
သုဝဠာက်စွဉ်းထား တလင်းချင်၊ “ခွေပိုဖုံး ဖင်းထိုးချား၊ ကွေးတွေး
နန်းဟေးတောင်း၊ မဲ့၊ ခွေဟဲ့ဖေးချားနား” ရိုးနဲင်းနောင်သွ။

နောင်မေးခွန်ဝေဿန်း လွေထုမ်းထွားလွဉ်ခန်း အပို
ကျောင်ဗျာ ထာပုံကို သမ်းမော့တောင်းတင် ထုမ်းချာထုမ်းငါ
ဖျော်တို့လင်းခန်း ထီနောင်ထူး၊ လင်းမော့အခင်းခြောင်၊ နို့လင်း
သော့ ထီနောင်ကို၊ ဟဲ့ခန်းအပိုခို ဖားလီး၊ အပိုမူး ကဏ္ဍားဖိန်း။

“လွဉ်အိုးနီဖါထူးယိုလင်း ပိုခို၊ လွဉ်အိုးယိုလင်းပိုမူး၊
ကူးညီးဗွေကိုသွေ့ နီဖါဒါးနပါးရမီးယိုလင်း၊ ပုဏ္ဏားဖြားရိုးတေး
နီဖါထွဉ်းသီထိုးပက်၊ ပုဏ္ဏားဖြားဟိုက်ဟက်တေးစွဉ်း နီဖါယို၊
နီဖါသုကိုချမ်းသားတင်း၊ နီဖါသွဉ်းယိုယံကခွေ၊ သုယံချမ်းသား
နောင်၊ နားနီဖါငေါင်း ပိုခိုရက် ပိုမူးရက်သီးဖုံး။

လွဉ်ခန်းသွေ့မွှိုင်းမွှိုင်းလင်း၊ နီဖါကတန်ဟေးပိုမူး၊ နီဖါက
လူးဟေး ပိုခိုသီးယို ဘဝပေါင်အာငါးလဲဉ်းသွ။ မရေးမရာ၊ တွက်
လဲင်တဒါးတောင်းဒွမ်၊ ဒါးနပါးရမီးယံကထွာ၊ ကယံဆယံပါ
သတ္တဝါး၊ သံသရာယံလွစ်၊ ယံတိုးရွစ်နီဗွာန်း၊ ပိုရက်သီး မာ
သောင်းသာ၊ နားနီဖါငေါင်းတဲင် သီလွဉ်ထေ့မွှိုင်းမွှိုင်းခန်း နီဖါထူး
အိုးယိုလင်း” ဟဲ့ခန်း အပိုနဲင်းနောင်သွ။

နောင်မ၊ အပိုဆို ဇာလီ၊ အပိုမူ ကဏ္ဍာဒိန်းသီး ကထင်း
ဟွိန်အဖါ ဟဲ့နဲင်းနောင်တင် ‘နီယို ပုဏ္ဏာဖြားမာခန်းနဲင်းမဲ့
တယောင်း’ နားအဖါဝင်းတင် လော့ထင်းထွေခန်းအဖါ၊ အွဉ်းတခွံ
အမဲ့ငါ အဖါခင်းခိုလောင်း တဖြာတပင်ပင်၊ ငွိုးတဖေခန်း အဖါ
နောင်သွေ။

ထင်းတိုးနောင်တင်ခါ အဖါခွန်ဝေသန်းလဲ့ ယွှန်းအွှန်
ထာငွိုး လုတောင်းဒွပ်တင် မဲ့ထီရီးလင်၊ ဟးစွဉ်း အပိုင်းလောင်း
နောင်သွေ။ တိုးနောင်တင်ခါ အဖါခွန်ဝေသန်း ချော်တေ့ယင်း
အပိုဖုံး၊ ဒေါ့နယ်ခန်းနဲင်းယို -

“နီဖါနောင် ဝါးသနားငါး ဒါးန၊ ဆန္ဒငါးကုသိုလ်း၊ ကျိုး
လိုငါး ပါးရမီး၊ ပိုရက်သီး အောင်းထီးချားအတွိုင်၊ ကွပ်နောင်
မ၊ နီဖါအလိုဆန္ဒ ယံကဗွေတွော့ ပိုရက်သီးဖုံး ကူးညီးဆောင်း
ရွက်ကိုဖေးခန်းတင် ပိုရက်သီး တဖူးဝေးဖုံးယို မာဖေးခန်း ဝင်
လိုထွဉ်းအံ့၊ ခံထွာဖေးခန်း ဝင်သွဉ်း၊ နောင်မ၊ သီဖုံးယို နီဖါအီး
လူးခန်း ဇူးကော့ပုဏ္ဏာဖြား” ဒေါ့ပျချာနားဖေးခန်း အပိုဆို ဇာလီ၊
ပိုမူ ကဏ္ဍာဒိန်းသီးနဲင်းနောင်သွေ။

ဟဲ့ထင်းကျောင်ကီ ထူးထီတကောက်၊ ရေးစက်ချ လူး
ခန်းပုဏ္ဏာ၊ ရွစ်ဆုတောင်စွဉ်းနဲင်းယို “သဗ္ဗညုတဉာဏဿ
ပစ္စယော ဟောတု - ခွေကလူးတန်၊ ခွေပိုဆိုပိုမူ ဝင်နီယိုနောင်

ယံကလ၊ အီမန်းမန်း သဗ္ဗညုတဉာဏ်းသွန့်ဩ” ဆုတောင်း၊
ခန်းခိုင်းနောင်သွ။ ပထဝီဟံတန်လဲ့ တသွိုးစွဉ်းထားသွ။

(ပဉ္စမလင်း)

ခွန်ဝေဿန်းနောင်၊ လူအပိုဖုံးယို ကထင်းအောင်းထွေတင်
နိုက်နိုက်သက်သက် နေးတွမ်းသ၊ရက် ထွားစဲခန်းအပိုဖုံးသွ။
နောင်မ၊ ဇူကောပုဏ္ဏာ၊ဖြား ထူးတွမ်းသွီးဖြီးတင် ဇာလီစူပင်ထွေ၊
ကဏ္ဍာဒိန်းစူပင်စေး စွိုင်းပူလို့ဝင်ထွေတော့၊ ဇူကောပုဏ္ဏာ၊ဖြား
အစူပင်စေးနောင်၊ ချမ်းသွီးဖြီးမော့၊ အစူပင်ထွေနောင်၊ ချမ်းခွဉ်းရေး
တင် ထာသညင်တမဲက်၊ငါလဲ့ အဲဉ်ထောင်း၊ တွဲးနက်စွဉ်းချား
ဇာလီတွမ်း ကဏ္ဍာဒိန်းသီး တဖူးဝေး၊ အပါခွန်ဝေဿန်း မဲ့ဆ၊
လနောင်သွ။

ဇူကောပုဏ္ဏာ၊ဖြား တွဲးတွမ်းခွဉ်းရေးတင် ဇာလီတွမ်း
ကဏ္ဍာဒိန်းသီး တဖူးဝေးငင်းအံ့၊ ကီးကွဲးပီဖြီးဖုံး လင်းသဲ့အျား၊
ယားတနား လင်းအဝ်းလို၊ သွီးယိုလဲ့ ရီးလင်စွဉ်းစဲက်စဲက်နောင်၊
သွ။

ပုဏ္ဏာ၊ဖြား တွဲးဆာငါးတင် တဖူးဝေးဝင်နီ ငင်းအံ့ချင်၊
ချင်ယို အွဉ်းတော့ခြ၊ တနုလို့စွဉ်းဝင်သွ။

ဇူကောပုဏ္ဏာ၊ဖြား ခင်းတကြတ်သော့ ထားအောင်ကို
တင် ခြို့လင်ခန်းထား၊ သွီးဖြီးကစွိုင်းကျအီဒါ၊ ဇာလီကဏ္ဍာ

ဖိန်းသီးနောင်၊ ထဲ့ဖြတ်၊ထို့၊တွေ့၊ တဖူးဝေး အွဉ်လို့ဝင်၊ ဖင်းသင်၊
ချာထေ့ယင်း အပါဝေသာန်းကျ၊ တနွေ့၊တန၊ သင်၊ရဲင်းလောင်း
နယ်ခန်း အမိနဲင်းယို-

“မိဗွေးစောင်းသြ - နီမွိုးလွေထုမ်းသိန်းရာ၊ ဆ၊ချာ၊
နီယိုခါ နီမိလူထို၊ ပုဏ္ဏာ၊ အံ့ပွေးခွိုန်းက နီမွိုးဖျော်၊ နီမွိုးမီး
ဖျော်မ၊ နီမိကွဲလူး၊ ဝွိုးနောင်၊မ၊ နီယိုခါ ပုဏ္ဏာ၊ဖြာမဉ်မာ၊နဲင်း
မဲ့င်၊မာ၊ မာ၊သီခန်းတယောင်း၊ အံ့ပွေးခွိုန်းက နီမွိုးဖျော်လဲင်း
မိ”ရိုးခန်းနဲင်းနောင်၊သွ။

ပုဏ္ဏာ၊ဖြာယို ရုပ်အင်္ဂါလက္ခဏာနောင် -

- ၁။ အခင်းယာလဲ့မိ၊
- ၂။ အစူမီးခင်းမီးလဲ့ သေင်၊
- ၃။ အယားလဲ့တယဲ့င်း၊
- ၄။ အဖြောင်းမီးတလဲ့၊
- ၅။ ယဲ့င်ထီလဲ့ရီး၊
- ၆။ တငါစွဲတငေါင်း၊
- ၇။ အနွေ့ဖူတင်က်၊
- ၈။ အဟိုလဲ့ နဲင်းစွဉ်းခြင်း (ခြိန်း)၊
- ၉။ အငင်းလဲ့ကောင်း၊
- ၁၀။ အမဲ့အဲဉ်းလဲ့င်း၊ အမဲ့လွှိတ်၊
- ၁၁။ အဖြောင်းဆွဉ်းလဲ့ တချာ၊ တကျောင်း။

- ၁၂။ အကလူ့လွဲ တချား။
 ၁၃။ အယားပီလွဲ တရူးတရား၊
 ၁၄။ အနမ်းတဟးလွမ်းယို ထွာစဉ်းမဲ့ငဲ့လွဉ်းလွဉ်း၊
 ၁၅။ အမဲ့ရှုလွဲတချား၊
 ၁၆။ အငင်းဒေင် (ဒိန်)အရွှ် အငွဉ်တကဲင်း၊
 ၁၇။ အခင်းတကွက်၊
 ၁၈။ အနမ်းတန်လွဲထို၊ ရွှင်၊စွိုင်၊ကျံ၊ထံ၊ ငမ်းခရားငါးသွ။

ပါးပုဏ္ဏား၊ဖြားယိုနောင်၊ လို၊ယုတ်လို၊ကွဲလကွဏား
 တဆီသွစ်ပါ၊ အောင်းလိုတင် နှဲင်းစဉ်းလို၊တမွေးတောင်း၊ ဗွိုန်ပီ
 စဉ်း ဖိပလူ၊တန်နောင်၊သွ။

“ဖိပလူ၊နောင်၊ မည်အံးနီသွီးနီယားတင် လွဉ်ကွီဒျား နီဖါ
 မကောင်း၊ ကရိုးဒါး ဖိပလူ၊ယိုနောင်၊ လွဉ်ထွို၊ငင်းတရန် နီတဖူး
 ဝေး၊ နီဖါဗွေးလွဲ အောင်းထီးဒျား မားနှဲင်းစဉ်း တထီးတောင်း၊
 အောင်းစဉ်းဟေးနှဲင်းနောင်၊၊ ဖွိုးဖါသီးယို ပိုဖုံးမီးမော့၊ ထားဒုက္ခ
 နောင်၊ ထွားလွိုဟးတင်း။

တွိုးနီဖါစောင်းနောင်၊ နီကမော့၊ထားဒုက္ခယို နီဖါလွဲ တ
 ကူးညီးကိုတောင်းနီ၊ နီဖါဗွေး သွန်းယားသ၊ရားထီယို ပသီးပျာ၊
 သံပတ်အောင်းခြပ်ပတ်မဲ့ခါ၊ လုံးတူး သုင်၊ခြီးတန်ဒျားရင်၊နဲ့၊
 ပုဏ္ဏား၊ဖြားကျံ၊တရံ၊နောင်၊ ကထီးနီယို မတ်နှဲင်းစဉ်း ဖိုးပနား၊
 ကတွယ်၊ကဗျမ်နီ၊ ကနိက်စက် ညဉ်းဆယ်၊နီ၊ ထွို၊ငင်းနီယို နီဖါဗွေး

အောင်းထီးဒုား၊ နီမာမာနဲင်းစွဉ်း တထီးတောင်းသွ။”

နောင်မ၊ ဇာလီးဒေါဖေးအမိနဲင်းယို “လူးဟော့ပိုခို ဇာလီးခွေသွဉ်းယိုငါ၊ ဖူးမူး ကဏားဖိန်းနပ်၊ ပေးငါးဒွိုန်းက၊ ထာဒုက္ခလဲ သေတောင်း၊ အမဉ်းထီးဟးတောင်း နီမိုးနောင်၊ မဲ့အငိုးထာ၊ မဲ့အသီထိုဟော့ တဖူးလောင်း၊ ကွပ်နောင်မ၊ နီမိလူးဟော့ ခွေသွဉ်းယိုငါ၊ ခွေဖူးမူး ကဏားဖိန်းယို အွဉ်းကိုင်ချာဒွိုန်းကဩ” ငိုးလဲငိုး၊ ဖြောင်းလဲဒေါဖေးပါ အမိနဲင်းနောင်သွ။

အမိ ခွန်ဝေသန်းလဲ တဒေါချာတမ်း ငေါင်းနဲင်းမဲ့မဲ့၊ အံ့ဒုားတော့တော့သွ။ နောင်မ၊ ဇာလီးငိုးသမ်းယင်းထာသွ။ “ခွေယိုအတာ၊ ကခံးဟး ပုဏ္ဏားဖြား ကတွဲးကနက် ထာဒုက္ခဆင်၊ ရယ်ဖုံးယို ဒုက္ခငါး၊ ဆင်ရယ်ငါး ရှိဟးတောင်းဒွိုန်း၊ ပါမဲ့တရိုးတောင်း ပေါးကျင်းလယ်အံ့သော့ဟး သံးသရာကိုယို ကရိုးဒါးထာဒုက္ခနဲင်းယိုနောင်၊ မော့ဟးစွမ်းဖြာဖြာသွ။

ထီးဟးတောင်းမိုး တဟာ၊ ထီးဟးတမ်းမိတနီ၊ ထာဒုက္ခယို လွှဲကယ်ဒွိုန်းက ဇူကော့ဖြား ကတွဲးကနက်၊ ကနိက်စက် ညဉ်းဆယ်၊ ထာဆင်ရယ်၊ ဒုက္ခယိုနောင်သွ။

ကောဇူဗွေ နီမိုး မီးတထီးဟးတောင်း ပိုမူး ကဏားဖိန်း အလောင်းလွှဲယို သောကပရိဒေဝ မေးခိုးလဲမ်းတင် အီးငိုးခိုးလျား ညထာသွ။ နီမိဗွေလဲခါ မီးတထီးဟးတောင်း ပိုမူးကဏားဖိန်းမဲ့

ငါနောင်၊ အံ့ကဲ့င်ဆိုင်၊ ခိုးလျားဟားထားသွ။

ဖါဗွေ နီဗွေသီး မီးယူးလ၊ နီယိုမဲ့၊ အီးဌိုးထားတင် မြှန်
တွမ်းထီခြောင်ပေး ကသေ့သင်ထိုး၊ သွီးယိုတွမ်းယား တဝေ့ထိုး
ဒျားတင် မဲ့အီးသီထိုးဒျားသွ။ ကျောင်ထူးသောင်ရင်၊ ကျောင်
တလင်ကို နီတဖူးဝေးယို ဂွမ်းနီ၊ သွီးထီးခွမ်ဆိုး၊ ဒဲ့သိန်းရား
ကဉ်းသောင်းကောင်း၊ ကအံ့အဝ်းထေ့ သောင်းတွမ်းဝါးစားယိုလဲ့
တယံးဟန်းနီ၊ အီးအွဉ်းကဲ့င်ဖထိုးဟား။

နီတဖူးဝေး ဂွမ်းနီ၊ ကမ္ဘန်းရောင်၊ ထီနောင်ယိုလဲ့ခါ၊ တယံး
ဟန်းဟာ စဟန်းနီ၊ အီးအွဉ်းကဲ့င်ဖထိုးဟား၊ နီဗွီးနီဖါသီး ကမား
ဗွေ၊ ဖေးလိုပေးရပ်၊ ဖိုး ပနား သေ ဆင်ရပ်ဖုံး စားယိုလဲ့ခါ၊
တယံးဟန်းဟာ စဟန်းနီ၊ အီးအွဉ်းကဲ့င်ထိုးဟားသွ။”

ဇားလီးမင်သာပေး ငွိုးတဖေးထား၊ အယံတွင်၊ ဇူးဇကား
ပုဏ္ဏားဖြား တရားရား နဲစ်လွဉ်ထား၊ ခွန်ဝေသန်းမဲ့ဆလ တွမ်း
အခွဉ်းရေးယို ပျမ်တွဲနက်စွဉ်း ဇားလီးသီးတဖူးဝေး၊ စွီးငင်းလွေ၊
ထိုးစွဉ်းဒျားနောင်သွ။

ဇားလီးသီး တဖူးဝေး ဒေါ့ထွဉ်းခါဖေး အဖါနဲင်းယို -

“ဖါဗွေ ဖါစောင်းသြ - နီဗွီးမီးဖျော်သင်နောင်၊ နီဖါဒေါ့
ဖေးပါ နီတဖူးဝေး ဝင်နီနောင်၊ အံ့ဟောင်အောင်းသန်းဒျား အ
ကျောင်ခရားယိုလဲ့ မဲ့နီဖါဗွေ ဒေါ့နယ်ဖေးသွော့ နီဗွီး၊ နီထား
ခွမ်ဆိုးဖုံးယိုလဲ့ မဲ့နီဖါဗွေ အွဉ်းနယ်ဖေးသွော့ နီဗွီး၊ နီဗွီးမီးထီး

ဟး နီထာ၊ခွါမ်ဆိုး ထာ၊ရုပ်ဖုံးယိုနောင်မ၊ အသွန်းထီ အီးခွ၊
အသ၊အီးရောင်းသွ။ နီမိဗွေး ဒေါ၊ဖေးပါသွော့ နဲင်းနောင်၊ဩ”
ရိုးနဲင်းနောင်၊ထွူတင် ဖူးဝေးနီဖြာ၊ ပါသင်၊လွဉ်၊ခန်းဒျား ဖူးကေား
ပုဏ္ဏားဖြား ဆ၊ချာနောင်၊သွ။

ခွန်တန်ဝေဿန်း သောကမေးထွိုင်းတင် သ၊ရားလျား
ကတစ်၊စွဉ်းထာ၊ သတိအွဉ်းဆွော့သ၊ နွီချာသော့ခန်း အကျောင်၊
ကို၊ အံတင်ငွိုးစွဉ်းထာ၊သွ။

“ခွေပိုခို ဇားလီး၊ ပိုမူး ကဏ္ဍားဖိန်းသီး မီးထွိုးတဖူး
လောင်းသူ၊ မီးဟိုးခိုးဒဲဉ် ဟိုးခိုးထီနောင်၊ ပါ၊မိုင်၊အီးဖေးအံးဖေး
အွ၊ဟောင်း၊ ခွေပိုခို ဇားလီး၊ ပိုမူး ကဏ္ဍားဖိန်းသီးယို တဖူးညာ၊
ယူးဇေား ပဉ်သူဆီသူ ဆင်လဲမထုမ်းဟး၊ ခင်းဖါးလဲ တပါတောင်း၊
အီးမားနဲင်းမိုင်၊လွေ၊ ခင်းယာ၊မီးဆာ လွေ၊တငါ မီးတဒါးတောင်း
နောင်၊ ပါ၊မိုင်၊အီးဆွန်းဖေးအစူ စွီးလွေ၊ဖေး၊ ပုဏ္ဏားဖြားယို ခွေပို
ရင်၊ သွီးယားဒျားယို ဝွေ၊ကမ်းသ၊ ကတွဲးဆာ၊ ဝွေ၊လင်၊ဝင်၊သ၊
ဒွါမ်၊ ငမ်းဒွါမ်၊ အားနားတောင်းဒွါမ်အဖါ၊ ဝွေ၊တွဲးဆာ ပွါမ်ဆာစွဉ်း
ခွေမဲ့ဆ၊ငါနဲင်းယို” ခွန်တန်ဝေဿန်း သောင်ခြင်၊စွဉ်းထာ၊နဲင်းနောင်၊
သွ။

“ပုဏ္ဏားဖြားမွော့ လင်၊နီက်စက်ငါး ခွေပိုဖုံးနဲင်းယို” ယူးယူး
ထွူတင် စင်သ၊ငါးတွော့ “လွေ၊လွဉ်၊ဟဲ့၊ချာယင်း ခွေပိုဖုံး၊ ပုဏ္ဏား

ဖြားသူ့လဲ့ ဒုန်းသီစွဉ်းဟောင်း”စွေးခန်းသ၊ဖူ၊ ယူးခန်းသ၊ကိုနဲင်း
နောင်၊သွ။

တို့နောင်၊တင်ခါ ဝွေသတိလ ယူးချာယင်းနဲင်းယို “ထား
လူးတန်၊ ဒါနသီးမျို၊ယို လူးတန်၊ထွလဲဉ်းနောင်၊ နောင်းတဆိုင်၊
ကျော့မားဆိုင်၊ သ၊ရိုးလျားဆိုင်၊ထားယို သူးတော့ကောင်၊သီး
သ၊ သူးတော့ကောင်၊သီး ထားမားတမွေးတောင်းမွော့နဲး” ဆိုမ၊
ချာယင်း အနမ်းတော့ ထန်းအုံလင်၊တပန်းထား၊ ကျောင်၊တခါ၊ငြိထူး
လုံးပျာတန်လောင်းနောင်၊သွ။

ဇူကော့ပုဏ္ဏာ၊ဖြား တွဲးဆာငါးတင် ဇားလီးဗွိုးဗြီစွဉ်းထား
နဲင်းယိုသွ။ “လောကလို၊ခမ်းယို ဗွိုးအဲဉ်ထောင်း အောင်းဖါလွမ်း
နပ်၊ တွမ်းဗွိုးဖါ နီဖြာ၊တအဲဉ်ထောင်းနောင်၊ ဗွိုန်ဝီလို့ဝင်၊” တင်၊
လိုင်သီးကရိုးဒါ၊ ငေါင်းနောင်၊နောင်၊ မွေးမဲဉ်းငါးထား၊ လွဉ်ခန်းလဲဉ်း
ဖူးမူးကဏ္ဍားဖိန်း၊ နီတဖူးဝေးယို နီမားချာချားတွမ် နီနမ်း၊ နီယို
အသက်မွန်ကီလဲ့ အကျို၊တအဲဉ်ထောင်း၊ နီတဖူးဝေးယို နီဖါလူး
ထို၊စွဉ်း ပုဏ္ဏာ၊ကျံ၊လို၊ကိုင်နောင်၊သွ။

ပုဏ္ဏာ၊ဖြားယိုနောင်၊ တွဲးဖိုးတွဲးပနားစွဉ်းချားနီ၊ ပေါးနီ
အသက် အောင်းမွန်နေဒွိုန်းကနောင်၊ နီခံးဟး ဝွေ၊နီက်စက်၊ နီ
အသက်မွန်စွဉ်းလဲ့ နီအကျို၊တမဲ့င်၊ တအဲဉ်ထောင်းနောင်၊သွ။”

အယံတွင်၊နောင်၊ ဇူကော့ပုဏ္ဏာ၊ဖြား ခြို့၊ယွားယင်းထား၊

တလင်းတင် သွီးဖွီးကအောင်းစိုင်းဒါး ဝွေသီးနပ်၊ ထဲဖြတ်၊ထိုးတော့၊
ဝွေသီးတဖူးဝေး ဖင်းသဲင်ချာယင်းအဖါထျ၊ ဣကေား ပုဏ္ဏားဖြားလဲ
လေားနဲစ်ထွိုင်းချာယင်းထား၊ ထူးယ၊စက်စွဉ်း အသွီးဖွီး တွမ်းခွဉ်း
ရေးတင် နဲင်းစွဉ်း ကမ္ဘားမေးလောင်း၊ လေားခြင်းဆွမ်းစိုင်းထွူ
တော့၊ ပျမ်တွဲးနက်ယင်းစွဉ်း ဇာလီးသီး တဖူးဝေးသွူ။

တွိုးနောင်တင်ခါ အဖူးမူး ကဏားဖိန်း ထွားခန်းအဖါ-
“အွိုးဖါဟွေး - ပုဏ္ဏားဖြား ကတွဲးပျမ်နီယို ပျံနီပီစွဉ်းချား ဝွေသွဉ်း
လမ်းကိုနောင်သွူ။ ပုဏ္ဏားယိုနောင်၊ ပုဏ္ဏားအစစ် တမွေးတဝ်း၊
မီးထွာပုဏ္ဏားမွေးနောင်၊ စောင်ချားတရာ၊ ဖိပလူယောင်းဆောင်း
ချား အနမ်းပုဏ္ဏား၊ မည်အံးနီတင် လွဉ်ထွို၊စွီးထိုလဲဉ်း နီယိုဖါ၊
နီဖါ မာတမဲ့င် သမ်းအဝ်းထွားဟေ့စွဉ်းနဲင်းနောင်၊”ဌိုးခြီလောင်း
ခန်း အဖါနဲင်းနောင်သွူ။

ပိုမူး ကဏားဖိန်း ဒွူထာဌိုး တုံးတုံးတင်းတင်း ပါလွေ၊
လွဉ်ခန်း ပုဏ္ဏားဖြားဆချာ၊ အဖါ ခွန်ဝေဿန်း ကထင်းထီးတင်
ခေါင်းမွေးစွဉ်း အသ၊ ခြ၊မွေးစွဉ်း အသွါန်း၊ မဲထိဟူးရီး သ၊ခိုးလျား
မွေးစွဉ်းထာသွူ။

နောင်မ၊ ခွန်ဝေဿန်း အွဉ်းခန်းသတိဟောင်ဟောင်၊
ထာခိုးလျား ထာဒုက္ခ၊ ကထွာဗားထာယိုနောင်၊ ကွပ်ပိုးထာ၊
ရက်ချား၊ ဖြေးသွါန်းဖြေးသ၊ချာလ၊ခန်းသွူ။

ဇာလီးတွမ်း ကဏားဖိန်းသီး ကထင်းတွိုးလွေ၊ ဝက်ပါး

ကောင်ထျှ၊နောင်၊ သေနန်းငါးမျိုးမိတ်င် ငြိုးယင်းထား။

ဇားလီးတွမ်း ကဏ္ဍားဇိန်းသီး ပုဏ္ဏားစွီးတင် ထင်းတို့၊
ဝက်ပါးကောင်ထျှ၊နောင်၊ သေနန်းအမျိုး၊ ငြိုးယင်းထားတင် တို့၊
တယ်ခန်း လူကောင်ဆောင်းဖုံး နှဲင်းယိုသွ။

“ခွန်လူသီးဖုံးဟွေး - နီသွဉ်းသီးမျိုး မီးထောင်လွဉ်၊ နီ
ဆ၊ချာနောင်၊ နာ၊ပိုခိုပိုမူးဖုံး အောင်ဝက်ပါးကောင်ထျှ၊သူ၊ မီးထွေ
လွဉ်၊မော့ယင်းဒျား၊ ဒေါ့သော့ နှဲင်းနောင်၊လှဲင်း” တို့၊တယ်ခန်း
နှဲင်းနောင်၊သွ။

ခွန်ဝေဿန်း ကလူထို၊ အပိုယို နင်မဒွီး လွေထုမ်းဒျား
သိန်းရား၊ မီးသင်တို့၊စောင်းငါး၊ မဲ့အီးထုမ်းလွဉ်၊ အပိုတခြာကို
တင် အီးမော့ဒုက္ခသွ။နဲ၊ လူသီး တိုင်းပင်းဝင်တင် ဖန်ဆင်ဝင်၊
အနမ်းချင်းသေ၊ ကေ၊ ကေဖိုင်ဖုံးတွေ့၊ အံ့ပွေးရဲးချွမ်း မဒွီးဒေးဝီး
တဖူလောင်း၊ မူးအီးပြေ၊လာရောင်းထန်းထွ။မ၊ ကွဲးအွဉ်းစွ၊သင်၊
နောင်၊သွ။

မဒွီးဒေးဝီးလဲ့ “ဟန်းနီယို သင်စောင်းစောင်းတွမ်”ရိုးနှဲင်း
နောင်၊တင် ဝွေစူကအင်းချွမ်စော်လဲ့ ထဲ့လင်၊ ဝွေကအင်းဆင်
သေးချင်းလဲ့ ထဲ့လင်၊ မဲ့ပင်ထွေလဲ့ ထီးထို့၊ အိုးမဟာနီ၊ က
အောင်းဒါ၊ သိန်းရားဖုံးလဲ့ အနီ၊နောင်၊ ထီးဒွမ် မဲ့လဲ့ပန်းထို၊
“ဟန်းနီယို ခွေထွာတမဲ့နဲ၊ တရိုးရိုးတောင်းလဲ့ ခွေယိုအီးထွာ
အန္တရာယ်၊ တစွိုးစွိုးကောင်း၊ မီးတမွေးတောင်းလဲ့ ခွန်ဝေဿန်း

သူ၊ အီးထွာအန္တရာယ်၊ တစိုးစိုးကောင်း” မဒ္ဒီးဒေဝီးသ၊ကို ထွာ
ခန်းနဲင်းနောင်၊တင် ဝွေကအောင်သင်လွဉ်တွင်၊ နတ်သာလူ၊
ပိုသံဖြာ၊ ကဖန်ဆင်၊ဒါးအနမ်း ချင်းသေ့၊ ကေ၊ ကေဖွဲင်၊ဖုံးနောင်၊
အုံရဲးပေ့၊ခါးခန်း တဖူးလောင်း ဝွေဆ၊ငါနောင်၊သွ။

တိုးနောင်၊တင် မဒ္ဒီးဒေဝီးလဲ “မွူးအီးပြေ၊လင်၊သွ။
ကောင်၊ ကျောင်၊လဲ အောင်ညာ၊နေဒွိန်းက၊ ပိုခို ပိုမူးသီးတွမ်း
ခွန်ဝေသန်းသူ၊နောင်၊ ခွေမီးဖျော်သင်၊မ၊ အီးအံးဟး အာဟာရ၊
အီးလတ်၊ထန်းတဖူး တဖွဲ၊နောင်၊လဲ ထီနောင်သမ်းအပ်၊ တဖွဲ၊
နောင်၊ ခြောင်သမ်းအောင်၊ လတ်၊ထန်းတဖူးလဲ တလ၊တောင်း၊
အွဉ်းချ၊လင်၊ထို၊ သိန်းရားခြောင်းတင် စူဝဲင်းတောင်၊ပြန်း ချင်းသေ့၊
ကေ ကေဖွဲင်၊သီးဖုံးနောင်၊သွ။ ချင်းသေ့၊ ကေ၊ ကေဖွဲင်၊ဖုံးလဲ
တေားတေားတဖွဲင်းထို၊ဖေးတပ်း ဝွေတဖူး၊ မွူးထွိုင်းပြေ၊ထွမ၊
ကွဲးဖွဲင်းထို၊ဖေး ဝွေတဖူးသွ။ တိုးနောင်၊မ၊ မဒ္ဒီးဒေဝီး ကွဲးသင်၊ဟး
ကျောင်၊နပ်၊သွ။

မဒ္ဒီးဒေဝီး ကထွိုင်းဖျော်သင်၊ ကျောင်းတခါ၊ငွါထူးနောင်၊
အပိုဖုံး လေားလွဉ်ထေ့ဆွမ်း၊ စွမ်းနီ၊နီ၊ ဟန်းနီ၊ယို တဖြာ၊ဖြာ၊
တထီးတောင်းဒွမ်း၊ ကျောင်၊ထူးသောင်လဲ ယေန်ကတစ်၊စွဉ်းချား၊
ဝါးငေါင်းငါလဲ တဟွန်တောင်းဒွမ်း၊ အထွာတဖွဲင်းနဲး၊ ခွေ ပိုဖူးနောင်၊
အသီထို၊လို့လဲဉ်းကောင်း၊ မီးတမွေးတောင်းလဲ ပါးတဖြာ၊ဖြာ၊
လွဉ်ဟဲ့ထို၊ချားဟောင်း၊ တဖြာ၊ဖြာ၊လဲ တထီးတောင်းဒွမ်း၊ သ၊ပေး

ဦးစွဉ်းထားတင် အသိန်းရားခြင်းလဲ့ အဉ်းချလင်ထို၊ လွေ့မိုး ထေ့ခန်း အပါခွန်ဝေဿန်းထျ၊ ရီခန်းအပိုဖုံးသွ။ ခွန်ဝေဿန်းလဲ့ ငေါင်းတငွါငွါ တဒေါ့ချာတောင်း၊ အံနားသွိုန်းယေန်ကတစ်စွဉ်း ဒျားထားသွ။

နောင်မ၊ နင်မဒွီးဒေးဝီး ရီသမ်းယင်းနဲင်းယို - “ဩဗွေး ခွန်တန်ဟေး - ထွာတမဲ့င်၊ တရဲ့င်၊တသွီးဒွါမ်၊ အုံလင်၊ယေန် ကတစ်စွဉ်းထား၊ ပါမဲ့င်၊ဟဲ့လွေ့ထို၊ နီပိုဖုံးယို” မဒွီးဒေးဝီး ရီစွဉ်း အခွါက်ခွါက်လဲ့ တဒေါ့ပြန်းချာတောင်း၊ မဒွီးဒေးဝီး သ၊ခိုးလျား ဦးယင်းစွဉ်းထား၊ နောင်မ၊ ခွန်ဝေဿန်းလဲ့ မဒွီးနန်းအပို ယံသက် သားတင် ဒေါ့ဆာဒွိုန်းကဝွေ့မ၊ ယူးထွူနဲင်းနပ်တင် “နာမာ၊ တမဲ့င်၊ ဟန်းနီယို နာသင်၊ဟာထား၊”ရီချာခန်းနဲင်းနောင်သွ။

နောင်မ၊ မဒွီးဒေးဝီး လောင်းချာခန်း “ဝွေ့ကသင်၊ တဖူး လောင်း ချင်းသွေ၊ ကေ၊ ကေဖဲ့င်၊ဖုံး အုံပွေးရဲးချွမ်းဝွေ့ အ ကျောင်၊ခရားဖုံးတင် အခိန်းမန်း တတို့သင်၊တောင်းအကျောင်၊” လောင်းဟွန်ချာခန်းနောင်သွ။

နောင်ထွူတင် ခွန်ဝေဿန်း ဒေါ့ဒွါမ်ထား၊ ရွစ်တို့စွဉ်း အားရုံးထန်း အုံတေ့စွဉ်းထားနောင်သွ။

နင်မဒွီးလဲ့ သ၊ခိုးလျား ဦးသောင်ခြင်၊ နွီနွီထန်းထန်း ထုမ်းအပို တနာလုမ်း ထာလင်၊လေထံစွဉ်းဒျား၊ မော့တောင်း တင် တဖေင်နမ်း သင်၊မြို့ပြားစွဉ်းထား၊ ဝေဿန်းဆ၊ငါသွ။

တို့နှောင်းတင် ခွန်ဝေဿန်းနောင်၊ ထင်းမဒွီးသီထိုတင်
ထိုင်းလွေ့စံးထွားခန်း နင်၊မဒွီးသ၊အင်၊ ထာ၊သာအောင်းနေဒွီးနန်း
ကမ၊ ယော့အွဉ်းဒင်း အကီးလောင်း ဖြစ်၊ပသာထီတင် သတိလ၊
ထိုင်းချာ၊ ဝိုင်းစွဉ်း ခွန်ဝေဿန်းတင် “ခွေပိုဖုံး လွေ့အိုးမိုင်း၊
ဟောင်း” ရီဖျော်ယင်းစွဉ်း တလင်းချင်၊သွ။

နောင်မ၊ ခွန်ဝေဿန်းလဲ့ နေးသားတောင်းဒွါပ်တွေ့၊
“ဇူးကော့ပုဏ္ဏာ၊ဖြားနောင်၊ မဉ်လ၊သွဉ်းသယ်၊ ကူးလီးထွဉ်းအံးအီ
တားတင် လွဉ်လူးခံးခွေနောင်မ၊ နီပိုခို ပိုမူးဖုံးနောင်၊ ခွေလူးထိုလဲဉ်း
ဇူးကော့ပုဏ္ဏာ၊ဖြား၊ ငမ်းငါး နာ၊သရားပ၊တွေ့၊ ခွေတဒေါ့နယ်သွူး
တောင်းနာ၊ နာ၊တွမ်းနန်းမို၊နန်း၊ ထွားဒွါပ်ပိုမို၊ ထွားဟေ့၊သော့
ခွေမိုငါယို၊ ပုဏ္ဏာ၊သူ၊ ဟဲ့သင်ထို၊ နီပိုဖုံး၊ နီမိမီးဟွန်နောင်၊
မဲ့အီးဟဲ့သင်ချာနီ၊ ခွေနောင်၊ ပါ၊မီးလွဉ်လူးခံး ခွေသ၊ရားသွန်းထီ
လဲ့ ခွေလူးလူးချားရင်၊သွ။ ကလူးဟး ပိုခိုပိုမူး ထာ၊လူးယို နာ၊နီကံ
သက် သားဝုသော့” ဒေါ့ပြန်းချာဖေး နင်၊မဒွီးနဲင်းနောင်၊တင်
နင်၊မဒွီးလဲ့ နီကံသက်သွါသွင်း သားဝုခန်းချားနောင်၊သွ။

ရွေးသီး ကအောင်းဒေါ့ရီဝင်၊ လူးပိုပွိုး အခိန်းတွင်၊နောင်၊
သီကျာယူးခန်းနဲင်းယို “ဝေဿန်းသူ၊ အပိုလဲ့ လူးထို၊လို့လဲဉ်း၊
ကအောင်းကွင် အမာနင်၊မဒွီးဒေးဝီးယိုလဲ့ လို၊တဟောင်တင်း
ပါ၊တဖြာဖြာ၊ မီးလွဉ်လူးခံးလဲ့ မဲ့ရွေးအီးလူးထို၊သွ။ တနီ၊ခါမဲ့၊
လို၊ကောယူစု လွူးမွီးဖေးရွေး အဲဉ်ထင်း၊ ကွပ်နောင်မ၊ လင်၊လူးခံး

တွမ် မဒွီးဒေဝီးသူ၊” ယူထွေတွင် ဖန်ဆင်းအနမ်းပုဏ္ဏားတော့၊
လင်းလူခံးစွဉ်း မဒွီးဒေဝီးသူ။ ခွန်ဝေဿန်းလဲ သွို၊သွို၊သွင်းသွင်း
ခွမ်မဒွီးဒေဝီးစူတင် လူးမွေးစွဉ်းသူ။ ဟံးတန်လဲ တသွိုးစွဉ်းချားသူ။

(ဆဋ္ဌမလင်း)

မဒွီးဒေဝီးလဲ “ခွေဝါ၊ခို ဝေဿန်းယို ဘုရားဆု၊သူ၊ ဂွေ၊
ရက်လွိုလဲဉ်းခွေနောင်မ၊ ဂွေလူထို၊ခွေသွေ။” အွဉ်းချားသ၊နဲဉ်း
နောင်တင် ဝေဿန်းအလောင်း သ၊တဆာချာတောင်းသူ။

သီကျာလဲ “နာ၊ထာ၊လူးယို သဗ္ဗညုတဉ်း ယံဖေး
ကဗွေသွေ။” သားစုစွဉ်းချားသူ။ “အဝါ၊ခိုလဲ သ၊ဖျူ၊ အမာမူးလဲ
သ၊ဗွာ၊ တမာဝါဝင်၊နီယို လို၊သ၊ဗွာနဲဉ်းနဲဉ်းဝင်၊” သီကျာ၊ရိုးဖေး
နဲဉ်းနောင်တင် အမာနင်၊မဒွီးဒေဝီးနောင်၊ သီကျာ၊အပ်ဖေးယင်း
အဝါ၊ခွန်ဝေ သန်းထူးထွေတွင် ဂွေ၊ယိုထွာချားသီကျာ၊အကျောင်၊
ကလူးခံးဟး အကျောင်၊ဖုံးနောင်၊ ကူးညီးကိုချား ဒါးနပါးရမီးအ
ကျောင်၊ ခြိုင်းနယ်ထွေ။ “နီဗွေးခွန်တန်ယို ခွေအီးဖေးဆု၊သွမ်ပါ၊
နီဗွေးခွန်တန် ကမဉ်လ၊ဒါးဆု၊နောင်၊ ကွီသွေ့လဲဉ်း” ရိုးနဲဉ်းနောင်၊
သူ။

နောင်မ၊ ခွန်ဝေဿန်းလဲ “သီကျာ၊ဟေး - နာ၊မီးဖေးရိုး
လဲ ကရိုးဒါးဆု၊သွမ်ပါ၊ယို ခွေမဉ်လ၊တင် ခွေအီးကွီသွေ။

ဂွေ၊ကမဉ်လ၊ဆု၊သွမ်ပါ၊ ကရိုးနောင်၊ -

၁။ နီဖါ ခွန်တန်သိဉ်း၊ ယံကဟဲ့၊သင်၊ချာယင်းသွေ့ခွေ၊

ယံကအွဉ်းထွာယင်းသွော့ ခွေခွန်။

၂။ ခွေမီးထွာခွန်နောင်၊ လိုအမုသီသားဖုံးယို ယံဖေးခွေကမာ၊
သီဗားမွန်း။

၃။ ခွင်းကားတင် ဝင်၊ထာအားကျိုးယို ခွေယံကထွာဗား။

၄။ ယံဖေး ခွေကပဲစ်မားဗားမွန်းတောင်း ဝင်၊ပိုဝင်၊မာ။

၅။ ပိုဖုံး အသက်ယံဆွာ၊ နေးတွမ်းထာ၊မျတ တရာ၊တင်
ယံကခံးစာ၊ဗား ခွန်သီးစေ၊စိန်း။

၆။ မီးတိုး မွူးရောင်၊နီ၊ယို လူ၊သီးထာအံးအွ၊ လူ၊သီးခဲဖွယ်
ဘောဇဉ်ဖုံး ယံကပေါးလွဉ်သွော့။

၇။ လူ၊တွင်၊လဲ သ၊ယံကစွ။ လူ၊ထွလဲ ကော့မားဗားမွန်း
တောင်း၊ ပစ္စေဉ်စွားဖုံးယို လူ၊စွဉ်းလဲ ယံကလို့ထိုးဗားမွန်း
တောင်း။

၈။ ခွေမီးသီတနီ၊ခါ ယံကထင်းထွာသွော့ တုသီတာခမ်းသူ၊
အောင်းလူ၊ခမ်း မီးသီတနီ၊ခါ ယံလင်းထွာချာယင်း လို့ခမ်း
တလင်း၊ ယံကထွာဘုရာ။

ဆု၊သွစ်၊ပါ၊ယို ခွန်ဝေသန်း ကထင်းကွီတင်ခါ သီကျာ၊
နောင်၊ ဒေါ့ချာနဲင်းယို - “ခွင်းတင် နီဗွေးခွန်တန် ကကွီဒါဆု၊

ယို တညတောင်း မဲ့အီးဗွေဒျား” ရှိထွါနဲင်းနောင်တင် သင်ချာထို၊
ယင်းဒျား တာဝတိံသာခမ်းနောင်သွ။

ဇူကောနုပုတ္တက၊ ဖြားနောင်၊ ကအွဉ်သင်ဒါ၊ ဇာလီးတွမ်း
ကဏ္ဍာဒိန်းသီးနောင်၊ ယူဇနာ၊ သူဆီတဏ္ဍ၊ တလီးလုမ်းသူ၊ လူသီး
အောင်းထွားစောင်၊ သျောက်လွဉ်ဖေးဒျားသွ။ ဇူကောနုပုတ္တက၊ ဖြား
နပ်၊ ထင်းတိုးထားခွေတင် ဇာလီးတွမ်းကဏ္ဍာဒိန်းသီး တဖူးဝေး
နောင်၊ ဝွေ၊ စွါင်သော့ထာပုံကို၊ အွဉ်ပေင်းပြားဒျားဝင်၊ ဟံးခိုး
လောင်းသွ။

တိုးဝွေ၊ နမ်းနောင်၊ ငမ်းထာသားကဲ့င်၊ တိရစ္ဆာန်ကဲ့င်ဖုံး
တွော့ ထင်းပေင်းဒျား သေင်းမွူးလောင်းကီနောင်သွ။ တိုးနောင်၊
တင်ခါ နတ်သာလူပိုတဖြာနောင်၊ ဖန်ဆင်အနမ်း အဖါ ခွန်ဝေ
သန်း၊ တဖြာနောင်၊ ဖန်ဆင်အနမ်း အမွိုးနင်မဒွီးတင် စေထို၊
တဖြာတွော့ ပုဏ္ဏုဖေးအံးဖေးအွေခန်း၊ အွဉ်ပိန်းဟပ်ဖေးခန်း လူသီး
ခင်းလမ်းပေင်းကိုသွ။

အရုဏ်မင်းထန်းနောင်၊ စွါင်ချာသေဖေးယင်း နဲင်းအလီ၊
တင် အွဉ်ပေင်းချာယင်း ဟံးလောင်းထွမ၊ အွဉ်ထိုမားချာယင်း
အနမ်းနောင်သွ။

လူသီး ပွေးစောင်သျောက်ဖေးဒျားနဲင်းနောင်၊ လွဉ်းလွဉ်း
တင် ဇာလီးတွမ်း ကဏ္ဍာဒိန်းသီးနောင်၊ မော့ဟားတောင်း ဘော
ရန်၊ ချံ၊ ချံသားသား လွေဟားဒျားသွ။

ဇူဇူကားပုဏ္ဏားဖြား ဂွေ့ရေးသင်ချာဒျား ကလိင်္ဂရာဇ်ခမ်း
ကိုလဲ လူသီးအံ့စာ ချားတဗန်းထို၊ အမဲ့တွေ့၊ ထွိုင်းလ၊တဆီ
ငတ်နီ၊နောင်၊ သင်၊ဖျော်တောစွဉ်းဒျား စေတုတ္တရာခမ်း၊ ခွန်ဝေ
သန်းသီးအဖါ သိဉ္ဇည်၊ခွန်တန် အဟော်တလင်၊ကိုသွ။

ခွန်တန် သိဉ္ဇည်၊လဲ အနီ၊နောင်၊နောင်၊ ထာ၊အီးလေကို
ပေးမင်းခန်း “ပါ၊နိုယား၊ဖြိုးတန်တဖြာ၊ လွဉ်ဆက်ခန်းဂွေ့၊ ပဒုမ္မား
ပိုကောင်း နီတိုင်” နဲင်းနောင်၊သွ။

ပုဏ္ဏားဟော်၊ဖေး “ကဗညဗား နီဗွေ့ခွန်တန် ကရက်ငါး
ခွါ၊မျိုးဖူးဝေးခမ်းညာ၊ အီးဖျော်လွဉ်” နဲင်းနောင်၊သွ။

နောင်၊မ၊အနီ၊နောင်၊ ခွန်တန်သိဉ္ဇည်၊တွမ်းအမတ်ဖုံး
အောင်းစီးဂွေ့ဝင်၊တွင်၊ မဲ့အောင်းထွားလွေ့ခန်း တမူ၊တန်ကို၊ ထီး
ခန်း လို၊ပေးနီဖြာ၊တင် “ပါ၊ပေးသူ၊နီဖြာ၊ မွော့ဗွိုန်ငါး ခွေလီ၊ပေး
ဇားလီ၊တွမ်း ကဏ္ဍားဇိန်းသီးနဲး၊ ခွေသ၊ထင်း ခွေလီ၊ပေးဖုံးဒျား
ရင်၊နဲး” ယူးထွ။တင် ထွဉ်းခန်း အမတ်တဖြာ၊ လင်၊ဟဲ့၊ထင်းလွဉ်
ပါ၊ပေးဝင်၊နီတွမ်း ပုဏ္ဏားဖြားသူ၊နောင်၊သွ။ အမတ်တန်လဲ နဲစ်
လေားလင်၊ဟဲ့၊လွဉ်တင် ဖျော်ထင်းခန်း ဟော်လောင်း ဟော်ခံ၊ဆ၊
ငါ၊ ခွန်တန်သိဉ္ဇည်၊လဲ ရီခန်းဇူဇူကားပုဏ္ဏားဖြား၊ “ပါ၊ပေးယိုနီ
ဖြာ၊ယို နားဟဲ့၊လွဉ်မိုင်၊ကိုခြာ၊ နာ၊အီးအွဉ်လွေ့၊အွိုးမိုင်၊” ရီခန်း

နဲင်းနောင်သွ။

နောင်မ၊ ဇူဇကာ၊ ပုဏ္ဏားပြား ဒေါလောင်းချာ “ပါပေး
ယိုနီဖြာနောင်၊ ခွန်ဝေသန်း၊ နေးတွမ်းစေးတနား၊ သဗ္ဗာရင်၊
လူးလင်၊ ချားခွေ၊ ဗေးကာလ၊ ပါပေးယိုနီဖြာနောင်၊ လလဲဦးသွ။
တဆီငတ်နီ၊ သြ” လောင်းနယ်ခန်း နဲင်းနောင်သွ။

တို့နောင်တင်ခါ အမတ်သီးကအင်းဒါ၊ ခွန်တန်သိဉ္ဇည်၊
ထူးဖုံးနောင်၊ ကဲ့ရဲ့သဲ့သွမ်းစွဉ်း ခွန်ဝေသန်းနဲင်းယို “ခွန်ဝေ
သန်းနောင်၊ ဝွေသဒ္ဓါးတရာ၊ မည်ဟောင်နဲင်းမဲ့ဟောင်၊ အင်း
အုံစွဉ်းခမ်းကို နန်းလောင်းလဲ့ ပိုဖုံးယို ဟောင်လူးထွိုက်တောင်း၊
ယိုခါ ဝွေယိုဝင်လင်ဝါးထန်းထိုးခမ်း လွေအောင်းအုံဟူးတခြာကို၊
ဝွေပိုဖုံးယို ဝင်အီးမာ၊ သွဉ်းကူးလီး ဝွေအောင်းသေသေလဲ့ လူး
ထိုးနဲင်းယိုနောင်၊ တမွေတောင်းဒွမ်ငါးထာသွ။ ဝင်ကူးလီး ဝင်
သွဉ်း ထွဉ်းအံးအီတာ၊ ကလူးဒါ၊ ပိုဖုံးယို ပါမဲ့ကဲး ကလူးဖိုကလူး
နွောင်၊ ဝွေမီးမည်လူးငါးလဲ့ လူးချားသွဉ်း သွဉ်းမူးသွဉ်းခို၊ သေယို
တွမ်းဆင် စတင်စားယိုဖုံးမြိုင်” အမတ်ဖုံး ကဲ့ရဲ့သဲ့သွမ်းလို့ဝင်ဖုံး
ပငါပရာ၊ နဲင်းနောင်သွ။

တို့နောင်မတင် အပိုခို ဇာလီးနောင်၊ အမတ်ဖုံး ကဲ့ရဲ့
အပါယို ဝွေယွန်းသယ်ခံနွောင်တောင်းတင် လောင်းဒေါခန်း
အပါဖြား ခွန်တန်သိဉ္ဇည်ထူးနဲင်းယို “ဩမိဖြားဟွေး - နီမိနောင်၊
အုံချားတခြာကိုတင် သွဉ်းမူးသွဉ်းခို သေဆင်စတင် လူးခရာဖုံး

အဲဉ်ထောင်းတော့ လူးခရာအောင်းချား အပိုလွှမ်းတင် နီမိခွန်
ဝေဿာန်းနောင် လူးဟးအပိုနီဖုံးယိုသွ။”

တိုးနောင်မ၊ အမိဖြား ခွန်တန်သိဉ်နောင် “လီပေး
ဇားလီးဟွေး - သီမိကလူးချား ပိုခိုပိုမူး ထားလူးဖုံးယို နီကွဲရဲ၊
အံးသွမ်းတောင်းဒွမ်း၊ နီအံးဖြားလို့ဒျားဝင် ပငါပရင်ဖုံးသွ။” ။

နောင်မ၊ အမိဖြားရီခန်း “သီမိ ကလူးသင်သီယို ဖျတ်
အင်္ဂါခင်းမဲ့ဟောင်း” ချင်းယိုချင်းနောင် ဒေါနယ်ထွတ်တင် အမိဖြား
ထွဉ်ခန်းအမတ်တန်ဖုံး နုတ်ချာယင်း အလီပေးဖုံးသွ။ ဇားလီး
တားနောင် ဖေးဟးခံးယားခဉ်း နီကွတရေင်၊ ကဏ္ဍားဖိန်းတားနင်၊
ဖေးဟးခံးယားခဉ်း နီကွတရား၊ သွဉ်းခို၊ သွဉ်းမူး၊ ဆင်၊ သေ၊
ဖိုးတရားစီးတွမ်း ပုဿာဒိန္နတ်ထပ် တဆောင်ဖုံးသွ။ ဇူးဇကား
ပုဏ္ဏားဖြားလဲ လုဖိတောင်း စေစိန်းတော့၊ စေစိန်းအားလုံး ဝွေ
သိမ်ထိုထွတ်တင် ထင်းအံခန်း ပုဿာဒိန္နတ်ထပ်လောင်းကီ၊ ပျား
သွင်းအံးအီး၊ အွေအီးမင်းယံခန်းဒျားထားနောင်သွ။

နောင်မ၊ ခွန်တန်သိဉ်နင် အွဉ်းလူးဖေးခန်း အလီပေး
နီဖြာထီ၊ ဒွဲပွဉ်သွူးဖေး ကတူးဖုံးထွတ်တင် မြိုင်းကွဉ်ကဖေး သေး
ချားထွမ၊ အမိဖြားနောင် ပေ့ဇားလီး၊ အမွိုးဖြားဖုဿဒေးဝီး
နောင် ပေ့ကဏ္ဍားဖိန်း၊ ဒေါရီခန်းဝင် ရီပါလင်ဝွေသီးမိအ
ကျောင်ဖုံးသွ။

နောင်မ၊ ဇာလီးခြင်းနယ်ဖေး၊ ဝွေသီးမွိုးဖါ အံ့ဟးဆင်၊
ရယ်ငါးအကျောင်၊ ဟဲ့ချာယင်း နီမွိုးဖါတင် ယံကအပ်ဖေး၊ ဟော်
နန့်အကျောင်၊ လောင်းနယ်ဖေး၊ အမွိုးဖြား ဖါဖြားအကျောင်လံ၊
ခရား၊ စုံစုံလင်းလင်းသွ။

ခွန်တန်သိဉ်နင်၊ အီးလွေ၊ ဟဲ့သင်ချာ အပိုဝို ဝေဿန်း
သီး တမာဝါ၊ တွက်တာ၊ ထွဉ်းအမတ်တန် ရဲဉ်းစုံလင်းခန်း အဂါး
လစ်ပါ၊ ကပြဲ၊ စုံဒါးစွဲတပ် ဆင် သေဖုံး အခြိုင်းခြို၊ အံ့အွေအံ့
အအူ၊ ထားကျူသား စတင်စားယို ရဲဉ်းစုံလင်းသေခန်းနောင်သွ။

ဝင်လိုအမျာတင်လှိုင် ကအောင်းစီးမန်း အီးလွေတဖူး
အယံတွင်ကို ဇူကေားပုဏ္ဏားဖြားနောင်၊ တလ၊ ဖိုတောင်း စေစိန်း
ဖုံးတင် ဝွေကထွိုင်လှောင်၊ သေချင်းတောင်း အဟို၊ အံ့အွေတန်
အံ့အွေလွဉ်၊ တမွိုးတမာထာတွေ့၊ အဟိုမင်း၊ သီစွေထိုခန်းဒျား
နောင်သွ။

ဇူကေားပုဏ္ဏားဖြား ကထင်းသီထို၊ နောင်၊ ဝွေပစွေဥစွား
ကအောင်းကိုင်ယို ခိုးတွမ်းမောင်း လယ်ဆေးအွဉ်းဟွန်ဖေး အဖူး
အဝေးဖုံး ထွဉ်းလွဉ်သိမ်၊ ဝွေတခြို၊ ဖုံးရိုလဲ အဖူးဝေးသမ်းတအဲဉ်
ထောင်း၊ ပါ၊ မိုင်းမိုင်းလဲ တလွဉ်ထူးတောင်းနောင်မ၊ ခွန်သိမ်ဟောင်
သော့ခန်းဒျား၊ ဘဏ္ဍားတို့က်ကိုနောင်သွ။

အောင်းနောင်ထွမ၊ ကစီးမန်းဒါးအတွိုင်၊ ခွန်တန်သိဉ်နင်၊

နင်းဖုဿဒေးဝီးတွမ်း မူမတ်ပရိသတ်ဖိုးနောင်၊ အေးလီးတွမ်းကဏ္ဍား
ဖိန်းသီး အွဉ်တဖူတင် နက်လွေ့စွဉ်းဒျား ဝက်ပါးကောင်၊ ဖျော်တို့
လွေ့ခန်း ခွန်ဝေဿန်းသီးကျောင်၊ ဟဲ့သင်ချာယင်း ခွန်ဝေဿန်း
သီးနောင်သွ။

ပစ္စယဆင်ဗွာရတနား ကလဲဉ်းလွေ့ထိုးဒါး ကလိင်္ဂရာဇ်ခမ်း
နောင်၊ ခမ်းလော့ဟပ်လဲဉ်းတင် ကလိင်္ဂရာဇ်ခွန် ပဿာချာယင်း
လဲဉ်းဒျား၊ ဝွေသီးကလွေ့ဟဲ့သင်ချာ ဝေဿန်းနောင်၊ ပစ္စယဆင်
ဗွာလဲ့ ပါလွေ့သွ။

ကထိုင်းတို့လွေ့ ဘုရားလောင်၊ ဝေဿန်းထူး မဟေ့၊
မညာကအောင်ဒါး မုစလိန္ဒာထီကန်းနောင်၊ ချအံ့ပဆားခန်း၊
ကောင်တဖြိုး လဲင်းအွန်ထံစွဉ်းဒျားနပ်သွ။ အောင်နောင်မ၊ ခွန်
တန်သိဉ်း တွမ်းမြို့ဖက် အမတ်သူမြို့ရုံး ရုံးလွေ့တင် ထုမ်းတွမ်း
ပစ္စယဆင်ဗွာ လွေ့ထေ့ကရီးခန်း ခွန်ဝေဿန်းထူးသွ။ ဝေဿန်း
သီးတမာဝါလဲ့ ပိုင်းကျိုးခွမ်းခန်းနောင်သွ။ နောင်မ၊ ခွန်တန်
သိဉ်းလဲ့ ကလွဉ်ဗားအကျောင်၊ အလီးပေးဖိုးအကျောင်၊ ခြိုင်း
နယ်ဖေးနောင်သွ။ တညတောင်း ဖုဿတီးဒေးဝီးလဲ့ တွမ်းအချွေး
ရုံးဖိုး ဖျော်လွဉ်ယင်းသွ။

မဒွီးဒေးဝီး ကထင်းထီးအပိုနောင်၊ ပွီးတဖိန်နမ်း မြို့ဝေပြား
လင်စွဉ်း၊ အပိုလဲ့ပွီး၊ ခွန်တန်ဝေဿန်းလဲ့ ခိုးလျားတဖေင်၊ မြို့ဝေ

လင်၊စွဉ်းဒျား၊ သိဉ်းခွန် ဖုဿတီးဒေးဝီးလဲဲ ထင်းထီးဝွေသီး ထွာပံးဖံးတော့၊ သတိလစ်ခြို့ဝ၊လင်၊နဲင်းနဲင်းစွဉ်းဒျား၊ အမတ်သူ မွိုန်းဖံးလဲဲ ခြို့ဝ၊လင်၊လို့ကြောင်းစွဉ်းဒျားနေနေသွ။ တွိုးနောင်၊ခါ ဟံးတန်လဲဲ တသွိုးစွဉ်းထာ၊ တလင်းချင်၊သွ။

(သတ္တမလင်း)

သီကျာ၊အွဉ်းလော့လင်၊ဖေးခမ်းတင် ခမ်းထွိုင်းစောင်းမ၊ လိုအားလုံး သတိကွေးလ၊ချာယင်းဝင်၊သွ။ ခွန်ဝေဿန်းသူ၊ ဒင်း ဖေးစွဉ်း ခွန်အရားထွတင် မာ၊စွဉ်းပွယ်၊လံ၊ ဝက်ပါးကောင်ခြာ တလာလုမ်းလုမ်းသွ။

အောင်းနောင်၊မ၊ ထန်းသင်၊စေတုတ္တရားခမ်း၊ တွိုးသွ။ တဖူ၊ တယူးနော့တွိုင်း အံ့ပဆား မာ၊ယင်းပွယ်၊ လ၊နီလာမ၊ ကွေးဖျော်သင်၊တွိုး စေတုတ္တရားခမ်းကိုသွ။ တွိုးသွ။လဲဲ မာ၊ယင်း ပွယ်၊ လို၊ကအောင်းခံထောင်းဖံးနောင်၊လဲဲ အွဉ်းစွ၊လို့စွဉ်းဒျား နောင်၊သွ။

ခွန်တန်ဝေဿန်း ကထွိုင်းသင်၊ချာ စေတုတ္တရားခမ်းကို အနာ၊နောင်၊ ဝွေယူးခန်းနဲင်းယို “ခွေဖျော်သင်၊ချာလဲဲဉ်းယို အလူး ခံးပုဂ္ဂိုလ်းသီးဖံး မဉ်းဟွန်တင် ဝွေသီးအီးလွဉ်လူးခံးခွေသွ။ တွိုး နောင်၊ခါ ခွေအီးလူးဟးတမဲ့၊နော့”ယူးခန်းနဲင်းနဝ်၊တင် ဝွေထာ၊ ယူးနောင်၊ သီကျာ၊ခွန်သေတော့၊ အွဉ်းလော့လင်၊ဖေးစွဉ်း ခမ်း ရတနားခွတ်၊ပါးနောင်၊သွ။

ခမ်းကလော့ဒါး ရတနာနွတ်၊ပါးနောင်၊ ဝေင်တခါ၊ထျ၊
တျိုးစွဉ်းငင်းဒေင်၊ ဟော်တလင်၊ကို တျိုးခင်းလိန်းတူး၊ ခမ်းသား
ဖုံးလဲ သးသျှိုးသွင်းငါးဝင်၊ဖုံးသွ။ ခွန်ဝေသန်း လူးယင်းထာ၊စွမ်း
နီ၊တင် ကထွိုင်းသီနောင်၊ ထင်းထွာခန်းလူ၊ တုသိတာခမ်းနောင်၊
သွ။

ဇာတ်ပေါင်ခန့်

မော့လင်းခါ ဇူးဇကားပုဏ္ဏား၊ဖြားနောင်၊ -

ယိုခါသင်၊ထွာ ဒေးဝဒတ်၊

အမိတ္တာပုံး - စိဉ္စမာဏဝိကား၊

စေတမုတ်ဆို၊ - ဆန္ဒ အမတ် (ဆန်း)၊

အစွတရသေ့၊ - သျှင်းသာရိပုတ္တရား၊

ခွန်သီကျာ၊ - သျှင်းအနုရုဒ္ဓါး၊

ခွန်တန်သိဉ္စည်၊ - သုဒ္ဓေါဒန၊

ဖုဿတီးဒေးဝီး - သီရိမဟာ မာယာဒေးဝီး။

မဒ္ဒီးဒေးဝီး - ယသောဓရား၊

ဇားလီး - ရာဟုလား၊

ကဏ္ဍာဒိန်း - ဥပ္ပလဝဏ်း၊

ပရိသတ်ဖုံး - တပဲ့ပရိသတ်၊

နောင်ခါ၊ ဝေသန္တရား - သင်၊ထွာ ဘုရားဂေါတမသွ။

ဝေသန္တရားဇာတ်တေား ထွလဲဉ်းသွ။

ငေါင်းတဲက်တွန်၊ ဖေးသတ်

သူတော့သူကောင်း၊ အလောင်းလျာသီးဖုံးဟွေး -
ဒါနပါးရမီး၊ ယံကအောင်း၊ ယံကထွာ၊ ယံကဗွေနှောင်း၊ ထွားဖတ်
လွှဲအာအာသွော့ သိဝိဇာတ်၊ ဝေဿန္တရားဇာတ်၊ ဝတ္ထုဖုံးယိုထွူ
တင် ထွားနဲင်းသွော့ ခွန်တန်သိဝိ၊ ခွန်တန်ဝေဿန္တရား ယိုထွူ
တွေ့၊ လူကုင်းကုင်း၊ လူရဲရဲရဲရဲ၊ လူအာအာ၊ လူသွော့ တလီး
လျာနှော၊ ပစ္စေလဲအောင်းအာ၊ ရွှင်ထာလဲသမ်းအောင်းလှိုင်းချား၊
မီးလူတောင်းငါးလဲ မဲ့တင် သံသရာ၊ တဖူးတား၊ ရိက္ခာခြား၊
လူဝင်လဲင်းနှော၊ ယံဖေးကလွစ်ခံးဗား၊ ဝင်ဟဲ့လိုတအီ၊ သတ်
သွော့နှော။

× × × × ×

အခန်း (၃) သီလပါးရမီး

၁။ သီလပါးရမီးကရိုနောင် -

မဟာကရုဏားတော့ တွမ်းဥပါယ ကောသလ္လဉာဏ်းယို
မားခင်းကန်တဲင် ဝင်းယိုအသက် တွဲးနက်မားသီစတဲင် ကာယ
ဒုစရဲက်၊ မုသာဝါဒ ဒေါ့လိန်းလဲဉ်ထာစတဲင် ဝစီးဒုစရဲက်၊ ထာမာ
တဟောင်တောင်းဖုံးယိုနောင်၊ ကံသျှောင်၊ ကာယသုစရဲက် ဝစီး
သုစရဲက် ထာမာဟောင်ဖုံးယို မားကျင်နောင်မ၊ ဟဲ့ဗား “သီလ
ပါးရမီး” နောင်သွ။

၂။ သီလပါးရမီး အကျိုကဗျာ

ငတ်၊ သွစ်၊ သီလ	-	မဖနမ်းဒုား
လောင်ဆားထွာတွင်	-	ကွပ်ပွိုးကျင်ဗား
ဘုရာလဲ့ထွာ	-	ချွပ်ပါသတ္တဝါး
နိဗ္ဗာန်ခမ်း	-	ကျွသမ်း ဖျော်တွိုးငါ။

၃။ သီလပါးရမီး ပဋိပက္ခတရာဖုံးနောင်၊ ဒုစရဲက်ထာမာ
မျိုးဖုံးနောင်သွ။

(၄၈)

ပါးရမီး ဆီပါး

၄။ သီလပါးရမီးယို -

- (က) သီလပါးရမီး၊
 - (ခ) သီလဥပပါးရမီး၊
 - (ဂ) သီလပရမတ္ထပါးရမီး၊
- ဗွားထင်းယင်း (၃)ပါးသွ။

၅။ သီလပါးရမီး ဗွား (၃)ပါးအထူး

- (က) ကျောင်းပျူတွမ်း နိပိုမာ၊ နိဗ္ဗင်္ဂခံ၊ ပစ္စေဉ္စစွားတင် ပဲစ်မား လွဉ်းကျူးတောင်းဝင်း၊ ကကံကျင်ဆောက်တယ်ဒါး သိက္ခာပုဒ်ဖုံးယို ဟဲ့ဗား သီလပါးရမီးသွ။
- (ခ) အကျောင်းပျူတွမ်း နိဗ္ဗခင်း နမ်းအဂါးပေးတန်တင် ပဲစ်မား လွဉ်းကျူးတောင်းဝင်း၊ ကကံကျင်ဆောက်တယ် စောင်း ထိန်ဒါး သိက္ခာပုဒ်ဖုံးယို ဟဲ့ဗား “သီလဥပပါးရမီး” သွ။
- (ဂ) အကျောင်းပျူတွမ်း နိအသက်တင်တွေ့၊ ပဲစ်မားလွဉ်းကျူး တင်းဝင်း၊ ကကံကျင်ဆောက်တယ်ဒါး သိက္ခာပုဒ်ဖုံးယို ဟဲ့ဗား “သီလပရမတ္ထပါးရမီး” သွ။

သီလပါးရမီးတွမ်း ဘူရိဒတ်ဇာတ်တေား

- * ခမ်း - ဘောဂဝတီးနဂါးခမ်း၊
- * အပါ - တေရဋ္ဌ ခွန်နဂါး။

- * အမွိုး - သမုဒ္ဒဇာဒါ
- * ဖူးဝေး ၄-ဖြာ - သုဒဿန၊ ဘူရိဒတ္တ၊
သုဘောဂ၊ အရိဋ္ဌ
- * ဇာတ်သွပ် - နေသာဒပုဏ္ဏာတွမ်း
အပိုသောမဒတ္တ ၊
- * လိုကဲ့င် - အလံးပါယံးပုဏ္ဏာ။

ဘုရားအလောင်း၊ ဘူရိဒတ္တနဂါးနောင်၊ မင်းတို့လောဗ္ဗလာ
မား လာသွစ်၊ ဥပုသ်နီဖုံးယို နက်ထင်းလို၊ ခံ ထင်းအုံလို၊ ခမ်း
ဟားရားထာသီးခမ်းကို ယမုနား ထိခြောင်ထျ၊ တွန်းဟုံမွူးဆးလ
ဖြိုးဒီးတန်လောင်း၊ ထင်းဆောက်တယ်၊ သီးလဥပုသ်နောင်သွ။

မွူးမည်းဟာလင်း၊ မွူးမည်းပင်၊ ဖွိုး အခိန်းကထင်းတို့တင်
နဂါးမူးနံ၊ ပေးတွမ်း နဂါးခိုဗင်းပေးဖုံး ဖန်ဆင်ထင်းအနမ်း နင်လူ၊
မူး၊ ထူးထင်းအနမ်း ခွန်လူ၊ ခို၊ တွမ်းအအူအဒုံး၊ တူးရိယားဖုံးအ
မျိုးမျိုး၊ ထင်းကျိုးခန်း ဘူရိဒတ်နဂါး၊ တနားပိန်းလို၊ ခံ၊ တကို
ပိန်းလို၊ ခမ်း၊ မာလွခန်းနဲင်းနောင်သွ။

ထင်းတို့တနီ၊ ခါ မုတ်ဆိုတဖါပို နေသာဒပုဏ္ဏာတွမ်း
သောမဒတ္တသီးနောင်၊ နွဲ့တခြာဟေားထာသား၊ နွဲ့တခြာဝါးထာ၊
မီး၊ အနီ၊ နောင်နောင်၊ ဖျော်တို့လွဉ်ခန်း ဘူရိဒတ်နဂါး ကအောင်း
ဆောက်တယ်ဒါ၊ သီးလ ဟိမခမ်းတခြာ ယမုနားထိခြောင်ထျ၊

နောင်သွ။

မွူးကထင်းဟာ ရောင်းလေဗွာတို၊ခွေ၊ မွူးကထင်းပြေ၊ သွ။ အနာ၊နောင်၊နောင်၊ မုတ်ဆိုသီးတဖါပို ဝင်၊နီယို အွင်လှိုဝင်၊ ထင်းပင်းခန်း သောင်းမွူးလောင်း၊ မွူးရောင်၊ကောင်း ထာ၊ထင်း လေ၊ မဲ့ထင်းသေ ထီးစွဉ်းဒျား၊ နဂါးသီးပဉ်ပြုံးပြုံး၊ တွမ်းအဒုံး တွမ်းအအူ၊ ထာ၊ကျူးသားအနုမျိုး၊ ထင်းကျိုးသင်၊ ခွန်နဂါးနောင်၊ သွ။ နေသာဒတွမ်း သောမဒတ္တပုဏ္ဏာသီး တဖါပိုဝင်၊နီ လွေ၊ဒေါ၊ ရီဒေါ၊တော၊ ကမွန်းပျော့တွမ်းနဂါး၊ အချင်၊ရာ၊ ထင်းရီတင် နဂါးသီးဖုံးနောင်၊ နီဒုံအဝ်းဒျား နဂါးခမ်း၊ နီလမ်းအောင်းဒျား နဂါး ခြောင်းသူ၊သွ။ နီကတွိုးဟးလို၊ဒုံ၊ နီကအုံဟးလို၊ခမ်း ယိုနောင်၊ အလင်တမွေးတောင်း၊ နီခွန်နဂါး ဘူရီဒတ်နောင်၊ မဉ်းတွိုးဥပုသ် နီယို ထင်းဆောက်တယ်သီးလ လို၊ခမ်းလို၊ဒုံနေရား ကထင်းထွ။ မွူးရောင်၊ယိုနောင်၊ ထင်းကျိုးခွမ်း၊ ငေါင်းမျိုးစွမ်းဒေါ၊ပြန်းချာ၊ သီလဲ့ခါ မဉ်းမဉ်းပျော့ဒါ၊ ဘုံနေရား နဂါးခမ်း၊ ဗိမာန်လမ်း အွိုးသူ၊ကို၊ သင်၊လယ်လွဉ်၊ သင်၊အုံလွဉ်၊နီ” ဟဲ့သင်၊ပါခန်း မုတ် ဆို၊တဖါပိုနောင်၊သွ။

နေသာဒပုဏ္ဏာတွမ်း သောမဒတ္တသီး မုတ်ဆို၊တဖါပို နောင်၊လဲ့ သင်၊လွဉ်၊စွဉ်း နဂါးဒုံ၊ သင်၊အုံလွဉ်၊စွဉ်း နဂါးခမ်း၊ ထင်းလ၊ခန်း တနေင်းတင် မဉ်းသင်၊အုံချာယင်း လို၊ဒုံလို၊ခမ်းတွေ့၊ လဲဉ်ခန်းနဂါး “နီနောင်၊ရာ၊ ဟွန်မွိုးငါး၊ ကိလေးသားကာမဂုဏ်း၊

အားရုံးမျိုး၊ ဟွိုန်ပသို၊ငါး၊ မဉ်ထွာဒျား နမ်းရသေ့၊ ပွဲင်သောင်းဖေ၊ ကသောင်းပီ၊ လိုခမ်းထီ တခြာကို၊ တဖါပို နီအီးပြန်၊ လိုခမ်းခွင်း မနုဿ၊ ညားတအခွင်၊ အွဉ်းစွ၊လင်းဖေးခန်းသြ”ရိုးခိုင်းနောင်တင် ခွန်နဂါးတဲ့ အွဉ်းစွ၊ဖေးအခွင်၊ မုတ်ဆိုတဖါပိုဝင်၊နီလဲ့ နဲစ်လော့ဝဲ သင်၊ချာယင်းလိုခမ်း၊ တွိုးအလမ်း ဖျော်အပါး၊ နဂါး ခွန်တန်လဲ့ ဖေးသင်၊ပါခန်း၊ ကူစွာသယ သင်ပတ္တများ၊ မုတ်ဆိုတဖါပိုနောင်၊ ခံသေ့ဂျာတောင်း အတရေး၊ တနေးထူးသင်၊တောင်းသွ။

နဂါးခွန်လဲ့ “သီမဉ်းအောင်းလိုငါး၊ ဥစ္စာ၊ပစ္စေ၊အမျိုးမဲ့၊ တရိုးတောင်း၊ တခိန်းတရွေးတောင်း လွဉ်ကွီလွဉ်ထူးသေ့”ဒေါ၊ ခါးဖေးစွဉ်း ဝွေသီးခိုင်းနင်၊သွ။ မုတ်ဆိုတဖါပိုနောင်၊ သေခန်းသင်၊ ချာငါး အရပ်တင် ဥစ္စာတခြါ၊ တမျိုးမျိုးပေးငါလဲ့ တနေးထူး သင်၊တောင်း၊ ပေါးသစ်ကလ၊ အခွင်လဲ့ နစ်မွိုင်သင်၊ခန်းဒျားထာ၊ နောင်၊သွ။

ထင်းတွိုးချာလိုခမ်း၊ ဖျော်လမ်းဖျော်ပါး၊ နေးရားခင်း လမ်းလီတင် သင်၊ဒေါ၊နယ်ခန်းအမာ “နီတဖါပိုနင်၊ လယ်တခြာ လွေ၊လော်ထာ၊တွေ့၊ ခွဲနဂါးတင် နီသင်၊အုံလွဉ်၊ဒျား ဘောဂဝတီး နဂါးခမ်းသွ၊ နဂါးသီးဖုံ အောင်းလွှးဒျား အောင်းဖေးအံး ဟောင် ဒျား၊ ထွိုင်းညတနင်းတင် နီပျားတောင်းခွမ်နောင်၊မ၊ နီသင်၊ချာ ခွင်၊ ကလ၊ဟေးယိုနောင်၊ လဲဉ်နဂါး၊ ကွီမွိုင်အခွင်၊တွေ့၊ ခွန်နဂါးလဲ့ အွဉ်းစွ၊ခွင်၊ ဖေးမဲင်းသင်၊ပါစွဉ်းနီ ကူစွာသယ သင်ဟင်ပတ္တများ၊

နီတထူးသင်တောင်းအား” သင်ဒေါ့နယ်ခန်းအမာ နှဲင်းနောင်သွ။

အမာနောင်၊ ထင်းဟွန်အဝါ၊ ခြင်းနယ်နှဲင်းနောင်တင်
သ၊ လျားတေးစွဉ်းအဝါ၊ “နဂါးသီး ဖေးမဲင်းသင်၊ ပတ္တများမွေ့
သီတထူးသင်တောင်း” ထေအသ၊ ခွန်းထွမ်စွဉ်းအဝါနောင်သွ။
မုတ်ဆိုနေသာဒလဲ့ ချော်ယင်းအမာ တွမ်းငေါင်းအိုးငါးသားနောင်၊
မ၊ အုံညီယင်းဝင်နောင်သွ။

တို့တနီ၊ နေသာဒမုတ်ဆို၊ တွမ်းအပို သောမဒတ္တနဝ၊
လွေလော်ယင်းတခြာ၊ တို့လွေယင်း ခင်းလမ်းပွိုင်းလဲင်း နဂါး
ကထင်း အင်းဆောက်တယ်ဒါး သီးလ ယမုနားထီခြောင်ထျ၊
နဂါးမူးပေးဖုံးနောင်၊ မူးထင်းပြေ၊ ထာကထင်းခေတင် ထူးခန်း
ကူစွာသယ သင်ပတ္တများ၊ အွဉ်းချလင်ခန်း ထီခြောင်ထျ၊ အ
ရောင်းလဲ့ ခလေလင်းစွဉ်းသွ။ ဝွေသီးဖုံးလဲ့ လင်လူးဝင်ထီ၊
လင်အင်းပျားအားထီကို၊ အလမ်းပါယ်တဖြာ၊ ဖျော်လွဉ်၊ ရွမ်ခန်း
ဂါးထား ကနောင်အီဒါး ရူးနဂါးနောင်သွ။ တို့လွဉ်ခန်း နဂါးမူး
ပေးဖုံး ကအောင်းလူးထီ ထီခြောင်ထျ၊ ဝွေသီးထင်းအား ဂဠုန်း
ဖျော်တင် အွဉ်လွဝင်၊ ဖင်းထိုတော့၊ တန်ထူးပါတောင်း ကူစွာ
သယသင်ပတ္တများ၊ အောင်းကွဲပြုံးသေခါးအားထာ၊ ယမုနား
ထီခြောင်ထျနောင်သွ။

အလမ်းပါယ်ဆရာလဲ့ ထူးထိုးခန်း ကုဏ္ဍာသယ သင်ပတ္တ
များတင် ချွမ်တွမ်းအစု ကွဲလွေငါငါတွေ့၊ လွေမော့ခွဲစဉ်းဒျား
မုတ်ဆိုနေသာဒသီး တဖါပိုနောင်သွ။

နေသာဒမုတ်ဆိုနပ် သစ်ကထီး အလံးပါယ်ဆရာ အစု
လောင်း အောင်းချွမ်ကုဏ္ဍာသယ ပတ္တများတင် ဒေါနယ်ခန်း အလံး
ပါယ်ဆရာ “ခွေ့နဂါးတွမ်းနာပတ္တများယို နီလဲင်းဝင်ဟောင်း”
ဟဲ့လဲင်းလို့ခန်းဝင်သွ။

နေသာဒမုတ်ဆို လို့မြိုက် သေတောင်းဝင်ကောဇူ၊ ဝွေ
ကဖျော်လွေဒါး နဂါးခမ်း အယံတွင် ခွန်နဂါး ဖေးဝွေ၊ ဝွေတနေး
တောင်း၊ အပိုသောမဒတ္တနောင်၊ သေဝင်ကောဇူ ဒေါဖေးအဖါ
“ဖါဟွေး - ဝင်ကောဇူတရာယို အွဉ်းဖေင်မွန်း၊ ယွန်းလဲင်းဖါ၊
မာမွန်းတောင်းနဲင်းနပ်လဲင်းဖါ” ဒေါဖေးအမျိုးမျိုး ရှိဖေးအစားစားလဲ့
အဖါတနားတင်း၊ နောင်မ၊ တဖါပိုနောင်၊ သဖော်မြိုင်လို့ချွမ်ဝင်တင်
အပိုသောမဒတ္တနပ်၊ ဖခေါ်ထိုးခန်းအဖါ လွေခံးတောထိုး ရသေ့
နောင်သွ။

အဖါ နေသာဒမုတ်ဆိုနပ် ဟဲ့တွမ်းအလံးပါယ်ဆရာ
လွေမိုးထေ့စဉ်းဒျား ခွန်နဂါး ကအောင်းဆောက်တယ်ဒါး သီးလ
မုနားထီခြောင်ထျ၊ လွေအွဉ်းနယ်ပျစဉ်း ခွန်နဂါး၊ အလံးပါယ်
ဆရာလဲ့ ကုဏ္ဍာသယ သင်ပတ္တများယို ဖေးထိုးခန်း နေသာဒ
မုတ်ဆိုနောင်သွ။

(၅၄)

ပါးရမီး ဆီပါ၊

သင်ပတ္တများယို အထွိုက်တန်းတောင်း မုတ်ဆိုနောင်မ၊
ငွေမာ၊ထဲ့ထိုးချားတွေ့၊ သင်ဖျော်ချာယင်းချား နဂါးခမ်းနောင်၊
သွ။

အလံးပါယံးဆရာနောင်၊ ဆွမ်းထူးခန်း အလောင်းနဂါး
သော့ပဆုပ်ကို ကနိက်စက်အမျိုးမျိုး၊ တဒုံနွဲ့တဒုံထန်း လယ်ပျး
အံးစွဉ်း လိုအများနောင်သွ။

အလောင်းတော့မျှတ် ဘူရိဒတ်နဂါးယို ငမ်းသးငါး ငွေ
သီးလကဲ့င်ထိုးတင် အလံးပါယံး နိက်စက်စွဉ်းလဲ့ တမာချာတောင်း၊
ကထွဉ်းအတွိုင်၊ လွှောက်နားမာလွဉ်းချားနပ်သွ။

အလောင်းတော့ ဘူရိဒတ်ယို ဖျော်သင်ချာတောင်း နဂါး
ခမ်းတင် အဝေးခို သုဒဿနနောင်၊ ဖန်ဆင်အနမ်းသျှင်းရသေ့၊
အဖူးဖူး အမုစီနောင်၊ ဖန်ဆင်အနမ်းဒေး ထင်းအုံထုမ်းလွဉ်၊ ဘူရိ
ဒတ်နဂါး လိုခမ်းနောင်သွ။

ကထွိုင်ထင်းထုမ်းတွေ့၊ ထင်းတို့ခန်း ဗားရားဏသီး
ခမ်း၊ ထင်းမော့စွဉ်း အလံးပါယံးဆရာ အောင်းပျးအံး ဟော်တ
လင်ကို လိုအများခြာနောင်သွ။

အောင်းနောင်မ၊ အဝေးနဂါး သုဒဿန ကဖန်ဆင်ဒါး
အနမ်းရသေ့နောင်၊ တွမ်းအလံးပါယံးဆရာ ပြင်းလှိုဝင်တံးခိုတင်
အလံးပါယံးဆရာ သွမ်းထိုးခန်း၊ ရသေ့နောင်ထိုးနောင်မ၊ အဝေး
ခို သုဒဿန ဟဲ့သင်ချာယင်း အဖူးခို အလောင်းမျှတ် ဘူရိဒတ်

အိုးနဂါးခမ်းနောင်သွ။

(ပညားသျှိသီးနောင်၊ ငမ်းသီးလကိုင်တင် ခံးသီစွဉ်း
အသက်)

(နဂါး သီးလအောင်း လိုအခြောင်း)

ဘူရိဒတ်ဇာတ်တော့ ထွလဲဉ်းသွ။

x x x x x x x x x x x

အခန်း (၄) နေက္ခမ္မပါးရမီး

၁။ **နေက္ခမ္မပါးရမီးကရိုနောင် -**

မဟာကရုဏားတော့ တွမ်းဥပါယ ကောသလ္လဉာဏ်းယို
မာခင်းကန်တင် ပစ္စေဉ္စော့ကရိုဒါး ဝတ္ထုကာမ လောဘ ဒေါသ
ကရိုဒါး ကိလေးသားအပဲစ်ဖုံးယို ထီးသေငါးတွေ့၊ ဟိန်ဗွိုးစန်း
ပသ္မိတင် မဉ်လွစ်ထန်းငါး ကားမဘုံကို သမ္ပါစားယိုနောင်၊
ဟဲ့ဗား “နေက္ခမ္မပါးရမီး” နဝ်သွ။

တနယ်နောင် - အွဉ်းကိုင်လမ်းပါး ဥစ္စားပိုမာတင်
ထန်းလွေထိုးတခြာ၊ ညာဒွါလိုရပ် တန္တိုက်ကိုတွေ့၊ လွေအုံ
အောင် ကံကျင်၊ ဆောက်တယ်နောင်လဲ့ ဟဲ့ဗား “နေက္ခမ္မ
ပါးရမီး” နေနေသွ။

(၅၆)

ပါးရမီး ဆီပါး

၂။ **နေက္ခမ္မပါးရမီး အကျိုးကဗျာ**

- * ကာ ကိ ဝတ္ထု - နီစုယိုခါ
လောင်းဆားထွာတွင်း - ကွပ်ပယ်းထန်းညှာ၊
ဘုရားလဲ့ထွာ - ချစ်ပါသတ္တဝါး
နိဗ္ဗာန်ခမ်း - ကျွဲသမ်း ဖျော်တို့ငါ။

၃။ **နေက္ခမ္မပါးရမီး ပဋိပက္ခတရားနောင် -**
ဝတ္ထုကာမ ကိလေသာကမ ယိုနီပါးသွ။

၄။ **နေက္ခမ္မပါးရမီးနောင် -**
(က) နေက္ခမ္မပါးရမီး၊
(ခ) နေက္ခမ္မဥပပါးရမီး၊
(ဂ) နေက္ခမ္မပရမတ္ထပါးရမီး
ပွားထင်းသွံပါးသွ။

၅။ **နေက္ခမ္မပါးရမီး (၃)ပါးအထူး**
(က) နိပိုမာ နိပစ္စေဉာဏ်ဖုံးလောင်း သုပ္ပိ၊စပ်ခြံလောက်ကား
တဏှာလောဘယို ပယ်းထိုးထွမ၊ ထိုးထန်းတေားထွက်
ထား တခြာကိုနောင် ဟဲ့ဗား “နေက္ခမ္မပါးရမီး”သွ။
(ခ) နိဂ္ဂခင်း အဂါးပေးတန်ဖုံးလောင်း သုပ္ပိ၊စပ်ခြံလောက်
ကားဒါး တဏှာလောဘယို ပယ်းထိုးထွမ၊ ထိုးထန်း

တော့ထွက်ထား တခြာကိုနောင် ဟဲ့ဟဲ့ “နေကွမ္မဉ္စပပါး ရမီး” သွ။

- (ဂ) နီအသက်လောင်း သကအောင်းဗွိုးစပ်ခြံဒါး တဏှာ လောဘယို ပယ်တိုထွမ္မ၊ ထိုထန်းတော့ထွက်ထား တခြာကိုနောင် ဟဲ့ဟဲ့ “နေကွမ္မဉ္စပရမတ္ထပါးရမီး” သွ။

၆။ ကာမ (၂)ပါးတွင်း အဓိပ္ပါယ်

- (က) အားရုံးငတ်ပါးဖုံးယို ဟဲ့ ‘ဝတ္ထုကာမ’ သွ။
(ခ) လောဘဒေါသ မောဟစတင် ကိလေသားဖုံးယို ဟဲ့ ‘ကိလေသာကာမ’ သွ။

၇။ ဘဝ (၃)ပါးတွင်း အဓိပ္ပါယ်

- (က) ကာမဆီပိုင်တဘုံးကို ကမဉ်ထွာသော၊ ကမဉ်အုံသော၊ မဉ်ကျွတ်သောဒါး လောဘထားမဉ်လယိုနောင် ဟဲ့ “ကာမဘဝ” နောင်သွ။
(ခ) ရူပ (၁၆)ဘုံးကို ကမဉ်ထွာသော၊ မဉ်အုံသော၊ မဉ်ကျွတ်သောဒါး လောဘထားမဉ်လယို ဟဲ့ “ရူပဘဝ” သွ။
(ဂ) အရူပ (၄)ဘုံးကို ကမဉ်ထွာသော၊ မဉ်အုံသော၊ မဉ်ကျွတ်သောဒါး လောဘထားမဉ်လယို ဟဲ့ “အရူပဘဝ” သွ။

(၅၈)

ပါးရမီး ဆီပါ၊

၈။ ထာ၊ကျုံးကွဲင် (၃)မျိုး

- (က) ကားမဂုဏ်း အားရုံးငတ်၊ပါ၊အလောင်း ကယူးကျုံးဒါး ထာ၊ကျုံးယို ဟဲ့၊ “ကာမဝိတက်”ထာ၊ကျုံးသွ။
- (ခ) ကျုံးနိုက်စက်ဝင်၊ ကျုံးမာ၊သီဝင်၊ ထာ၊ကျုံးမျိုးယို ဟဲ့၊ ‘ဗျာပါဒဝိတက်’သွ။
- (ဂ) ကျုံးညဉ်းဆယ်၊ဝင်၊ ကျုံးအံးနွောင်၊ဝင်၊ ထာ၊ကျုံးမျိုးစား ယိုနောင်၊ ဟဲ့၊ ‘ဝိဟိသာဝိတက်’သွ။

၉။ ထာ၊ကျုံးဟောင် (၃)မျိုး

- (က) ကားမဂုဏ်း အားရုံးငတ်၊ပါ၊ကရိုးဒါး ဝတ္ထုကာမယို ယံက လွစ်ထန်းလ၊ ကအောင်းကျုံးဒါး ထာ၊ကျုံးမျိုးနပ်၊ ဟဲ့၊ “နေက္ခမ္မဝိတက်”သွ။
- (ခ) မဉ်နိုက်စက်တမ်းဝင်၊ မဉ်နက်မာ၊သီတောင်းဝင်၊ နေး တွမ်းထာ၊ရက်မေတ္တားတဲင် ကအောင်းကျုံးဒါး ထာ၊ကျုံး မျိုးစားယိုနောင်၊ ဟဲ့၊ “အဗျာပါဒဝိတက်”ထာ၊ကျုံးသွ။
- (ဂ) မဉ်ညဉ်းဆယ်၊တမ်းဝင်၊ ကျုံးအံးနွောင်၊တမ်းဝင်၊ ကျုံး ယားတမ်းဝင်၊စားယိုဖုံးနပ်၊ ဟဲ့၊ ‘အဝိဟိသာဝိတက်’သွ။

၁၀။ အုံတခြာ (၅)မျိုး

- (က) သေတမ်းအကျောင်အကျိုး ရိုးရိုးသားသား ပရီးပရားကြွေ၊ ကြေ၊တွေ့၊ အုံတခြာတမျိုး၊
- (ခ) ယံဖေး ဝင်၊ကထင်းတန် လွူးဒျားသ၊နဲင်းနောင်၊တဲင် အုံ

တခြာ တမျိုး၊

- (ဂ) သွီးတစွဲ၊တောင်းတွေ့၊ အံတခြာ တမျိုး၊
- (ဃ) ဘုရားစတင် သူတောင်းကောင်းသီး အံဖြားထွက်ငါး
အံတခြာတမျိုး၊
- (င) ထားလိုဆွေ၊ ခွင်းကလေးသမျှ တွိုးသားအားရဟော၊
တခွင်းနောင်၊ အံဒေါင်တရားစွဲ၊စဉ်းတင် အံတခြာတမျိုး။

၁၁။ နေက္ခမ္မပါးရမီး တွမ်း နေမိဇာတ်တေား

- ၁။ မဃဒေဝ ကျင်စဉ်းဒါးန သီလ နေက္ခမ္မ၊
- ၂။ ခွန်ပေါင်၊သွမ်၊မွှိုနိုး ပိုင်လစ်၊ရေင်၊
- ၃။ အဆိုင်၊သွတ်၊ ခွန်တွိုးငါးရိုင်၊ခမ်း လူ၊ခမ်း။

ဝိဒေဟရာဇ်တိုင်း မိထိလာခမ်း မဃဒေဝခွန်ဆက် သက်
ထိုဆွာအခိန်း၊ မဃဒေဝ ခွန်ကျင်စဉ်းနောင်၊ ဒါန သီလ နေက္ခမ္မ
တင် နမ်းလဲကျင်၊ ဝင်၊လဲထွဉ်းကျင်၊ ကလူမဉ်းဗွာလဲဉ်း တလီး
နောင်၊ ထွာဟးဒွမ်ခွန်၊ ထန်းဟးတခြာ၊ ထွာဟးရသေ့၊ မဉ်းသီ
တင် တွိုးထင်းဗျဟွာခမ်း၊ ထင်းထွာဗျဟွာဖုံးသွ။

မဃဒေဝခွန်ဆက် ကအီးဗွေသွမ်၊မွှိုနိုး ပိုင်လစ်၊ရေင်လို
ထင်း တဖြာ၊ချားယိုနပ်၊ ကရိုးဒါး မဃဒေဝ ခွန်ဆက်အထူး ပထ
မနောင်၊ တယိုးစ ဘုရားလောင်းတွေ့၊ ကွပ်စွဉ်းဒါန သီလ နေက္ခမ္မ
အကျင်၊ယိုတင် မဃဒေဝ ခွန်ဆက်ထိုဆွာဟးနောင်၊သွ။ မဉ်း
သီခါ ထွာရောင်ဗျဟွာ၊ တွိုးထင်းဟး ဗျဟွာခမ်းသွ။

(၆၀)

ပါးရမီး ဆီပါ၊

ကအောင်းကိုင်ချာ အပိုမာ လီလင်းဖုံးလွှဲ ကျင်လွဉ်းနဲင်း
အမါ ကကျင်ဒါ ဒါန သီလ နေက္ခမ္မဖုံးနေနေတင် ထင်းသီ ထွာ
ဗျဟ္ဗာနောင်၊နေနေသွ။

ပိုလီ၊ အဆက်ဆက် ကျင်လို့ဝင်နဲင်းနောင်လွဉ်းလွဉ်း၊
ကွဲညည ခွန်ဆက်အီးဗွေ သွမ်းမွှိုန်း ပိုင်လမ်းရေင်နပ်၊ လိုးထင်း
တဖြာဒျာနောင်၊သွ။

ကအောင်းလိုးထင်းတဖြာကျာနောင်၊ နေက္ခမ္မကျင်ကိုင်
ထိုးတင် ဘုရားလောင်၊ အောင်းဗျဟ္ဗာနွန် အံဗျဟ္ဗာနမ်းသူ၊ စုတိ
လင်ခန်း လင်းနေးပဋိသန္ဓေ လိုးခမ်းကိုနောင်၊သွ။

ကထင်းလွှဲဖျါလင်နောင်၊ မွိုးဖါသီး ဖန်ဖေးအမဉ်၊ ‘ခွန်
နေမိ’သွ။ ထင်းတန်တင် ထွာခွန်၊ ထာလူးကနာ၊ မဏ္ဍပ်အောင်း
ငတ်ဖြိုး၊ ကနာမဏ္ဍပ်တဖြိုးတဖြိုးကို လူးထာတနီတနီ၊ တသဲဉ်စီး
လို့သူသဲဉ်သွ။ သီးလလဲ ဆောက်တယံးစွမ်းနီ၊ ဥပုသ်နီနောင်၊
ဆောက်တယံးသီးလသွမ်းပါ၊သွ။ အယံတွင်နောင်၊ လိုးသီး လော
ဘ ဒေါသ ဆွေတင် မာလို့ဒျာဝင်၊ ဒါန သီလ ဘာဝနာဖုံးသွ။

လိုကလွောက်နားလွဉ်းဒါ၊ နေမိခွန်နောင်၊ ထင်းသီတင်
တွိုးထင်းစွဉ်း လူခမ်းဖုံးလွဉ်းလွဉ်းသွ။

ကွပ်ခွန်နေမိတင် လူ့ခမ်းသူ၊ လူ့ပရိသတ်ဖုံးလွှဲငါးကွန်၊
အာငါးနောင်၊ သွ။ ထင်းတို့၊ တနီ၊ နောင်၊ လူ့သီးစီး၊ ဝွေ့ပွယ်၊ တန်
ကိုယို အုပ်၊ အံ့ဖြာ၊ ခီးယော်၊ လှိုဝင်၊ ခွန်နေမိကော၊ ဇူအကျောင်၊ တင်
ဖေးတာ၊ ဝွန်းခန်း၊ ခွန်သီကျာ၊ အွဉ်းလင်၊ ပင်၊ ဖေး၊ ခွန်နေမိ အွိုးလို၊
ခမ်း၊ မဉ်းနားငါး၊ ခွန်နေမိတရာ၊ ဒေါ့၊ လှိုဝင်၊ နဲင်းနောင်၊ သွ။

ခွန်သီကျာ၊ လွဲ ဝွန်းခံး ထူးတာ၊ ဝွန်းထွဲ၊ ခါ ထွဉ်းခန်းမာတလိ
လူ့ပိုနတ်သာ၊ လင်၊ ပင်၊ ခွန်နေမိတင် မာတလိလူ့ပိုလွဲ ထုမ်းလူ့သီး
လောရထာ၊ တော့၊ နက်လင်၊ ပင်၊ စွဉ်း၊ ခွန်နေမိနောင်၊ သွ။

ခွန်နေမိလွဲ ဝွန်းခံးခန်း၊ ထုမ်းလွဉ်းစွဉ်း မာတလိလူ့ပို
လောရထာ၊ တင် လင်၊ လယ်းထွား ငါးရှင်၊ ခမ်းသူ၊ ထွဲ၊ မ၊ ကျွဲလယ်း
ထင်းယင်း လူ့ခမ်းတခမ်းထွဲတခမ်းတင် အဆိုင်၊ သွတ်၊ နောင်၊
တို့၊ ထင်းခန်း တာဝတီသားခမ်းထွဲ၊ ခါ ဟော်၊ ဖေးခန်း လူ့သီးတရာ၊
နောင်၊ သွ။

တရာ၊ ပွယ်၊ ကထင်းထွဲတင် မာတလိ လူ့ပိုလင်၊ ပသာချာ
ယင်း လို၊ ခမ်းနောင်၊ သွ။

ခွန်နေမိ ကထင်းဖျော်ချာယင်း လို၊ ခမ်းယိုလွဲ လင်၊ ဟော်၊
ဖေးယင်း ခမ်းသားထီသားတရာ၊ ငါးရှင်၊ ခမ်းအကျောင်၊ လူ့ခမ်း
အကျောင်၊ တဖူးလွေ့၊ သျှင်၊ တနီ၊ တရာ၊ နှပ်၊ သွ။ နေင်းပေါင်၊

(၆၂)

ပါးရမီး၊ ဆီပါ၊

ကထင်းအာ လာပေါင်၊ကထင်းညတင် ခွန်နေမိနောင်၊ ကလူ၊ဗွာ
လွဉ်ခန်းတလီးတင် ခွန်ကျင်စဉ်းအလ၊ ခမ်းထီနင်းငန်းယို အပ်လင်၊
ခန်းအပို၊ ဝွေ၊နမ်းနပ်၊ ထန်းတခြာ ထွာခန်းရသော့နောင်၊သွ။
လွေ၊အားထုတ် ဗျဟ္ဗဝိဟာရတရာ၊တင် ကထင်းသီနောင်၊ ထင်း
ထွာ အိုးဗျဟ္ဗာဒခမ်းသူ၊နောင်၊သွ။

ဇာတ်ပေါင်၊ ➤ မော့လဲင်းမာတလိနောင်၊ - ယိုခါ အနုရုဒ္ဓါ၊
မာတတလိနတ်သာ၊ - အာနန္ဒာ၊
နေမိခွန် - ဘုရားဂေါတမနောင်၊သွ။

**ပညားသျှိုသီးနောင်၊ ထို၊ထန်းအုံတခြာကိုတင်
ပျော့ချာ၊ တွမ်းတရာ၊နောင်၊သွ။**

နေကွမ္ပပါးရမီးခန်၊ ထွ၊လဲဉ်းသွ။

x x x x x x x

အခန်း (၅) ပညားပါးရမီး

၁။ ပညားပါးရမီးကရိုးနောင် -

မဟာကရုဏားတော့ တွမ်းဥပါယ ကောသလ္လဉာဏ်ယို
မာ၊ခင်းကန်တင် သေပသောင်းပသာ၊ သေပရီးပရားကရိုးဒါး
သာမညလက္ခဏာ၊ သေတဲးတဲးဝါးဝါး၊ သေစင်းစင်းစွဲစွဲကရိုးဒါး
ဝိသေသလက္ခဏာဖုံးယို ဟဲ့ဗား “ပညားပါးရမီး” နောင်သွ။

တနယ်နောင် ➤ သွဉ်လိတ်၊ ချးဖေးလိတ်၊ လူးလိတ်
အုပ် လိတ်စောင်းဖုံးယိုလဲ့ ထွာ “ပညားပါးရမီး” နေနေနောင်သွ။

၂။ **ပညားပါးရမီး အကျိုးကဗျာ**

- * အကျိုးအကျောင် - သေနှောင်ပညား
- လောင်ဆားထွာတွင်း - ဆယ်ဖူးလင်းဗား
- သဗ္ဗညုဉာဏ် - လမန်းစဉ်းချား
- နိဗ္ဗာန်ခမ်း - ကျွဲသမ်း ဖျော်တို့ငါ။

ပညားပါးရမီးတွင်း မဟောသမားဇာတ်တေား

ဘုရားလောင်း၊ မဟောသမားပညားသျှိယို လွှဲဖွါလင်း၊
ဝိဒေဟရာဇ်တိုင်း မိထိလားခမ်း ပါစိနဝယမဇ္ဈဒူကိုသွ။ ဝွေကမ္ဘာ၊
လင်းခါ အစူကို အောင်းခွါလင်းပါတွင်း လူ့ပိုဖေး တသီးတင်း
နောင်မ၊ ဟဲ့ဖေးအမည်၊ “မဟောသမ” နောင်သွ။ ဖွါဖက်လဲ့
အောင်းတရောင်သွ။ ပညားတန်ငါး၊ မွိုင်ငါး၊ တယံးအသက်နွတ်၊
နင်းကိုကာ၊ ပျဿနားအမျိုးမျိုး၊ ဝင်ရီစံလွဉ် ငေါင်းရီအမျိုးမျိုး
ဖုံးနောင်၊ ဝွေဖြေသျှင်ချာနွောင်လို့ဒျား၊ မဉ်းကျော့မွေးငါးထား
သွ။ ခမ်းထီနင်းငန်း တချာကိုသူ၊ ဝွေအွဉ်းစွေသော့လို့စွဉ်း စုံ
ထောက် လိုယွမ်းအံး တသျှိဖုံးသွ။

တို့တလဲင်းနောင်၊ ကပိလတိုင်း ဥတ္တရ ပဉ္စလရာဇ်ခမ်း
စူဠနီးဗြဟ္မဒတ် ခွန်ဟော်ခံနောင်၊ အပုရောဟိတ် အမည်နောင်၊
“ကေဝဋ္ဌ” နောင်သွ။ ကေဝဋ္ဌနောင်၊ ဉာဏ်ပညားထားဒါးတန်ငါး
သွ။ တို့တနီး ပဉ္စလရာဇ်ခမ်းကို မဟောသမား ကအွဉ်းစွေလွေ
ဒါး တသျှိနောင်၊ လသတင်ထူတွေ့၊ နှစ်သင်ဒေါ့ခန်း မဟော
သမားနောင်သွ။

ပဉ္စလရာဇ် ခွန်ဟော်ခံနောင်၊ အောင်းစုအစွဲအမ၊ စုရွမ်
လက်နက်ဖုံး၊ ကွဲတွေ့၊ အကျိုးအကျောင်နက်၊ သေရိမ်းတဝ်း၊
သင်ဒေါ့နယ်ဖေးနဲင်းနောင်သွ။

နောင်မ၊ မဟောသမားနောင်၊ ဝွေကလွှားခါးဒါး ဝါးကီး
လိန်းမား ဝါးကီးဒါးယို ဝွေအွဉ်းစွ၊ လွေခတ်အကယ်၊ စုံထောက်
ခန်း ပဉ္စာလရာဇ်ခမ်းကို အခေးနေသွ။

အယံတွင်နပ်၊ ကေဝဋ်ပုဏ္ဏားပုရောဟိတ် ထွားစင်း
အပစ္စေဉ္စာတင် ငပယျမ်းစွဉ်းထား၊ သုရေဟန္တန်ဟောင်နိက်သက်
ငါး အပစ္စေဉ္စာတင်သွ။ နောင်မ၊ “ခွေပစ္စေဉ္စာတင် ကအာဟား
ထားယို ခွန်တန် ဂူဠနီး ဗြဟ္မဒတ်ကေ၊ဇု၊ဒျား”ယူးခန်းသုကို
နဲင်းနောင်သွ။

နောင်မ၊ ယူးထင်းနဲင်းယို “နီခွန်တန် ဂူဠနီးဗြဟ္မဒတ်ယို
ခမ်းထီးနဲင်းငန်းပေါင်၊ တရားဆု၊ကီ မဉ်းအုပ်လို့နောင်၊ ခွေယို
အရားအီးထင်းထင်း၊ လာတားလာခ အီးတိုးထင်းထင်းတင် ခွေယို
ပစ္စေဉ္စာတင် အီးအာလွဉ်ထင်းထင်း”ယူးနဲင်းနောင်တင် ပင်ဟဲ့ထန်း
လွေခန်း ခွန်တန်ဂူဠနီး ဗြဟ္မဒတ် အိုးဥယျာဉ်းဦးကို လွေဒေါ့ဖေးခန်း
အကျိုးဉာဏ်း “ခွန်တန်ဟွေး - နေးတွမ်းလို့အား၊ လက်နက်အား
တင် နဲင်းငန်းပေးဖူးသူ၊ သိမ်းထူးလို့ထွေ၊ အခွန်ဖူးလဲ့ ဆွမ်းသင်၊
လို့လို့၊ တနီ၊ခါကိုယို သော့ငန်းတင် ဖေးအွေဝွေသီး သီလို့လို့
စွဉ်းဒျား၊ အောင်းကိုင်အခမ်းနောင်၊ ထွာလို့စွဉ်း နီဗွေခမ်းနောင်သွ။
နဲး”ဒေါ့နယ်ဖေးခန်း နဲင်းနောင်တင် ဂူဠနီးဗြဟ္မဒတ်ခွန်လဲ့ သဖော်၊
တူးခန်းဒျားနောင်သွ။

ငွေသီး ကအောင်းဖေးဝင်၊ အကျုံးဉာဏ်၊ တိုင်းပင်း
လွှဝင်၊တွင်၊နောင်၊ ဝါးကီးတသျှို အောင်းဗွိုးဗော့၊ ငွေသီးဆ၊ကီ
ချင်းမွူးလောင်းနောင်၊သွ။

ဝါးကီးစုံထောက် ဟွန်ငွေသီး ငေါင်းတိုင်းပင်း ဒေါ၊ရီ
ဝင်၊အကျောင်းလံ၊ခရာ၊ သေစဲင်းငါးလဲဉ်းတင် ကျောင်းသင်၊ချာယင်း
ခွန်ဟေားသမားထျ၊ သင်၊ဒေါ၊ခြိုင်းနယ်ဖေး အကျောင်းခရာ၊
တလဲင်းချင်းနင်၊သွ။ နောင်၊မ၊ မဟောသမားလဲ ကားကွယ်၊အခမ်း
ထီ၊ အုံအင်းဒျာ၊ တွမ်းသတိ၊နောင်၊သွ။

ခွန်စုဉ်းပြဟွတ်တွမ်း ပုရောဟိတ် ကေဝဋ်ပုဏ္ဏားသီးနင်၊
ငွေသီးကကျုံးအတိုင်း စီးရင်းမာ၊လွေ၊မွေးစွဉ်းသွ။ ခွန်အဖြာ၊ပေါင်၊
(၉၉)ဖြာ၊ယိုလဲ ငွေသီးဆွမ်းလို့၊ အောင်းသော့၊လဲဉ်း ငွေသီးစုကို၊
အောင်းကိုင်ချမ်း၊ မိထိလားခမ်းချမ်း၊သွ။

ခွန်တန်စုဉ်း ပြဟွတ်တွမ်း အစွဲ၊ပိုးဖုံး တိုင်းပင်းလို့ဝင်၊
အီးလွေ၊သိမ်း၊ထူးယင်း မိထိလားခမ်း ရိုးနဲင်းနောင်၊တင် ပုရောဟိတ်
ကေဝဋ်ပုဏ္ဏားနောင်၊ သမ်းအောင်းသေ မဟေားသမားအစွန်၊နောင်၊
မ၊ “ဝိဒေဟရာဇ်တိုင်း မိထိလားခမ်းနောင်၊ ယွယွသိမ်း၊ ဆိုင်းဆိုင်းမ၊
ကွဲးသိမ်း၊” ဒေါ၊နယ်ခန်းနဲင်းနောင်၊သွ။

ကထင်းညတင် ဒုတိယအလဲင်းနောင်၊ ကျုံးလွေ၊သိမ်းယင်း
နောင်၊သွ။ ငွေသီးထာ၊ကျုံး အစီးစဲဉ်းအားလုံးနောင်၊ မဟေား

သမားသေလို့တင် လျှိုက်စွဉ်းလိုစွန့်ယံ လိုကျတင် ထွဉ်းလွေ့တွဲပ၊
လိုကြောင်းစွဉ်းချား စူဠနီဗြဟ္မဒတ်ခွန် တွမ်းပရောဟိတ်ကေဝဋ်သီး
အဒေါပ်ပလင်ဖုံး ဒေါပ်ခြင်းဖုံးနုတ်သွေ။

ငွေ့သီး ကဆွမ်းထို၊ ခွန်ပေါင် (၉၉)ဖြာဖုံးယိုလဲ့ မဟေား
သမား ကားကွယ်ကယ်ဆယ်ဖေးတင် လွှစ်လ၊လို့ခန်းထားသီဖုံး
တွေ့၊ သဲင်အုပ်ချာယင်းချား အခမ်းထီဖုံး ပငါပရာနောင်သွေ။

ထောင်ခါ၊ ➤ မဟေားသမားအလောင်၊ ပညားသျှီနောင်၊ ထွာ
ဝိဒေဟရာဇ်တိုင်း မိထိလာခမ်း ဝိဒေဟရာဇ်ခွန်
တန်အစွဲပိုး (စွဲသေနာပတိ)နောင်သွေ။

ပညားပါးရမီးခန့်၊ ထွေလဲဉ်းသွေ။

x x x x x x x x

အခန်း (၆) ဝိရိယပါးရမီးခန့်

၁။ ဝိရိယပါးရမီးကရိုနောင် -

မဟာကရုဏာတော့ တွမ်းဥပါယ ကောသလ္လဉာဏ်ယို
မာခင်းကန်တင် နမ်းတားနမ်းအကျိုးလွဲပါ။ ဝင်တွက်တား အကျိုး
စီးပွား ယံကအာ၊ ယံကထွာ ကသောင်းသာကျိုးစား၊ ကအားထုတ်
မာလွေဒါး ထားမာဖုံးနောင်၊ ဟဲ့ဗား “ဝိရိယပါးရမီး” သွ။

၂။ **ဝိရိယပါးရမီးအကျိုး ကဗျာ**

* သောင်းသာကျိုးစား - ထားမာဖုံးအာ
လောင်ဆားထွာတွင် - လုံးပန်းလင်းဗား
ဘုရားလွဲထွာ - ချစ်ပါသတ္တဝါး
နိဗ္ဗာန်ခမ်း - ကျွဲသမ်း ဖျော်တွိုးငါ။

၃။ **ဝိရိယပါးရမီး ပဋိပက္ခတရားနောင် -**

ထိနမိဒ္ဓ လွှဲဗိုင်ထွန်းဆွဲ၊ တရားယိုနီပါးသွ။

၄။ ဝိရိယပါးရမီးယို - ဝိရိယပါးရမီး၊ ဝိရိယဥပါးရမီး၊
ဝိရိယပရမတ္ထပါးရမီး ပွားထင်းသွံပါးသွ။

၅။ **ဝီရိယပါးရမီးသွံပါ၊ အထူး-ပွိုင်းကွားဝင်၊နောင် -**

- (က) ပါးရမီးယံကထွာ၊ ယံကဗျေဉ္စ၊စုံတင် သောင်းသာကျိ၊စာ၊
ကမာ၊အားထုတ်ယို ဟဲ့ဗား “ဝီရိယပါးရမီး” နောင်၊သွ။။
- (ခ) ဥပပါးရမီး ယံကထွာ၊ ယံကဗျေဉ္စ၊စုံတင် သောင်းသာ
ကျိ၊စာ၊ ကမာ၊အားထုတ်ယို ဟဲ့ဗား “ဝီရိယဥပပါးရမီး”
နောင်၊သွ။။
- (ဂ) ပရမတ္ထပါးရမီးဖုံး ယံကထွာ၊ ယံကဗျေဉ္စ၊စုံတင် သောင်း
သာကျိ၊စာ၊ ကမာ၊အားထုတ်ယို ဟဲ့ဗား “ဝီရိယပရမတ္ထ
ပါးရမီး” နောင်၊သွ။။

၆။ **ဘုရာ၊လောင်၊သီး ဝီရိယ**

ဘုရာ၊လောင်၊နောင်၊ ကိစ္စပေး ထာ၊မာ၊ဆွေ၊ယိုလဲ့ ဝီရိယ
တယွမ်းတောင်း ကျိ၊စာ၊မာ၊မွေးစွဉ်းချား၊ ကိစ္စတန် ထာ၊မာ၊အာ
ဖုံးလဲ့ တအွဉ်းလွှဲပိုးတောင်း၊ အောင်းဆောင်းရွက်မာ၊လွေ၊ချား
မဲဉ်းမဲဉ်းသွ။။

ဥပမား ➤ ချင်းသေ့၊ ကတကြွမ်အင်းဒါး ကွယ်သားယိုလဲ့
ကွယ်သားနောင်၊ အနမ်းပေးစွဲ၊လွှဲ၊ထေရဲင်၊ပသား
သား၊ ထေအားတန်းတန်းငါ ယူတောင်းနဲဉ်းနောင်၊သွ။။ ကတ
ကြွမ်အင်းဒါး ဆင်ယိုလဲ့ ဆင်နောင်၊ အနမ်းတန်တင် ထေရဲင်၊သန်

(၇၀)

ပါးရမီး ဆီပါ၊

သန် တရန်မွေးအားနောင်မ၊ ယူတောင်းနိုင်းနောင်၊ ပုံးမန်း
အတိုင်တိုင်၊ တကြွမ်ဆွမ်းအင်းဒျား ဥပမာ၊ ပွန်ပီနိုင်းနောင်သွ။

၇။ ဝိရိယအင်္ဂါ (၄)ပါ၊

- (က) အောင်းကိုင်ငါ ပီဖြူလွှမ်းတယောင်း၊
- (ခ) အောင်းကိုင်ငါ ကသားဖြူတယောင်း၊
- (ဂ) အောင်းကိုင်ငါ အဆွတ်တယောင်း၊
- (ဃ) သွီးသွေးယားသင်ခန်းတယောင်း၊ သျှာတောင်းရင်၊
ရင်သွ။

၈။ သမ္ပပဓာန် (၄)ပါ၊

- (က) တခါးလဲင်းထွာတောင်းခွန်း အကုသိုလ်တရာဖုံးယို
ယံဖေးကထွာဟးမွှိုန်းတင်းနပ်၊ ရဲခါးဟး၊
- (ခ) ကထွာလွှဲလဲင်း အကုသိုလ်တရာဖုံးယို ပယ်ထိုးဟး၊
- (ဂ) တခါးလဲင်းထွာတောင်းခွန်း ကုသိုလ်တရာဖုံးယို
ယံဖေးကထွာတင် ကျိုးစားဟး၊
- (ဃ) ကထွာလွှဲလဲင်း ကုသိုလ်တရာဖုံးယို ယံကတိုးပွားအာ
ထင်းထင်းနောင်၊ ကျိုးစားမားဟး။

၉။ ဝိရိယထွာအီ အကျောင် (၁၁)ပါ၊

- ၁။ ယူးဆင်းချင်းဟး အပါယ်ဘေး၊

- ၂။ ယူဆင်းချင်းဟး ဝီရိယအကျိုး၊
၃။ ယူဆင်းချင်းဟး ကအီးလွေးဒါး တဖူးဟောင်သား၊
၄။ ရိုးသေးဟး တကားသီး ကလူးသွမ်း၊
၅။ ယူဆင်းချင်းဟး ကအီးလေးဒါး အစွီးဟောင်၊
၆။ ယူဆင်းချင်းဟး ဆရားတွမ်း ဘုရား၊
၇။ ယူဆင်းချင်းဟး စွီးခွီးဖုံး၊
၈။ ယူဆင်းချင်းဟး သွေးဖုံး၊
၉။ ကွိုက်ဟးတောင်းလိုလွေး၊
၁၀။ ကွိုက်ဟးလိုကင်း၊
၁၁။ သယို ယံကယူးဒျား ဣရိယားပုထ်လောင်း။

ဝီရိယပါရမီး တွမ်း မဟာဇနကဇာတ်တေား
အကျောင့်ခရားအဆဲဉ်း

- ၁။ သင်းဖေါပကဲ့င်၊
၂။ ကျိုးစားသောင်းသာ၊
၃။ ထွာဟးတောင်း ထပေးဆား။

ဝိဒေဟရာဇ်ခမ်း မိထိလာခမ်း မဟာဇနကခွန်တန်နဝ်၊
အပိုဖြာတန် ဟဲ့မဉ်၊ အရိဋ္ဌဇနက၊ အဖြာပေးနောင်၊ မဉ်ပေါလ
ဇနကသွ။ အဖါဟော်ခံ၊ မဟာဇနက ကထင်းသီနောင်၊ အပိုခိုတန်
အရိဋ္ဌဇနကနောင်၊ ထွာခွန်၊ ပေါလဇနကနောင်၊ ထွာအိန်း ရှေ့ခွန်

တင် အမတ်တန်တဖြာ၊ ဒေါ်ယားသွေ့ကိုင်တွေ့၊ တဖူးဝေးချင်ချင်၊
တုံးတောင်းဒွမ်ဝင်၊တင် တွိုက်၊ခ၊ဗားလို့ဝင်၊စွဲ၊ အဝေးနောင်၊
ထဲသီထိုးခန်း တွိုက်၊ပွယ်၊ကိုတင် ဖူးခိုပေါလနေက ထွာသော့လှဲင်း
ခွန်နောင်၊သွ။

အဝေးအရိဋ္ဌနေက အမာနောင်၊ အီပါတွမ်း၊ ပဋိသန္ဓေ၊
နမ်းလောင်းကီတင် ထိုးလွေ့ခန်း ကာလစမ္မာနဂိုရ်းဝင်၊သွ။ ဒိသာ
ပါမောက္ခဆရာလဲ့ မတ်ဖူးဝေးတွေ့၊ လွှဲဆွမ်း၊ ခွမ်းဆွမ်းခန်း
နောင်၊သွ။ မညမမြိုင် လွှဲဖွါလင်၊ခန်း အလောင်တော့တင်
အမဉ်းနောင်၊ ဖန်မြိုန်နဲင်းအဖါပြားမဉ်း၊ ဟဲ့ဖေး ‘မဟာနေက’နောင်၊
သွ။

ထွိုင်းတန်ထွိုင်းလဲဉ်း ထွိုင်းဒါးထွိုင်းလိန်းမား၊ ပညား
ကထင်းမွေနှမ်းတင် ယံလ၊ခွန်ချာယင်း အဖါအရိဋ္ဌနေက ခမ်းထီနဲင်း
ငန်း ကျုံးနဲင်းနောင်၊တွေ့၊ စုလက်နက်၊ ရွမ်ခါ၊ရိက္ခာ၊ ဘဏ္ဍာ၊
ဥစ္စာ၊ ကူးကားလွေ့ခန်းထာ၊ သုဝဏ္ဏဘူမိခမ်း ထုမ်းသင်းဖေါ၊
ကားလွေ့ခန်း ထီသမုဒ္ဒရာ၊ တွိုးထီသမုဒ္ဒရာကိုနောင်၊ သင်းဖေါ၊
ပ၊ကိုင်ထိုးတွေ့၊ အကူအနား တထီးထွေတောင်း သမုဒ္ဒရာတန်ယို
ကျိုးစားလုံလ ဝီရိယသောင်းသာ ယားကွက်၊စွဉ်းဒျား ထီသမုဒ္ဒရာ၊
နောင်၊သွ။ ကွပ်သီလသမာဓိပညာ၊ ဝီရိယအားအစွန့်တင် မထီမေ
လာ၊ နှင်းလူ၊မူး ကယ်ထူးပသာလွေ့ဖေးခန်း မိထီလားခမ်း ဥ
ယျာဉ်းခြံကို လုံးပျားတန်လောင်းနောင်၊သွ။

ထင်းတို့လွေ့၊ မိထိလားခမ်းကို အယံတွင်းနပ်၊ အဖါနင်
ပေါလနေက သမ်းသီထို၊ လိုအများတင်လိုင် အောင်းလိုခမ်းဗွေ၊
ထီဗွေတင် အွဉ်းစွေစွဉ်း ဖုဿရထားကျောင်း၊ ဖုဿရထားကျောင်း
လဲ့ လွဉ်ခွိုက်စွဉ်းခန်း မဟာနေကထျ၊ နောင်မ၊ ထွာလ၊ ခန်းခွန်။
အဖါအရိဋ္ဌနေက ခမ်းထီနောင်၊ ဝွေလ၊ ချာယင်းနောင်သွ။ အဖါနင်
ပိုမူးသီလဝတီးနောင်၊ ထွာဝွေ၊ နင်တင် အဖါနင် အနင်မိဖုရားနောင်၊
လဲ့ ထွာခန်းဝွေ၊ နင်ဒေးဝီးနေနေသွ။

နောင်မ၊ ငါ မိထိလားခမ်းကို မဟာနေကခွန်တန် အုပ်
ပွိုင်းလွေ့ခန်းတင် ဒါနသီလစွဉ်း ပါးရမီးဖုံးလဲ့ ပွါ၊ များဖြ၊ ထမ်လွေ့၊
ကွဲညညတင် တွမ်းအနင်၊ မိဖုရား၊ နွတ်ရ၊ တေးထွက်ထန်းတခြာ
ဖြ၊ တငါလွေ့၊ ပါးရမီးဖုံးနောင်သွ။

ဝိရိယပါးရမီးခန်၊ ထွလဲဉ်းသွ။

x x x x x x x x x

(၇၄)

ပါးရမီး ဆီပါး

အခန်း (၇) ခန္တီပါးရမီးခန်း

၁။ ခန္တီပါးရမီးကရိ၊ဇနာဝ် -

မဟာကရုဏာဒုတိယ တွမ်းဥပါယ ကောသလ္လဉာဏ်းယို
မာ၊ခင်းကန်တင် သတ္တဝါးသင်္ခါရသီး အပဲစ်ဖုံးယို ကယျုန်းယော
သယ်၊ကီ၊ သယ်၊ခံးနောဝ်၊ ဟဲ့၊ဗား “ခန္တီပါးရမီး”သ္မူ။

၂။ ခန္တီပါးရမီးအကျို၊ကဗျာ

- * ဝင်းမာ၊နိက်စက် - နက်ချာတောင်းဗား
- လောင်၊ဆားထွာတွင်း - သယ်၊ခံးလင်းဗား
- ဘုရာ၊လဲ့ထွာ - ချွမ်ပါသတ္တဝါး
- နိဗ္ဗာန်ခမ်း - ကျွဲသမ်း ဖျော်တို့၊ငါ။

၃။ ခန္တီပါးရမီး ပဋိပက္ခတရာ၊ဇနာဝ် -

တကျိုက် တနိက်သက်တောင်း အနိဋ္ဌာရုံး၊ အနိဋ္ဌာရုံး
အလောင်း ကထွာဒါ၊ လောဘဒေါသနောဝ်၊သ္မူ။

၄။ ခန္တီပါးရမီးယို

- (က) ခန္တီပါးရမီး၊
- (ခ) ခန္တီဥပါးရမီး၊

(၈) ခန္တီပရမတ္ထပါးရမီး၊
ဗျာယင်း (၃)ပါးသွ။

၅။ ခန္တီပါးရမီး (၃)ပါး အထူး

၁။ နိပိမာ နိပစ္စေဉ္စာရ အန္တရာယ်၊ ကထာဒါ၊ လောကဓံ
တရာ၊ ဖုံးယို ကယျုန်းယောသယ်၊ ခံ့နောင်၊ ဟဲ့ဗား “ခန္တီ
ပါးရမီး” သွ။

၂။ နိဂ္ဂဓင်း အင်္ဂါပေးတန် အန္တရာယ်၊ ကထာဒါ၊ လောကဓံ
တရာ၊ ဖုံးယို ကယျုန်းယောသယ်၊ ခံ့နောင်၊ ဟဲ့ဗား
“ခန္တီပရမတ္ထပါးရမီး” သွ။

၃။ နိအသက် အန္တရာယ်၊ ကထာဒါ၊ လောကဓံ၊ တရာ၊ ဖုံးယို
ကယျုန်းယောသယ်၊ ခံ့နောင်၊ ဟဲ့ဗား “ခန္တီပရမတ္ထပါရ
မီး” သွ။

၆။ သံဝေဒနသံပါး

၁။ စိတ္တကြာသသံဝေဒ ➤ ငမ်းသ၊ ဆင်၊ ငမ်းသ၊ ကေ၊
ငမ်းသ၊ နှ၊ ဗင်၊

၂။ ဩတ္တပ္ပသံဝေဒ ➤ ငမ်းသ၊ ထာ၊ မာ၊ တဟင်တင်း၊

၃။ ဉာဏသံဝေဒ ➤ သေအကျောင်၊ သေအကျို၊ တင်
ငမ်းသ။

(၇၆)

ပါးရမီး ဆီပါး

၇။ အာယာတဝတ္ထု (၉)ပါး (သလျားထား ၉-မျိုး)

၁။ “ပါးသူနောင်၊ ကရီးခါ ယားခွေ၊ မာခွေ” ယူးထွူနဲင်း
နောင်တင် သလျားထားတမျိုး၊

၂။ “ပါးသူနောင်၊ ယိုခါ ယားခွေ၊ မာခွေ” ယူးထွူနဲင်း
နောင်တင် သလျားထားတမျိုး၊

၃။ “ပါးသူနောင်၊ မဲ့အီးယားခွေ၊ မာခွေ” ယူးထွူနဲင်း
နောင်တင် သလျားထားတမျိုး၊

၄။ “ပါးသူနောင်၊ ကရီးခါ ယားခွေသွေ၊ မာခွေသွေ” ယူးထွူ
နဲင်းနောင်တင် သလျားထားတမျိုး၊

၅။ “ပါးသူနောင်၊ ယိုခါ ယားခွေသွေ၊ မာခွေသွေ” ယူးထွူနဲင်း
နောင်တင် သလျားထားတမျိုး၊

၆။ “ပါးသူနောင်၊ မဲ့အီးယားခွေသွေ၊ မာခွေသွေ” ယူးထွူနဲင်း
နောင်တင် သလျားထားတမျိုး၊

၇။ “ပါးသူနောင်၊ ကရီးခါ ရွှံ့ရန်းခွေ” ယူးထွူနဲင်းနောင်တင်
သလျားထားတမျိုး၊

၈။ “ပါးသူနောင်၊ ယိုခါ ရွှံ့ရန်းခွေ” ယူးထွူနဲင်းနောင်တင်
သလျားထားတမျိုး၊

၉။ “ပါးသူနောင်၊ မဲ့အီးရွှံ့ရန်းခွေ” ယူးထွူနဲင်းနောင်တင်
သလျားထားတမျိုး။

၈။ ခန္တီပါးရမီးတွင်း ဝိဂ္ဂုဇာတ်တေား

ကုရုတိုင်း ဣန္ဒြေပတ္တနဂိုရ်ခမ်း နေဥယကောရဗျ အောင်
ထွာခွန် အယံတွင်းနောင်ခါ -

ခွန်လို၊ ခွန်လူ၊ ခွန်နဂါ၊ ခွန်ဂဠုန်းသီး ဆောက်တယ်
ညီ၊ လှိုဝင်၊ သီးလ လိုခမ်းသွ။ ဝိဂ္ဂုဇာတ်တန်နောင်၊ ထွာဓမ္မ
ကထိက ဟော်ဖေတရာ၊ ခွန်သီးဖုံးလဲ့ ကျို၊ စာသောင်းသာ
မာလွကုသိုလ်ဖုံး ပငါပရာနောင်သွ။

ထင်းတို့တလင်းနောင်၊ ခွန်နဂါ၊ နင်၊ မိဖုရားနောင်၊ “မဲ့
အံးငါး အမတ်တန် ဝိဂ္ဂုဇာတ်၊ ရာ သွန်းထီ” ဒေါခန်းငေါင်းပရိယာယ်
နဲင်းနောင်သွ။

အမဲဉ်းတဟးနောင်၊ မဲဉ်နား မဲဉ်ဟွန်ဒျား အမတ်တန်
ဝိဂ္ဂုဇာတ်၊ ဒျားနောင်သွ။

နောင်မ၊ အဝါ၊ ခွန်နဂါ၊ ထွဉ်းအပိုမူ၊ ဣန္ဒြေတီဇေးတွမ်း
ပရိယာယ်တင် ဖေးကလ၊ သင်၊ ဝိဂ္ဂုဇာတ်တန်သ၊ ရာ သွန်းထီ
နောင်သွ။ နဂါ၊ ပိုမူလဲ့ တရန်းထွဉ်းခန်း ပုဏ္ဏကဇီလူ၊ နဝ်မ၊
ပုဏ္ဏကဇီလူလဲ့ ထုမ်းတွမ်းသေတွော့၊ ဟဲ့လွေခန်း အမတ်တန်
ဝိဂ္ဂုဇာတ်၊ အမတ်တန် ဝိဂ္ဂုဇာတ်၊ အွဉ်းဆွန်းသေမေး၊ ပုဏ္ဏကဇီလူ၊
နိက်စက်စွဉ်း အမျိုမျိုလဲ့ သ၊ တကိုင်တောင်း၊ အောင်ယွန်းယော
သယ်ခံဒျား၊ တမာချာတင်းနဲင်းမဲ့၊ မဲ့နောင်မ၊ တွိုးလင်းခန်း
နဂါခမ်း၊ လင်ဟော်ဖေခန်း ခွန်နဂါ၊ အမိဖုရားတရာနောင်သွ။

(၇၈)

ပါးရမီး ဆီပါး

**နဂါးသီးဖုံး ကုသိုလ်တရာ၊ တို့ဖွားလွှဲစဉ်းသွ။
ခန္တီးပါးရမီးခန့်၊ ထွေလဲဉ်းသွ။**

x x x x x x x x x

အခန်း (၈) သစ္စာပါးရမီးခန့်၊

၁။ **သစ္စာပါးရမီးကရိ၊နောင်၊ -**

မဟာကရုဏားတော့ တွမ်းဥပါယ ကောသလ္လဉာဏ်ယို
မားခင်းကန်တင် နီနမ်းကဝွန်းခံ ကကျုံးစယ် ရေးရွယ်ချက် ထာ၊
မားဖုံးယို ယံကိုင်ချို့ယွင်ထိုဟားမွန်းတင် မားမဲဉ်းမဲဉ်း၊ ဒေါ့မဲဉ်း
မဲဉ်းထာနောင်၊ ဟဲ့ဟား “သစ္စာပါးရမီး” နှပ်သွ။

၂။ **သစ္စာပါးရမီးအကျိုး ကဗျာ**

- * ငေါင်းသားငါ့အိုး - ဝစီးသစ္စာ
- လောင်ဆားထွာတွင် - ဒေါ့ဖြောင်းလင်ဟား
- ဘုရားလွဲထွာ - ချွန်ပါသတ္တဝါး
- နိဗ္ဗာန်ခမ်း - ကျွဲသမ်း ဖျော်တွိုးငါ။

၃။ သစ္စာပါးရမီး ပဋိပက္ခတရာနောင် -
တဖေင်၊မေ့လျော့ဒါး မောဟတရာနောင်၊သွ။။

၄။ သစ္စာပါးရမီးယို
(က) သစ္စာပါးရမီး၊
(ခ) သစ္စာဥပပါးရမီး၊
(ဂ) သစ္စာပရမတ္ထပါးရမီး
ဗွာယင်း(၃)ပါးသွ။။

၅။ သစ္စာပါးရမီး (၃)ပါးအထူး

- (က) အကျောင်ပျူတွမ်း နီပိုမာ ပစ္စေဉ္စာတင် ထာမွေးထာ၊
မဲဉ်းယို အဉ်းကိုင်စဉ်းထိုတောင်းနောင်၊ ဟဲ့ဗား “သစ္စာပါးရမီး”သွ။။
- (ခ) အကျောင်ပျူတွမ်း နီစူခင်း အဂါးပေးတန်တင် ထာမွေးထာ၊
မဲဉ်းယို အဉ်းကိုင်စဉ်းထိုတောင်းနောင်၊ ဟဲ့ဗား “သစ္စာဥပပါးရမီး”သွ။။
- (ဂ) အကျောင်ပျူတွမ်း နီအသက်တင် ထာမွေးထာ၊မဲဉ်းယို
အဉ်းကိုင်စဉ်းထိုတောင်းနောင်၊ ဟဲ့ဗား “သစ္စာပရမတ္ထပါးရမီး”သွ။။

(၈၀)

ပါးရမီး ဆီပါး

၆။ သစ္စာ (၂)မျိုး

(က) သမ္မုတိသစ္စာ ➤ လိုသီးကသမုတ် ကဟဲ့ဖန်
ဒါး မူးခိုမျိုးထီး သိန်းဝါး ဖြိန်း
ဗွာစတင်စားယို ဟဲ့ဟောင်ဖန်အတိုင်း မွေးမဲဉ်းငါး။

(ခ) ပရမတ္ထသစ္စာ ➤ ဒုက္ခဆင်းရယ်၊ ဒုက္ခသမုဒယ
ဆင်းရယ်၊ ထွာအိအကျောင်း
စတင် ပရမတ်သဖော်ဖုံးယို မွေးမဲဉ်းငါး။

**၇။ သစ္စာပါးရမီးတွင်း သုဝဏ္ဏသာမဇာတ်တေား
(အခရာအဆဲဉ်း)**

၁။ ဒေါ့ငေါင်းမဲဉ်း သစ္စာ၊

၂။ ခြိုးပြားဟးလဲ့ သီတောင်း၊

၃။ မျိုးပါရသေ့၊ မဲ့ခေ့လေချာ။

အိုးစခါကရီး ဟးရားဏသီးခမ်းကို ထီခြောင်ဆွာတန်
အောင်းတလီး၊ ခြောင်ဆုချာဖဲ့လဲ့ တံးငါးခုံအောင်းတခုံ၊ လမ်းငင်း
အောင်းငတ်ချာ၊ ခြောင်ဝတ်ငါဖဲ့သူလဲ့ တံးငါးခုံ အောင်းတခုံ၊
လမ်းငင်းအောင်းငတ်ချာနေနေ။

ခြောင်ဖဲ့ယို ဖြားခုံနောင်၊ အပိုခိုမိဉ်း “ဒုက္ခလ”အောင်း
တဖြာ၊ ခြောင်ဖဲ့ငါ ဖြားခုံသူနောင်လဲ့ အပိုမူး မိဉ်း “ပါရိကား”
အောင်းတဖြာသွ။

အခိန်းအရွယ်၊ ကထင်းတို့တင် မွိုးဖါသီးလက်ထပ် မင်္ဂ
လာဖေးလွဝင်၊ သွ။ ဒုက္ခလတွမ်း ပါရိကာသီးနောင်၊ အောင်း
ဗျဟ္ဗားခမ်းသူ၊ လင်လွှပ်နှိုင်းနှိုင်းဝင်တင် တောလမ်းပါးအံ့ညီ၊ ကီ
စွဉ်းဝင်လဲ့ ကာမဂုဏ်၊ စေ၊ စိန်းယို တခွေါင်းတောင်းလို့ဝင်၊ နောင်၊
မ၊ တို့တလင်းခါ အမွိုးဖါသီး အွဉ်းစွ၊ ဖေးအွင်တင် ထန်းတမြာ
လွေထွာထို၊ ချား ရသေ့၊ ဖုံးနောင်၊ သွ။

သိကျာလင်၊ ဒေါဖေး လ၊ ပိုနယ်၊

တို့တလင်းခါ ခွန်သိကျာ၊ လင်ဖျော်ထေ့စွဉ်း ဒုက္ခလတွမ်း
ပရိကာရသေ့သီးထူးတင် “ဩဗွေ - သျှင်းရသေ့၊ သီမဲ့ မဉ်းခွေ၊
တနီ၊ ခါသူ၊ ပိုရင်သွီးယား မဉ်းတအေဉ်ထောင်းနောင်၊ မဲ့ဗွေရသေ့၊
သီးဖုံး မော့ထာယပ်၊ ထာ၊ ခွဲင်း၊ သီယံကလ၊ ပိုနောင်၊ ကျင်သွေ့
မေးထုန်းလှိုင်း” ဒေါဖေးခန်းနှိုင်းနောင်တင် ရသေ့သီးလဲ့ တနေနား
တောင်း။

နောင်မ၊ ဒေါဖေးယင်းတမျိုး ရှိဖေးယင်းတစား “ရသေ့၊
မူ - ဥတုရားသီးသွီး မီးလွဉ်နောင်၊ တွမ်းနားစုစံးဖေးသွေ့ ရသေ့၊
မူ အပဒေနောင်လှိုင်း၊ မဲ့ပဋိသန္ဓေအောင်းလွဉ်၊ မဲ့လ၊ လွဉ်ချားပို”
ရှိဖေးလှိုင်းနှိုင်းနင်၊ သွ။

နောင်မ၊ ရသေ့သီး တမာဝါ၊ ကွဲးနားလွဉ်၊ မားလွဉ်၊ နှိုင်း
သိကျာကဒေါဖေး အနယ်၊ အတို့တင် ရသေ့မူ၊ ပါရိကာနမ်း

လောင်းကီ အိခန်းပဋိသန္ဓေ၊ လာတဆီ ထင်းဗွတ်ဝင် လွှဲဖွါလင်၊
ခန်း ပိုပေးတဖြာ၊ ယောင်ဆင်းတရေ၊ နှဲင်းခံတူ၊ ယောင်ဆင်းဗွာ
ဆူ၊ နှဲင်းခံသွဉ်တော့၊ ဖန်ဖေးအမည်၊ “သုဝဏ္ဏသာမ” နောင်သွ။

အပိုခို သုဝဏ္ဏသာမ ကထင်းတန်လွဉ်တင် မွိုးဖါသျှင်း
ရသေ့သီး နီပါယို ဈာန်နီ၊ လွေထုမ်းသိန်းရောင်၊ သိန်းရား၊
တို့တနီ၊ နောင်၊ မွူးထင်းဟာ ထုမ်းသိန်းရားသင်၊ တလီ၊ တွမ်းခမ်း
လော့တန်ထာတော့၊ ဝွေသီးဝင်၊ နီ လွေအုံကျွန်းခမ်း သိန်းမွူးတန်
ဆလ ဖြိုးဒီးတန်လောင်းနပ်သွ။ ဖြိုးဒီးတန်အအိုကိုနောင်၊ ရှေး
မောင်းဒေါင် အောင်အုံသော့တော့၊ ခမ်းစောင်းဗားဝွေသီးတင်
ဝွေသီးတသိုထီတွမ်း ခမ်းထီနပ်၊ ရိုးနွဲ့လင်းဗားခန်း ရှေးတန်အနေ၊ ဖူ
အိုကို၊ ရှေးတန်ယိုလဲ သလျားခန်းထာ၊ တွမ်းအစွူးယို ဖြိုးလူးဝွေ
သီး၊ မဲဉ်တနုခန်း ဝွေသီးမဲတင် ဝွေသီးမဲခွေထိုခန်းချား၊ တဖြာ၊
တွမ်းတဖြာ၊ ထီးချာငါဒွမ်လို့ဝင်သွ။

အခိန်းဖျော်သင်လဲ သမ်းတဖျော်တောင်းနောင်မ၊ အပိုခို
သုဝဏ္ဏသာမ ရသေ့ပေးနောင်၊ ခြောင်ကူးအငေါင်း လွေထုမ်း
ကျိုးလွဉ်၊ အမွိုးဖါရသေ့၊ အိုးတခြာကိုနောင်သွ။ မွိုးဖါရသေ့နီပါး
ကထင်းလောင်းချာတင် ပိုခိုသုဝဏ္ဏသာမယို နှံလော့လွေထေ
ခန်း မွိုးဖါထု၊ မွိုးဖါရသေ့လဲ ဖေးလွဉ်ထေတောင်း “ရန်းသူး
အောင်၊ လွဉ်မွန်းလဲင်းပို၊ နီဖုံးနောင်၊ ထီးတောင်းဒွမ်ထာ” ရိုး

ဖေးနဲင်းနောင်သွ။

နောင်မ၊ အပိုခို သုဝဏ္ဏသာမနောင်၊ ယောင်းဖေးသွီး၊
စိုးတွမ်းတဖြူတွေ့၊ အွဉ်သင်ခန်း အမွဲဖါ ရသေ့အိုးကျောင်ကို
နောင်သွ။

တယံနောင်မ၊ ငါတင် သုဝဏ္ဏသာမနပ်၊ ထုမ်းသောင်း
ရောင်၊ သောင်းရားစွမ်းနီ၊ လွှဲခန်းအမွဲဖါဖုံးနောင်သွ။

တိုးတနီနောင်၊ လင်အောင်းတွောင်ထီ မိဂသမ္မတား
ထီခြောင်ကိုအယံတွင်၊ ပီဠိယက္ခ ခွန်ဟော်ခံကထင်းထီးနောင်၊
“ပါးသူမွေ့ ထူးဆန်ငါး လိုဟောင်း၊ လူဟောင်း ခ၊စံစွဉ်းမ၊”
ယူးနဲင်းနောင်တင် အွေ့အခြီး ဒင်းအပြားတွေ့၊ ခ၊ခန်းသျှင်း
သုဝဏ္ဏသာမနောင်သွ။

ခြီးစူး ကထိုင်းဗား၊ ပြားစူး ကထိုင်းထင်းတင် သီတ
ဖေင်ထိုခန်းထာ၊ မွဲဖါရသေ့၊ နီပါးတွမ်း ဗဟုသုန္ဒရီနင်းလူမူး
သီး ပျူဖေးသစွားတင် ခြီးစူးတဟျား ပြားစူးလင်ထိုခန်းနောင်မ၊
သုဝဏ္ဏသာမနောင်၊ ဟောင်လွဉ်ရေလွဉ်ချာယင်း၊ အမွဲဖါ မဲခေ
သျှင်းရသေ့သီးယိုလဲ မဲလေချာလွဉ်လို့ယင်းနောင်သွ။

ပီဠိယက္ခခွန်ဟော်ခံနပ်လဲ နားဗား သျှင်းသုဝဏ္ဏသာမ
တရာတွေ့၊ မ၊ခန်းကုသိုလ်၊ ကျိုလို့ခန်းထာဟောင်နောင်မ၊

(၈၄)

ပါးရမီး ဆီပါး

ဝိညာဏ်ကထိုင်းလီ အသက်ထိုင်းသီတဲင်ခါ ဖျော်ကီတို့ဖူးခန်း
လူခမ်း တန်နယ်သူသွ။

ရသေ့သွံပါးသီးနောင်လဲ အားထုတ် ဗြဟ္မဝိဟာရတရာ၊
တော့ ဝိညာဏ် ကထင်းခွါ ခန္ဓာကထင်းပြောင်နပ် တို့ထင်းခန်း
ဗြဟ္မာခမ်းသူသွ။

သစ္စာပါးရမီးခန့် ထွဲလဲဦးသွ။

x x x x x x x x x x

အခန်း (၉) အဓိဋ္ဌာနပါးရမီးခန်း

၁။ အဓိဋ္ဌာနပါးရမီး ကရီ၊နောင်၊ -

မဟာကရုဏာဒေဝတော၊ တွင်းဥပါယ ကောသလ္လဉာဏ်းယို
မာ၊ခင်းကန်တင် တသွိုးတောင်းရှင်၊တောင်း ခွေင်တဉ်းစွ။ဆောက်
တယ်၊ ဓိဋ္ဌာန်းထားကျုံးထားမာ၊ ကုသိုလ်းတရာ၊ဖုံးယို ဟဲ့၊ဗား
“အဓိဋ္ဌာနပါးရမီး” နှ်၊သွ။။

၂။ အဓိဋ္ဌာနပါးရမီး အကျူ၊ကဗျာ

- * ထာ၊ကျုံးထားမာ၊ - ရေးရွယ်းခါ၊ဒါး
- လောင်၊ဆားထွာတွင်၊ - ဓိဋ္ဌာန်းလင်၊ဗား
- ဘုရာ၊လဲ့ထွာ - ချစ်ပါသတ္တဝါး
- နိဗ္ဗာန်းခမ်း - ကျွ၊သမ်း ဖျော်တို့၊ငါ။

၃။ အဓိဋ္ဌာနပါးရမီး ပဋိပက္ခတရာ၊နောင်၊ - တကျင်၊နောင်၊တောင်း သ၊တဖြောင်းနောင်၊သွ။။

၄။ အဓိဋ္ဌာနပါးရမီးယို

- (က) အဓိဋ္ဌာနပါးရမီး၊
- (ခ) အဓိဋ္ဌာနဥပါးရမီး၊
- (ဂ) အဓိဋ္ဌာနပရမတ္ထပါးရမီး၊
- ဗွာ၊ယင်း(၃)ပါ၊သွ။။

(၈၆)

ပါးရမီး ဆီပါး

၅။ **အဓိဋ္ဌာနပါးရမီး (၃)ပါးအထူး**

- (က) နိဂိုမာ ပစ္စေဉ္စော့ကိုင်ထိုလဲ့ သုတဝတောင်း၊ သုတသွိုး
စံတောင်း၊ အွဉ်းတဉ်းတဉ်းသုတဝင် ကကျိုးစာဆောက်
တယ်ဒါနောင်၊ ဟဲ့ဟဲ့ “အဓိဋ္ဌာနပါးရမီး” သွ။။
- (ခ) နိဂူခင်း အဂါးပေးတန် ကိုင်ထိုလဲ့ သုတဝတောင်း၊ သုတ
သွိုးစံတောင်း၊ အွဉ်းတဉ်းတဉ်းသုတဝင် ကကျိုးစာ
ဆောက်တယ်ဒါနောင်၊ ဟဲ့ဟဲ့ “အဓိဋ္ဌာနဥပပါးရမီး”
သွ။။
- (ဂ) နီအသက် ကိုင်ထိုလွဉ်းလဲ့ သုတဝတောင်း၊ သုတသွိုး
စံတောင်း၊ အွဉ်းတဉ်းတဉ်းသုတဝင် ကကျိုးစာဆောက်
တယ်ဒါနောင်၊ ဟဲ့ဟဲ့ “အဓိဋ္ဌာနပရမတ္တပါးရမီး” သွ။။

၆။ **အဓိဋ္ဌာန်တံ၊နီ၊ ကျိုးဆီမျိုး**

- ၁။ အဓိဋ္ဌာနက္ကန္တိ ➤ ချင်းသလိုးအတွိုင်၊ နမ်း
တဖြာ၊ချားယို မိဋ္ဌာန်း ယံကထွာ အချာအရောင်လဲ့လ၊
- ၂။ ဝိကုဗ္ဗနက္ကန္တိ ➤ ခွေယို ဖေးကထွာနဂါ၊
ဖေးကထွာ ဂဠုန်းဖန်ဆင်လဲ့လ၊
- ၃။ မနောမယိန္တိ ➤ သုယူးတွိုင်ထွာ
သုငါတွိုင်ပေါး၊

- ၄။ ဉာဏဝိပ္ပါနိစ္ဆိ ➤ တွမ်းဉာဏ်းအစွန့်တင် စွမ်း၊
စွမ်းစွမ်းစွမ်း၊ ဖွမ်းဖွမ်းလို့ထံ ထွာစွဉ်းနိုင်းနဝ်၊ အံ့ဖြားခရား၊
- ၅။ သမာဓိဝိပ္ပါနိစ္ဆိ ➤ တွမ်းသမာဓိအစွန့်တင်
ကမားလွဉ်ဒါး ထားအံ့ဖြား၊
- ၆။ အရိယိန္ဒြိယိ ➤ အားရုံးအမျိုးမဲ့တရိုး၊
တောင်း နမ်းကမဉ်အွဉ်းထွာအတိုင်း၊ ထွာစွဉ်းချား၊
- ၇။ ကမ္မဝိပါကိန္ဒြိယိ ➤ ကံးလီ၊ကရီးခါ အကျိုးဖေး
အတိုင်းထွာစွဉ်း၊
- ၈။ ပုညိန္ဒြိယိ ➤ လွေ့ကောင်းကင်း ထင်းမို့၊
လောင်းလား၊ (စကျားဝတေးခွန်)၊
- ၉။ ဝိဇ္ဇာမယိန္ဒြိယိ ➤ နေးတွမ်းဂါးထား မန္တရန်းစုက်
တင် ထွာစွဉ်း၊
- ၁၀။ ကမ္မပယောဂိန္ဒြိယိ ➤ ထားမားကိစ္စယို မားဗား
တောင်း ဟောင်ဟောင်ဒါးဒါး ထွာလွဉ်ချား။
- ၇။ **အဓိဋ္ဌာန်း (၃)မျိုး**
- ၁။ ပုဗ္ဗနိမိတ္တအဓိဋ္ဌာန်း ➤ နိမိတ်ပျံ့ဖေးကရီး
တင် နေးတွမ်းသုဆောက်တယ်၊

(၈၈)

ပါးရမီး ဆီပါး

- ၂။ အာသီသအဓိဋ္ဌာန်း ➤ နီကမဉ်လုဒါး ထာတမျို၊
မျိုယို နေးတွမ်းသ၊ ဆောက်တယ်၊
- ၃။ ဝတအဓိဋ္ဌာန်း ➤ ကျင်၊ဝတ္တရာ၊ဖုံးယို အီးကျင်၊
လွေ၊ ယူးနဲင်းနောင်၊တဲင် နေးတွမ်းသ၊ဆောက်တယ်။

၈။ **အဓိဋ္ဌာန်း ပါးရမီး တွမ်းတေမိယဇာတ်တေား**

၁။ ပရိယာယ်မဉ်းဒါး ထွာဗားတောင်း ခွန်၊

၂။ လင်၊ထဲဗားတောင်း ငါးရဲင်၊။

- ၁။ ခမ်းနောင်၊ - ဗားရားဏသီး၊
- ၂။ အမါမဉ်၊ - ကာသိကရာဇ်ခွန်၊
- ၃။ အမ္ပိုးမဉ်၊ - စန္ဒာဒေးဝီးနင်၊
- ၄။ အပိုခိုမဉ်၊ - တေမိယကုမာရ၊
- ၅။ ထီးဗွာ ပွေးသား - နင်၊လူ၊မူး ပုဏ္ဏာ၊မူးမတ်သီး
တွမ်း တခွန်၊ဝင်၊လစ်၊
- ၆။ ရထာ၊ဝါးသား - သုနန္ဒာ၊။

မော့လင်းစခါ ဗားရားဏသီးခမ်းကို ကအုပ်စိုးပွိုင်းဒါး
ခွန်ကာသိရာဇ် နင်၊စန္ဒာဒေးဝီးသီးနောင်၊ ပိုအဲဉ်ထောင်း ခမ်းမ္ပိုး
ထီးမ္ပိုးအတွက်တာ၊ ခမ်းသားထီသား တောင်၊ပြန်းနင်၊စန္ဒာဒေးဝီး
ဆောက်တယ်ခန်း သီးလသွမ်ပါ၊ သီးလအဓိဋ္ဌာန်းတံ၊ခို၊ အကျို၊
ဖေးနောင်၊မ၊ လ၊ခန်း ပိုပေးတဖြာ၊ အမိဉ်၊နောင်၊ ‘ခွန်တေမိ
(တေမိယ)’နောင်၊သွ။

အပိုတေမိ ကထင်းတန်လွဉ်ပသာ၊ သေနားလို့ငေါင်းငွါ
အယံတွင်ကို အဖါခွန်ဟော်ခံ၊ အဝ်းယော့သ၊အင်လောင်းခိန်း
ဝင်၊အွဉ်လွဉ် တခွန်ဝင်၊လစ်၊တင် အဖါခွန်ဟော်ခံ၊လဲ့ ဖေးအမိန်း
ထွဉ်းလွေ၊မာ၊သီထို၊ခန်း တခွန်ဝင်၊လစ်၊နောင်၊သွ။

အပိုပေး တေမိယ ကအောင်းဒင်း အဖါသ၊အင်လောင်း
နောင်၊ ထွဉ်းဟွန်တင် ငမ်းသ၊ဝ၊ဗျက်စွဉ်း တလင်းချင်း၊ နေးတွမ်း
ဇာတိသ၊ရဉာဏ်၊ ကထင်းထွားချာ ဝွေ၊ဘဝကရီးခါ ဝွေ၊လဲ့ ထွာ
ဟးဖို ခွန်ဟော်ခံ၊ မာ၊သီဟးလို့တင် လင်၊ထဲဟးငါးရဲင်၊ လင်၊ကျိုး
ဟးဖိုလဲဉ်း ငါးရဲင်၊ခမ်းနပ်၊မ၊ ငမ်းသ၊ငါးထွာဟးခွန်တွော့၊ “ခွေမဉ်း
တန်လွဉ်တနီ၊ခါ ယံထွာဟးမွန်းခွန်နောင်၊ ခွေအီးမာ၊ဟးနဲင်းမဲင်၊
ဟေး”ယူးစွေးစွာ၊နဲင်းနောင်၊တင် ထီ၊ဗွာပွေး နင်၊လူ၊မူ၊နပ်၊ ဖေး
သတိခန်း ခွန်တေမိနဲင်းယို “နာ၊မဉ်းမဉ်ထွာတောင်း ခွန်နောင်၊
ခံးယပ်၊နမ်းတင် အွဉ်းတအွိုင်တအားသော့ နာ၊နမ်းလဲဉ်း၊ ဒေါ၊မွန်း
တောင်းထာ၊ နာ၊မဉ်းမာ၊နဲင်းနောင်၊နပ်၊ နာ၊ထွာဟးတောင်းခွန်၊
တနီ၊ခါမ၊ နာ၊အလို၊ဆန္ဒ အီးဗွေချာ၊”ဒေါ၊နယ်ဖေးခန်းနဲင်းနောင်၊
သွ။

နောင်၊မ၊ အလောင်၊တော့၊ ခွန်တေမိလဲ့ သဖော်၊ကျ
လော့က်၊နားလွဉ်၊ အွဉ်းတအွိုင် တအားခန်းချာ၊အနမ်း ဒေါ၊ဒွမ်
ထာ၊တင် ဆောက်တယ်၊ခန်းချာ၊ အမိဋ္ဌာန်းပါးရမီးနောင်၊သွ။

ဟိုးနိုးနဲဉ်းလဲ ငြိုးတောင်း၊ တခြေတကျင်အင်းလဲ ငြိုးတောင်းထား၊
တအူတအဲ့လဲ အဲဉ်ထောင်း၊ ပကတိစွဉ်းဒျား လိုတအိုင်တအား
နောင်သွ။

ယံဖေး ဝွေးကဒေါ့ထားတင် မွိုးဖါစံထွားခန်း အမျိုးမျိုး
နဲဉ်းယိုသွ။

အသက်လ၊ တနိန်း (နင်း)အတွင်ကို အွဉ်းမမို့မို့ နဲဉ်းထီ
အောင်းစွ။ နီနိန်းနောင်၊ စံပျနယ်တွမ်းတခိုး၊ သွံနိန်းနောင်၊
စံတွမ်းသိန်းရောင်သိန်းရား၊ လစ်နိန်းနောင်၊ စံတွမ်း ထာချွမ်
ပဆိုး၊ ငတ်နိန်းနောင်၊ ထာအံ၊ သူနိန်းနောင်၊ ယံဖေးဝွေ သးဝလဲ
ဝွေသုမ်းမေး၊ နွတ်နိန်းနပ်၊ လောက်စံတွမ်း ဆင်ကဲ့င်။ သွစ်နိန်း
နောင်၊ လောက်စံတွမ်းရှု၊ ကွတ်နင်းနောင်၊ စံတွမ်းပွယ်သဖင်း၊
နိန်းဆီနောင်၊ ယိုန်းတွမ်းနုသန်လျက်၊ ဆီပိုင်တနိန်းနောင်၊ အူရောင်
စွေဦးဗွာ၊ ၁၂-နိန်းနောင်၊ စံခုံးရောင်စွေထုံတန်၊ ၁၃-နိန်းနောင်၊
အွဉ်းသော့ဝွေ၊ ခန့်ခွေကိုတင် တဲစ်လေစွေမေးတေန်၊ ၁၄-
နိန်းနောင်၊ သူဖြူဝွေနမ်း တွမ်းနမ်းကင်းတင် အွဉ်းအင်းဟမ်တခြေ၊
၁၅-နိန်းနောင်၊ အွဉ်းသော့တရားအိန်းကို အွဉ်းအင်းဟမ်ဖေထူ။
၁၆-နိန်းနောင်၊ အွဉ်းမှတ်တွမ်းဖိုင်ဖိုင်လူး၊ ၁၇-နိန်းနပ်၊ စံတွမ်း
ကာမဂုဏ် အားရိုး၊ နင်းကျူးနင်းဝဲဉ်၊ တဆီနွတ်နင်း လုမ်းလုမ်း
ယံဖေးဝွေကဒေါ့ငေါင်း မာစွဉ်းနဲဉ်းမိုင်မိုင်လဲ အောင်းဒျားစွ။
နောင်သွ။

ချောက်တလဲင်း လောက်တမြို့က စံအမျိုးမျိုးလဲ့ အပိုခို
ခွန်တေမိနောင်၊ တတသွိုးတောင်း၊ တရဲင်တင်းသွ။ နှပ်မ၊ အဖါ
ခွန်ဟော်ခံ၊ အားရတောင်းတင် ခိုခန်းပုရောဟိတ် ပုဏ္ဏာသီး၊
ပုဏ္ဏာသီးလဲ့ ထွာအိမ္ပိုးဖါ ခမ်းထီအန္တရာယ်၊ ဒင်းတွမ်းလော
ရထားတင် လွေမာသီ ပလ္လိတေတေထိုခန်းလဲင်း” ရိုးဖေးနဲင်း
နောင်တင် ခွန်ဟော်ခံလဲ့ သဖေတူခန်းဒျားနောင်သွ။

အမ္ပိုးကထင်းဟွန်တင် တောင်ပြန်းခန်း ခွန်ဟော်ခံ ထွင်း
ထွာစံ၊ ခွန်ဟော်ခံနှပ်သွ။ အမ္ပိုးအဖါသီးလဲ့ တွမ်းဖျါဖက် အမတ်
ငတ်ချာရံခူထွဲတင် ဒင်းဖေးခန်း ခွန်ဟော်ခံအရာ၊ ခွင်ဖေးနွတ်နီ
နောင်သွ။ အောင်းထွာ ခွန်ဟော်ခံအတွင်၊ အမ္ပိုး နှပ်စန္ဒာဒေးဝီး
နောင်၊ အပိုခို ယံဒေါခန်းငေါင်းနောင်၊ တောင်ပြန်းခြင်းနယ်ဖေး
အမျိုးမျိုးလဲ့ ဘုရားလောင်တေမိ ငမ်းငါးအမိဋ္ဌာန်းကိုင်တင် အံ့ဒျား
စွဲစွဲနောင်သွ။

နွတ်နီကထင်းဗွေနောင်၊ ထူးချာတောင်းတမိုင်မိုင်နောင်၊
မ၊ အမ္ပိုးဖါသီးနောင်၊ “လိုတအိုင်တအားယို တွမ်းခမ်းထီနဲင်းငန်း
တတန်းတောင်း” ရိုးထွဲနဲင်းနောင်တင် ဟဲ့စွင်းသုနန္ဒာရထား၊ သေ
လောဝါးသား “တေမိမင်သာယို ဒင်းထန်းထိုတွမ်းရထားလော
အိုးသင်းခဲင်ကိုတင် ခူးထားအောင် တွဲပအကတူတွေ၊ ပလ္လိ

(၉၂)

ပါးရမီး ဆီပါ၊

ထိုခန်းလဲင်း” ဖေးအမိန်း ထွဉ်းခန်းနဲင်းနောင်၊ သွ။

ရထားလောဝါးသားလဲ ဘုရာလောင်၊ တေမိယို ဒင်းစွဉ်း
ရထားလောင်းတင် ဝါးထန်းလွေကွဉ်းစွဉ်း မဲင်းသွံဆီလို့အရပ်
တခြာတန်ကိုနောင်၊ သွ။

ဘုရာလောင်နောင် “ဟန်းနီယို ခွေထားလို့ဗွေသွ။” ယူး
သ၊ ကိုနဲင်းနောင်တင် သွို၊ သွင်းမွေးစွဉ်းထား၊ ရထားဝါးသားလဲ
ထင်းတို့လွေတခြာကို လောလဲအွဉ်းချ၊ ဘုရာလောင်လဲ ဗောင်း
ထိုမင်သာ၊ ခြိုင်းတင် အွဉ်းပိုင်ဖေးတွမ်း ပိတ်ခေါပ်ထွ။ မ၊ မဟေ၊
မညာ၊ လွေ၊ ခုခန်း ထာအောင်နောင်၊ သွ။

ခိန်းနောင်တွင် ဘုရာလောင်၊ တေမိလဲ ရှင်ခန်းထား၊
အားရဲင်အောင်းတအောင်းတမ်း ထိုင်းစံထွားစံတင် အားအောင်း
ချားနောင်မ၊ သီကျာဖေး ခွန်ခြိုင်းတွမ်း လူခွမ်းလာယို က၊ ထိုင်းဝင်
တင် လွေထေ့မိုးစွဉ်း ရထားလောဝါးသား ကအောင်းခူး ထာ
အောင်ထျ၊ နောင်၊ သွ။

ဂွေဒေါနယ်ဖေး ရထားဝါးသားနဲင်းယို “ခွေယိုနင် မင်လ၊
တောင်းငါး ခွန်စေ၊ စိန်းနောင်မ၊ ခွေအွဉ်းတအွိုင်တအားမို့မို့ချား
ခွေနမ်း” စတင်စားယို ဒေါခြိုင်းနယ်ဖေး ဟော်ဖေးတရာထွ။ တင်
“ခွေယို ပိုင်ရဟန်တင် အီးအံ့ဟေအရပ်ယိုကို၊ နာလဲ သင်ချာ
တင် သင်ဒေါနယ်ပါ ခွေမွိုးဖါလဲင်း” ရှိထွ။ နဲင်းနောင်တင် အွဉ်းစွ၊

သဲင်ချာခန်း ရထာလောဝါးသားနောင်သွ။

ရထာလောဝါးသား သုနန္ဒာနောင်၊ အလောင်တေမိ
ကထင်းဒေါ့၊ တောထာတင် ဟွန်ထူးဆန်းငါးနောင်မ၊ နတ်လော
သဲင်၊ အွင်းဒေါ့၊ ဟွန်ခန်း အမွိုးပါ ခွန်ဟော်ခံနောင်သွ။ နှပ်မ၊
အပါခွန်ဟော်ခံနောင်၊ တွမ်းမူမတ် ပရိသတ်ခမ်းသား ထီသားဖုံး
နစ်လွေခန်း ဘုရားလောင်ထူး။

ယံသဲင်ထွာယင်း ခွန်အကျောင်း တောင်ပြန်းလဲ့ လတမ်း
ဒွါမ်၊ တေမိယို ပိုင်ထိုလဲဦး သောင်းဖေး၊ မာလဲဦး နမ်းရသေ့
တွေ့ အားထုတ်တရာတင် လခန်း ဈာန်အဘိညာဉ်းထွါခါ
အုံ့မို့လောင်း ဟော်ဆွမ်းဖေးစွဉ်း ဝွေသီးစွါဖုံး တရာနောင်သွ။
မွိုးပါတွမ်း ပရိသတ်သီးအားလုံး လလို့ဝင်၊ သံဝေဂတွေ့ ပိုင်လို့
ခန်းဒျာရ သေ့နောင်သွ။

ကွဲးညညတင် သတင်ကျေးတို့စွမ်းလို့စွဉ်း နွတ်ခမ်း၊
ခွန်ဟော်ခံ နွတ်ခမ်းလဲ့ လွဉ်နားဝင်၊ တေမိတရာတင် ဟွန်ဟပ်
နိက်သက်ငါးနောင်မ၊ နွတ်ခမ်းလုမ်း ပိုင်လို့စွဉ်းဝင်၊ ရသေ့၊
အားထုတ်တရာ ပွာဘာဝနာတွေ့ ထင်းသီတင် တို့ထင်းရောင်
ခန်း ပြဟွားခမ်းသူသွ။

အမိဌာနပါးရမီး ထွါလဲဦးသွ။

x x x x x x x x x

အခန်း (၁၀) မေတ္တာပါးရမီးခန့်၊

၁။ မေတ္တာပါးရမီးကရို၊နောင်၊ -

မဟာကရုဏာတော့ တွမ်းဥပါယ ကောသလ္လဉာဏ်ယို
မာ၊ခင်းကန်တဲင် သတ္တလောကကရို၊ဒါး သတ္တဝါးသီးအတွက်တား
ယံချမ်းသာစီးပွား တွမ်းနမ်းသ၊ဖြောင်းဖြေ၊ ကချမ်းမာဆောင်းရွက်
ဖေးဒါး ထာ၊မာ၊ဖုံးယို ဟဲ့၊ဗား “မေတ္တာပါးရမီး” နဝ်၊သွ။

၂။ မေတ္တာပါးရမီးအကျို၊ကဗျာ

* သတ္တဝါးတွက်	- ထာ၊ရက်မေတ္တား
လောင်ဆားထွာတွင်၊	- ကွပ်ပွာ၊လင်၊ဗား
ဘုရာ၊လဲ့ထွာ	- ချွမ်ပါသတ္တဝါး
နိဗ္ဗာန်ခမ်း	- ကျွဲသမ်း ဖျော်တို့၊ငါ။

၃။ မေတ္တာပါးရမီး ပဋိပက္ခတရာ၊နောင်၊ - ဒေါသသွ။

၄။ မေတ္တာပါးရမီးယို

- (က) မေတ္တာပါးရမီး၊
(ခ) မေတ္တာဥပါးရမီး၊

(ဂ) မေတ္တာပရမတ္ထပါးရမီး၊
ပွားယင်း(၃)ပါးသွ။

၅။ **မေတ္တာပါးရမီး (၃)ပါးအထူး**

(က) နိပိမာ နိပစ္စေဉ္စာဖို့လို ကယားကိုင်ဒါး သတ္တဝါးသီးဖို့သူ၊
အလောင်းနပ်၊ မေတ္တာကိုင်ထိုးတမ်းတင် အပ်ပွားများ
ဒါး မေတ္တာတရားလို ဟဲ့ဟား “မေတ္တာပါးရမီး”သွ။

(ခ) နိဂူခင်း အဂါးပေးတန်ဖို့လို ကယားကိုင်ဒါး သတ္တဝါးသီးဖို့
သူ၊အလောင်းနပ်၊ မေတ္တာကိုင်ထိုးတမ်းတင် ကအပ်ပွား
များဒါး မေတ္တာတရားလို ဟဲ့ဟား “မေတ္တာဥပပါးရမီး”
သွ။

(ဂ) နီအသက်လို ကယားကိုင်ဒါး သတ္တဝါးသီးဖို့သူ၊အလောင်း
နပ်၊ မေတ္တာကိုင်ထိုးတမ်းတင် အောင်ပွားများနှောင်၊စူ
စူဒါး မေတ္တာတရားလိုနောင်၊ ဟဲ့ဟား “မေတ္တာပရမတ္ထ
ပါးရမီး”သွ။

၆။ **မေတ္တာ (၅၂၈)ပါး
ပုဂ္ဂိုလ် (၁၂)ဖြာ**

၁။ သတ္တဝါး၊

၂။ အသးသား၊

(၉၆)

ပါးရမီး၊ ဆီပါ၊

၃။ အနမ်းထင်းသူ၊ ကအောင်း၊

၄။ ပုဂ္ဂိုလ်၊

၅။ အနမ်းခန္ဓာ၊ အတ္တဘော်၊ ကအောင်း။

(ယိုနော်၊ အနောမိသ ပုဂ္ဂိုလ်၊ ၅-ဖြာ၊)

၆။ အမူ၊

၇။ အခို၊

၈။ အရိယာ၊

၉။ ပုထုဇဉ်၊

၁၀။ လူ၊

၁၁။ လို၊

၁၂။ အပါယ်၊ သတ္တဝါ၊

(ယိုနော်၊ ဩမိသပုဂ္ဂိုလ်၊ ၇-ဖြာ၊) နှိုင်း ၁၂-ဖြာ။

၇။ မေတ္တာ၊ ပသာပုံ၊ “နော” ၄-ဌာ

၁။ ဘောရန်၊ ယံကင်၊ လွနော၊

၂။ သ၊ ဆင်၊ ရယ်၊ ယံကင်၊ လွနော၊

၃။ နမ်းဆင်၊ ရယ်၊ ယံကင်၊ လွနော၊

၄။ နမ်းသ၊ နီပါ၊ ချမ်းချမ်း၊ သားသား၊ နမ်းဒု၊ ခန္ဓာ၊ ဝွန်းဖုံးယို
ယံဆောင်းရွက် နွောင်၊ လွနော။

၈။ အရပ်မျက်နှာ (၁၀)ပါး

- ၁။ ဆးကွဉ်း
- ၂။ ဆးတို့၊
- ၃။ ဆးနောင်
- ၄။ ဆးထင်၊
- ၅။ ကွဉ်းနပ်
- ၆။ ကွဉ်းထင်၊
- ၇။ တို့၊နောင်
- ၈။ တို့၊ထင်၊
- ၉။ ဆးလ
- ၁၀။ ဆးကီ ယိုဆီပါးနောင်၊သွ။

၉။ မေတ္တာ (၅၂၈)ပါး၊ပွားပုံ၊

အနောမိသ (၅)ပါး တွမ်း ဩမိသ (၇)ပါးကိုနောင်၊
ပွားများနယ်ဖေး ‘သတ္တဝါး’တဖြာပုံနဲ့လှည့်လှည့်နော။

ချွင်းကားတင် သတ္တဝါးသီးဖုံးနောင်၊ -

- ၁။ ဘေးရန်နဲ့ယံကင်လွနော၊
- ၂။ သ၊ဆင်၊ရယ်၊ ယံကင်လွနော၊
- ၃။ နမ်းဆင်၊ရယ်၊ ယံကင်လွနော၊

(၉၈)

ပါးရမီး ဆီပါး

၄။ နမ်းသနီပါ၊ ချမ်းချမ်းသားသား နမ်းဗျားခန္ဓာဝွန်းဖုံးယို
ယံဆောင်းရွက်နှောင်လွဗျားဝင်၊ နော။

ပုဂ္ဂိုလ်းတဖြာအလောင်း လ “နော”(၄) ဆင်းနော၊
အနောမိသပုဂ္ဂိုလ်း (၅)ဖြာ၊ နောင်၊ မျောက်တွမ်း “နော”(၄)ဆင်း
ထွာ (၂၀) တချက်။

အနောမိသ (၇)ဖြာ၊ နောင်၊ မျောက်တွမ်း “နော”(၄)ဆင်း
ထွာ (၂၈) တချက်၊ အနောမိသမေတ္တာ (၂၀)၊ သြဓိသမေတ္တာ
(၂၈) ခြံဉ်း ထွာ (၄၈)။

၁၁။ **ဒိသာဖရဏမေတ္တာ (၄၈၀)**

ပုဂ္ဂိုလ်း (၁၂)ဖြာကို နောင်၊ အရပ်မျက်နှာ တဆီကို
ရေးမိုးထေ့ ပုဂ္ဂိုလ်းတဖြာစီတင် ပသာလွေ၊ မေတ္တာအဆင်းတဆီ၊
တဆီနောင်၊ မျောက်ယင်း “နော”(၄)ဆင်း တဖြာလောင်း ထွာ
(၄၀)သွ။ (၁၂)ဖြာတင် (၄၀) × (၁၂) လဲင်းထွာ (၄၈၀)နောင်၊
သွ။

နောင်၊ မ၊ ဒိသာဖရဏမေတ္တာ	(၄၈၀)၊
အနောမိသ မေတ္တာ	(၂၀)
သြဓိသ မေတ္တာ	(၂၈)
ခြံဉ်းဝင်၊ ထွာမေတ္တာ	(၅၂၈)နောင်၊ သွ။

ဆောင်ပုဒ်

- နှောမိနှောင်ငတ်၊ ၊ သြမိသတ် ၊ မတ်လွ ထွာဆီနီ ။
- မျောက်ကီတွမ်းနှော ၊ လစ်ဆင်းသြ ၊ ထွာတောလစ်၊ ဆီသွစ်၊ ။
- လစ်ဆီသွစ်၊ဗား ၊ ဆီမျက်နှား ၊ မျောက်ဗား ထွာတော လစ်ချာသွစ်ဆီသြ ။
- လစ်ဆီသွစ်၊နှော ၊ ပေါင်၊ရော်၊ဖျင် ၊ မေတ္တာစင်စင် ထွာငတ်၊ချာ၊ နီဆီသွစ်၊ပါ၊ ဗေမဲဦးသြ ။

**၁၂။ မေတ္တာပါးရမီးတွမ်း စန္ဒကုမာရဇာတ်တေား
အကျောင်၊ခရား**

- (၁) စန္ဒကုမာရမင်းသာ၊ ၊ ပုဏ္ဏား အီးဖဲ ၊ အီးရဲအဋ္ဌင်၊ ၊ အီးခွဉ်၊အကတူး ၊
 - (၂) အီးထူးအသွီး ၊ အီးလွူးအီလူ၊ ၊
 - (၃) ပိတုဖါရင်၊ ပွာ၊လင်၊မေတ္တား၊
 - (၄) သီကျာ၊ကယ်းချွမ် ၊ လွစ်ခန်းထားသီ ။
- ဇာတ်တေားကိုကပါနှောင်၊ -
ခမ်း	➤	ဗားရားဏသီး၊
ခွန်	➤	ကေရာဇ်၊
ခွန်ပို	➤	ဘုရားလောင်၊စန္ဒကုမာရ၊
ခွန်မိဖုရား	➤	ဂေါတမီး။

စန္ဒကုမာရအမာနှင့် ➤ စန္ဒာဒေဝီ၊
 ဘုရားလောင်းအပို ➤ ဝသုလမင်းသား၊
 ခွန်ပုရောဟိတ် ➤ ခဏ္ဍဟာလပုဏ္ဏား။

အဖွိုးစခါကရီး အလောင်းစိုး ပုပ္ဖဝတီး ဗားရားဏသီးခမ်း
 ကေရာဇ်ခွန်ဟော်ခံ၊ အုပ်စိုးပွိုင်းခမ်းအယံတွင်၊ အပိုခိုနောင်၊ မဉ်၊
 “စန္ဒကုမာရ”၊ ပုရောဟိတ်နောင်၊ “ခဏ္ဍဟာလ”သွ။

ခဏ္ဍဟာလပုရောဟိတ်နတ်၊ အံးတန်ငါး လာဘ်(လပ်)
 သွ။ တွိုးတလင်းခါ ဆုံ၊ဖျတ်ဖေးဝင်၊တရားနောင်၊ အံးလာဘ်တဖဲ့
 တင် နှောင်၊သားနောင်၊သွမ်း၊ သွမ်း၊သားနောင်၊ သမ်းနှောင်၊တင်
 ကောကခံးဗား အသွမ်း၊သားနောင်၊ ကေးနပ်တောင်း၊ ခြောင်ငေါင်း
 ထန်းထိုးခန်း ရွမ်းခန်းသွ။ သမ်းထန်းခွေးတနု၊ခွန်ပို စန္ဒကုမာရတင်
 ဒေါ၊ခြင်းဒင်းပျနယ်ခန်း အရား သေးချောင်းသေးချားသွ။ ခွန်ပို
 စန္ဒကုမာရ ထင်းသေစင်၊ အကျောင်၊လံ၊တင် နှစ်ထင်းလွေ၊ရွမ်း
 ကိုတွေ့၊ ဆုံ၊ဖျတ်ဖေးယင်း တရားမဲဉ်းအတွိုင်၊နောင်၊သွ။ ခွန်တန်
 ကေရာဇ် ထင်းသေပုရောဟိတ် ဆုံ၊ဖျတ်တရား တမဲဉ်းတောင်း
 အကျောင်၊တင် ချ၊ထန်းထိုးခန်းအရား၊ စန္ဒကုမာရနောင်၊ ဒင်းလဲဉ်း
 တရားသူကီ၊ အရားသွ။

တယ်းနောင်၊မာ၊ငါ ခဏ္ဍဟာလပုရောဟိတ်နောင်၊ အံးဗား
 ခွမ်လာဘ်တင် လွှဲထီးဗွိုးစင်၊ခန်းချား စန္ဒကုမာရ၊ သွ။တကား
 တောင်း အောင်ကျိုးစဲးစဉ်း အီးလ၊အခွင်၊ မာ၊သီဝွေ၊နပ်၊သွ။

ကေရာဇ်ခွန်နောင်၊ ပညားအဲဉ်ထောင်းငါး၊ တျိုးတနာခါ
 ကေရာဇ် ခွန်တန် ဗေင်းမင်းထီးခန်း တာဝတိံသာလူခမ်းတင်
 နဲင်းမွူးရောင်၊နောင်၊ ဟဲ့လွဉ်ခန်း ပုရောဟိတ် ခဏ္ဍဟာလတင်
 “ခွေမဉ်တျိုးငါး လူခမ်း၊ ကတျိုးနောင်၊အီ အကျောင်၊နောင်၊ အွဉ်း
 နယ်ဖေးခွေလဲင်း” ဒေါ၊နယ်ခန်းနဲင်းနောင်၊တင် ပုရောဟိတ်ပုဏ္ဏာ၊
 လဲ အကွက်ရော၊ မော့ခန်းအဆွမ်းဟောင်တော့၊ ဟော်၊လဲဉ်ဖေး
 စွဉ်း ခွန်တန်နောင်၊သွ။

“နီဗွေးဟော်ခံ၊ မီးမဉ်တျိုး လူခမ်းနောင်၊ နီဗွေးခွန်ပိုခို၊
 ပိုမူး၊ မိပုရာ၊ သဌေ၊ ဖိုးတန်၊ အားဇာနီးသေ-စတင်လစ်၊ဟးစီး
 ကပါဒါး သဗ္ဗစတုက္ကယဇ် ထာ၊လူမျတ်ယို မီးလူနောင်၊ တျိုးနောင်၊
 အီလူခမ်းသနယ်”ဟော်၊နယ်ဖေးနဲင်းနောင်၊တင် ဟော်ခံ၊ဉာဏ်း
 ဆော့လဲ ယျမ်းခန်းပုဏ္ဏာ၊ ငေါင်းနောင်၊သွ။

ထင်းဟွန်ပုဏ္ဏာ၊ငေါင်းယို ဟော်၊နန်၊ကိုလို၊ဖုံး ငွိုးရောင်
 စွဉ်းဝင်၊ထာ၊ဖုံးသွ။ ခွန်နောင်၊ “ခွေပူးဇေားယဇ်တင် အီးထင်းဒျား
 လူခမ်း”ရိုးထွန်နဲင်းနောင်၊တင် အီးပူးဇေားယဇ်အတွက် အစီးရင်း
 အားလုံး အပ်ဖေးစွဉ်း ပုဏ္ဏာ၊ခဏ္ဍဟာလနောင်၊သွ။

ခဏ္ဍဟာလပုဏ္ဏာ၊လဲ ထန်းကွဉ်းလွေ၊ ဝေင်၊တော့၊ လွေ၊
 ခူး စွဉ်းထာ၊အောင် ဆောင်းတွမ်းရားဇမတ် သေးသေးချားချားထွ။
 တင် အွဉ်းဟွန်ခန်း ဟော်ခံ၊ ဟော်ခံလဲ ဟဲ့လွေ၊လို့စွဉ်း အပိုအမာ

စတင် ပုဏ္ဏားကစီးရင်း အတိုင်နောင်သွေ။

ကေရာဇ်ခွန်နောင်၊ ဝင်းတောင်ပြန်း အမြိုက်မြိုက်၊ သ၊
ချာငါထွေ အမြိုက်မြိုက်လဲ အောင်းယွမ်းသီချား ပုဏ္ဏားငေါင်းတင်
တိုးလွေ့လို့စဉ်းဝင်း၊ ယမ်အောင်ထူးနောင်သွေ။

ခဏ္ဍဟာလပုဏ္ဏားလဲ စိုက်ကျကရီးစဉ်း စန္ဒကုမာရ တွမ်း
တဖြုတ် အဉ်းစိုက်ဒင်းစဉ်း ထာပူဖေးခင်းလမ်း ယမ်အောင်
ဆ၊ကီသွေ။ တောင်ပြန်းနဲင်းမိုင်းမိုင်းလဲ တလ၊တင်းဒွမ်သွေ။

တိုင်းနောင်လင်းခါ ဘုရားလောင်၊ စန္ဒကုမာရ အမာစန္ဒာ
ဒေးဝီး ကူလံသူးသေဒွမ်တင် ယံဖေးဝွေဝါ၊ ကလွမ်လ၊ ပျူခန်း
သစွားနဲင်းယို -

“ခဏ္ဍဟာလပုဏ္ဏားနပ်၊ တမွေ့မဲဉ်းတင်း ထာမာမုယို
ဝွေမာသွေနဲး၊ ကွပ်သစွားငေါင်းမဲဉ်းယိုမ၊ ခွေဝါနို ယံလွမ်လထာ၊
သီနော” တိုင်းတယ်းပါ လူတန်ဖုံး၊ ပျူသစွားယို ကထင်းထွေတင်
သီကျာခွန်လဲ လင်ကယ်းဆယ်းဖေးခန်းနောင်မ၊ ဘုရားလောင်၊
ခွန်ပိုစန္ဒကုမာရနောင်၊ လွမ်လခန်းထာသီနောင်သွေ။ ခဏ္ဍဟာလ
ပုဏ္ဏားလဲ လိုအများဖုံး ထို့အခင်း ငင်းအူ ခြူခြာဖြာဖဲ့ဖဲ့
တွဲးနက်ဟိုမ်ဝင်းတင် သီထိုးခန်းချားနပ်သွေ။

ခွန်ဟော်ခံလဲ လိုအများ ကျုံးမာသီနေနေ၊ ကွဲးတင်တွေ့
အပို စန္ဒကုမာရ နေးတွမ်းမေတ္တာစင်ဗွာ တောင်ပြန်းလိုအများဖုံး

တဲင် အဖါခွန်ဟော်ခံ၊ နောင်၊ လွစ်လ၊ ခန်းထာ၊ သီ၊ ဝင်၊ ဝါးထန်းထို၊
ဟော်နန်း၊ ဝင်၊ အဉ်းလင်ထို၊ ပလ္လင်၊ တွေ့၊ အဉ်းလွေ၊ အုံသော၊ ချား
သုသာန်း၊ သင်းခဲင်၊ ကိုနောင်၊ သွ။

လို၊ မေတ္တာ၊ တန်၊ ခွန်ပိုစန္ဒကုမာရယို၊ ခမ်းသားထီသားဖုံး
ဒင်းခန်းခွန်ဟော်ခံ၊ တွေ့၊ အုပ်ချူက်ပွိုင်းစို၊ ခန်း၊ ခမ်းထီနောင်၊ သွ။

**လို၊ ယုတ်နောင်၊ ပေါင်၊ လို၊ မွိုက်တဲင်
ယားကွဲင်ဒါ၊ သူးတော၊ ကောင်၊ သွ။**

မေတ္တာ၊ ပါးရမီးခန်၊ ထွ၊ လဲဉ်းသွ။

x x x x x x x x x

အခန်း (၁၁) ဥပေက္ခာ၊ ပါးရမီးခန်း၊

၁။ ဥပေက္ခာ၊ပါးရမီး၊ ကရို၊နောင်၊ -

မဟာကရုဏာတော၊ တွင်းဥပါယ ကောသလ္လဉာဏ်၊ယို
မာ၊ခင်းကန်တင် အလို၊အောင်၊ အလို၊အိုင်ထောင်း သတ္တဝါ၊ သင်္ခါရ
သီးအလောင်းယို အရက် အစင်၊ သည်၊ လွှဲထီး ညီးမျှတချား
မြို့နိဝိလွှဝင်၊ အွင်းလင်း၊ဟ၊ သဖော်၊နင်းယိုနောင်၊ ဟဲ့ဟ၊ “ဥပေက္ခာ၊
ပါးရမီး” သွ။

၂။ ဥပေက္ခာ၊ပါးရမီး၊ အကျိုးကဗျာ

- * အရက်အစင်၊ - တချားလင်းငါး
- လောင်၊ဆားထွာတွင်၊ - အွင်းသ၊လင်း၊ဟ၊
- ဘုရာ၊လဲထွာ - ချွန်ပါသတ္တဝါ၊
- နိဗ္ဗာန်ခမ်း - ကျွဲသမ်း ဖျော်တွိုးငါ။

၃။ ဥပေက္ခာ၊ပါးရမီး၊ ပဋိပက္ခတရာ၊နောင်၊ -

ကုဋ္ဌာ၊ရုံး အနိဋ္ဌာ၊ရုံး နီပါ၊အလောင်းယို ထာ၊မျှတ တချားမု
တအိုင်ထောင်း သ၊မျိုးနောင်၊သွ။

၄။ ဥပေက္ခာ၊ပါးရမီး၊ယို

- (က) ဥပေက္ခာပါးရမီး၊
- (ခ) ဥပေက္ခာဥပါးရမီး၊

(ဂ) ဥပေက္ခာပရမတ္ထပါးရမီး၊
ဗွာယင်း (၃)ပါးသွ။

၅။ ဥပေက္ခာပါးရမီး (၃)ပါးအထူး (ဖွိုင်းကွားဝင်း)

(က) နိပိမာ နိပစ္စေဉ္စာဖုံးယို ကရဲးကာကွယ်ဖေးဒါး သတ္တဝါး
သီး အလောင်းဖုံးယိုလဲ့နပ်၊ တရဲးကာကွယ်ဖေးဒါး
တောင်း သတ္တဝါးသီးဖုံးသူအလောင်းလဲ့နောင်၊ မိတ်ဆွေး
ရန်းသူ တွယ်ချာတောင်းတင် ကအွဉ်ဒါး တသရား
ရား၊ ကအွဉ်ဒါး သညီးညီးမျမျယို ဟဲ့ဗား “ဥပေက္ခာ
ပါးရမီး” သွ။

(ခ) အကျောင်ပျူတွမ်း နီစုခင်း အဂီပေးတန်ဖုံးယိုတင် ကေ
ဇူကအောင်းဒါး သတ္တဝါးသီးဖုံးသူအလောင်းယိုလဲ့နောင်၊
မိတ်ဆွေးရန်းသူ တွယ်ချာတောင်းတင် ကအွဉ်ဒါးသ
တရားရား၊ ကအွဉ်ဒါး သညီးညီးမျမျယို ဟဲ့ဗား “ဥပေ
က္ခာဥပါးရမီး” သွ။

(ဂ) နီအသက်ယို ကရဲးကာကွယ်ဖေးဒါး သတ္တဝါးသီးဖုံး
အလောင်းယိုလဲ့နောင်၊ ကရဲးကာကွယ်ဖေးဒါးတောင်း
သတ္တဝါး သီးဖုံးအလောင်းယိုလဲ့နပ်၊ မိတ်ဆွေးရန်းသူ
တွယ်ချာတောင်းတင် ကအွဉ်ဒါး သတရားရား၊
ကအွဉ်ဒါးသ ညီးညီးမျမျယို ဟဲ့ဗား “ဥပေက္ခာပရမတ္ထ
ပါးရမီး” သွ။

၆။ ဥပေက္ခာပါရမီတွင်း နာရဒဇာတ်တေား

၁။ ကတို့၊ဗြဟ္မာ၊ ကွပ်မေတ္တာ၊

၂။ ကဖျော်ဗြဟ္မာ၊ ကရုဏာ၊

၃။ ကထွာဗြဟ္မာ၊ မုဒိတာ၊

၄။ ဥပေက္ခာတရာ၊ ကွပ်ပွါးများ၊
ဗြဟ္မာ့ခမ်းသူ၊ တို့ဖျော်စူး။

အိုးစခါကရီး အလောင်စိုး မိထိလားခမ်းကို အင်္ဂတိခွန်
ဟော်ခံ၊ အောင်းအုပ်ချုက်အယံတွင်၊ အင်္ဂတိခွန်ဟော်ခံ၊ အပိုမူး
ရုဇာနောင်၊ ပညာထာဒါးလွဲတန်၊ ထာယူးလွဲမွေး၊ ထာစွေးလွဲ
မဲဉ်း၊ ဉာဏ်လွဲယံနောင်သွ။

တိုးတနီ၊ခါ အမိအင်္ဂတိ ခွန်ဟော်ခံနောင်၊ ယျမ်းအမတ်
ငေါင်းတင် လွေဆယ်ကပ်ခန်း မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ကဿပတက္ကတွဉ်၊ထျ၊
တင် တက္ကတွဉ်၊ဟော်ဖေး “ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်၊ ဟောင်ကျို၊
ကုင်ကျို၊ တအံဉ်ထောင်း၊ မွိုးဖါဆရာ၊ တအံဉ်ထောင်း၊ ဘဝငါလွဲ
တအံဉ်ထောင်း၊ ကုသိုလ်လွဲ မာ၊ခရာတလိုတောင်း”ဟော်ဖေး
တရာ၊နိုင်းနောင်တင် ယျမ်းနောင်တွေ့၊ ထာယူးမား မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသ၊
ယို နို့ထိုခန်းဒျားတင် သေရွှမ်း၊ ကမာအကုသိုလ်၊ ပျားရွှမ်း၊
ကာမဂုဏ်၊ စွမ်းနီ၊စွမ်းဟာနပ်သွ။

နောင်မ၊ အပိုမူရုဇာနောင်၊ နေတွမ်းထားယူမေး၊
ထားစွေးမဲဉ်း သမ္မာဒိဋ္ဌိထားယူတင် အဖါခွန်ဟော်ခံ၊ ထားယူမား
မိစ္ဆာသုယို ယံထိုမားနောင်၊ ကုသိုလ်း အကုသိုလ်းအကျိုးတရာ၊
အဝ်းဒျားအကျောင်၊ ဟော်ခြင်းနယ်ဖေး အမျိုးမျိုး၊ ရှိဖေးအစားစား
အနယ်နယ်လဲ တလတောင်းနောင်သွ။

အဆဲဉ်းသွတ်၊ ခွန်ပိုမူရုဇာနောင်၊ ခေါက်ဝဲဉ်းစွဉ်း အရပ်
သွမ်းမျက်နားတင် မိဋ္ဌာန်းတောင်ပြန်းခန်းခဲဉ်းယို “ရဟန်း ပုဏ္ဏား၊
လူ၊ ဗြဟ္မာသီးဖုံးပွေး - ကျွဲလွဉ်ယိုကိုတင် နေးတွမ်းနမ်းစွန်၊
ပဠိပရာ၊ နီဖါ ထားယူမိစ္ဆာယို ယံစွဉ်းထိုခန်းနော” မိဋ္ဌာန်းတိုဉ်း
တယ်ခန်းခဲဉ်းယိုသွ။

နောင်မ၊ ဘုရားလောင်၊ နာရဒဗြဟ္မာလဲ ဖန်ဆင်လင်၊
နမ်းရသေ့၊ ဗွင်သောင်းဖေ၊ ရုံးသင်္ကန်းတော့၊ လင်ဟော်ဖေးခန်း
အင်္ဂတိခွန် တရာနောင်သွ။ ခွန်တန် ကထင်းနားဗား ဗြဟ္မာ
ရသေ့တရာတင် ထားယူမေး ထားစွေးဒါး သမ္မာဒိဋ္ဌိသ၊ န္ဓိသော့၊
ချာယင်းဒျားနောင်သွ။

နာရဒဗြဟ္မာယို ကွပ်ပွားများ အားထုတ်ဖြဲ့ထမ်ဗား ဥ-
ပေက္ခာ ပါးရမီးနောင်မ၊ ထင်းထွာဗား ဗြဟ္မာ၊ တွိုးထင်းဗား
ဗြဟ္မာခမ်းနောင်သွ။

ဥပေက္ခာပါးရမီးခန်၊ ထွဲလဲဉ်းသွ။

x x x x x x x x x

ငေါင်းရီလွှာခန့်

- ၁။ ပါးရမီးအဓိပ္ပါယ်ယို တဲမ်းနယ်မီးထွူနောင်၊ ပါးရမီးဆီပါးဖုံး
ယိုလဲ့ အစဉ်းအတွိုင်၊ ယံကထွာ နပ်တွက်နယ်ဖေးပါ
လဲ့င်း။
- ၂။ ပါးရမီး ကဗွေအီဒါး အကျောင်းတရာ၊ (၃)ပါးဖုံးယို ထေ
ထန်းနယ်ဖေးမီးထွူတင် -
(က) ဒါးနပါးရမီး၊
(ခ) ဒါးနဥပပါးရမီး၊
(ဂ) ဒါးနပရမတ္ထပါးရမီး (၃)ပါးကို ထူးချာ၊ ပွိုင်းကွား
ဝင်၊ဖုံးယိုလဲ့ တဲမ်းနယ်ဖေးပါမွိုင်။
- ၃။ ကထွာအီဒါးဘုရာ၊ ထာလူးတန် (၅)မျိုးဖုံးယို ပါဠိတွမ်း
ပအိုဝ်း အွဉ်းတွယ်၊နေးလို့ဝင်၊တင် ထေနယ်ဖေးစံးမွိုင်။
- ၄။ (က) ပညာမိကဘုရာ၊
(ခ) သဒ္ဓါမိကဘုရာ၊
(ဂ) ဝီရိယာမိကဘုရာ၊ဖုံးယိုနောင်၊ ဖြူးဟးပါးရမီး
ကမ္ဘာပေါင်၊ခွင်းကားမဲ့င်။
- ၅။ ဘုရာလောင်၊ ဝေဿန္တရာနောင်၊ သဲစ်တင်ကအုံ ပဋိ
သန္ဓေ အမွိုးဗွေးဟို့ကိုတွင်၊ယို အမွိုးနင်၊ဗုဿတီးအသ၊
ကို ထွာလွဉ်ထာမဲ့င်၊ ဖြေးနယ်ထွူတင် အသ၊ကိုကထွာ

လွင်ဒါးအတိုင်၊ အမာလွင်ဟေးထာမဲ့င်၊ တမ်းနယ်သွာ
ပြဲ၊ပြဲ၊စုံစုံလဲင်း။

- ၆။ ဘုရားလောင်၊ ဝေဿန္တရာ၊ ကလွဲဖွါခါနောင်၊ အမဲ့
တွမ်းအဂ္ဂယို အောင်းနဲင်းမဲ့င်၊ တမ်းနယ်ထွဲတင် ဝွေက
လွဲဖွါလင်ဒါး အနီနောင်နပ်၊ ထာမဲ့င်တွမ်းထာမဲ့င်၊
ပေါးလွင် သျင်ပျနယ်ဖေး စွမ်းစွမ်းလဲင်း။
- ၇။ ဝေဿန္တရာ၊ သဲစ်တင်ဝွေကထွာ ခွန်နောင်မာ၊ ဝွေလူး
ထာတနီတနီယို လို့စဉ်းခွင်းမဲ့င်၊ တမ်းနယ်ဖေးစားရင်၊
သျင်တန်၊ အအဲဉ်းစားမီးထွဲတင် ကွပ်ပိုးအကျောင်ထာ
မဲ့င်၊ ခမ်းသားထီသား လိုအမျာဖုံ ထွဲအဖါ ဝါးထန်းထို
တို့၊ ခွန်ဝေဿန္တရာခမ်းယိုလဲ သျင်နယ်နယ်ဖေး ခန်း
လဲင်း။
- ၈။ ခွန်တန် ဝေဿန္တရာ၊ မဉ်လအကျိုထာမဲ့င်၊ ဝွေလူးထို
စဉ်း ဝွေပိုဖုံနောင်၊ ဖြေးနယ်ထွဲတင် ဝွေကထင်းလူးထွဲ
ဝွေပိုဖုံယို ပါအီးမာအီထာမဲ့င်၊ ပါမာနဲင်းမဲ့င်ယိုလဲ
သျင်ပျနယ်သွာ စင်းစင်းလဲင်း။
- ၉။ ခွန်တန် ဝေဿန္တရာနောင်၊ အမာနင်မဒ္ဒီးဒေဝီယို လူးထို
ပါမဲ့င်၊ မာယင်းနဲင်းမဲ့င် သျင်ပျနယ်သွာ စင်းစင်းလဲင်း။

(၁၁၀)

ပါးရမီး ဆီပါး

၁၀။ အယံတွင်၊ နောင်၊ နောင်၊ ထွာဝေသာန္တရာ၊ ထွာမဒ္ဒိဒေဝီ၊
ထွာဇာလီ၊ ထွာကဏ္ဍာဒိန္န၊ ထွာဇူဇကာပုဏ္ဏာ၊ ယိုခါ
ဝွေသီးဖုံးစားနောင်၊ ထွာလို့ထာမဲ့င်၊ ဇာတ်ပေါင်၊ ခန့်ကို
လွဉ်အလ၊ ဖြေးနယ်လှဲင်း။

ငေါင်ရီလွှဲခန့်၊ အဖြေးမဲဉ်း

၁။ အလောင်သီး ထာမာကိစ္စ၊ အလောင်သီး ဥစ္စားဒျား
တဲင် ဟဲ့ဗား ပါရမီးသွ။
ပါးရမီး(၁၀)ပါး သရုပ်နောင်၊

၁။ ဒါနပါးရမီး
၂။ သီလပါးရမီး
၃။ နေက္ခမ္မပါးရမီး
၄။ ပညာပါးရမီး
၅။ ဝီရိယပါးရမီး
၆။ ခန္တီပါးရမီး
၇။ သစ္စာပါးရမီး
၈။ အဓိဋ္ဌာနပါးရမီး
၉။ မေတ္တာပါးရမီး
၁၀။ ဥပေက္ခာပါးရမီး ယိုဖုံးသွ။

၂။ **ပါးရမီးကဗျေအီဒါး အကျောင်တရာနောင် -**

- (၁) အားထုတ်ဗား ဘာဝနာလမ်းပါး၊
- (၂) ပါးရမီး တခေါင်းတောင်း ပဋိပက္ခတရာဖုံးယို
ဆင်းချင်းဗား တွမ်းပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်၊
- (၃) နမ်းယို လူးဗားဘုရာ ယိုသွံပါးသွ။

ပါးရမီးသွံပါး ထူးချာပွိုင်းကွားလို့ဝင်ဖုံးနောင် -

- (၁) ကလူးပိုမာ၊ ကလူးရွှင်ခံ၊ ကလူးပစ္စေဉာဏ်ဖုံး
ယို ထွာဒါးနပါးရမီးသွ။ ၊
- (၂) ကလူးစူခင်း အဂါးပေးတန်ဖုံးယိုနောင်၊
ထွာဒါးနဥပပါးရမီးသွ။ ၊
- (၃) ကလူးအသက်ယို ထွာဒါးနပရမတ္တပါးရမီးသွ။

၃။ **ထားလူးတန် (၅)မျိုးနောင် -**

- ၁။ နေပရိစ္စာဂ - လူးဉာဏ်၊ ၊
- ၂။ ပုတ္တပရိစ္စာဂ - လူးပို ၊
- ၃။ ဘရိယပရိစ္စာဂ - လူးမာ ၊
- ၄။ အင်္ဂပရိစ္စာဂ - လူးသွီးလူးယား
လူးနမ်းအဂါးပေးတန်၊
- ၅။ ဇီဝိတပရိစ္စာဂ - လူးအသက် ယိုဖုံးသွ။

(၁၁၂)

ပါးရမီး ဆီပါ၊

- ၄။ (က) လစ်သချေး ပိုင်ကမ္ဘာတသ၌ ၊
(ခ) သွစ်သချေး ပိုင်ကမ္ဘာတသ၌ ၊
(ဂ) ဆီသူသချေး ပိုင်ကမ္ဘာတသ၌ ။

၅။ နင်ဖုဿတီးအသကို မည်လူးစဉ်းထားသွ။ သကို မည်
လူးငါးထားတင် ဝေင်လစ်ဖဲ၊ ဝေင်ထားဝ၊ ဟော်တ
လင် သူထွောင်းကိုယို ဆို့မာထားလူးမဏ္ဍပ် တဗားစီး၊
မဏ္ဍပ်တဗား တဗားကို တနီတနီယို လူးထား တသ၌
တသ၌စီး၊ မဏ္ဍပ်အောင်း သူဗားတင် လူးထား တနီ
သူသ၌သွ။

၆။ ဘုရားလောင်း ဝေဿန္တရား ကလွဲဖွါခါနောင် အဲ့မဲ့
လွဲဖွါလင်သွ။ မည်လူးငါးထားတင် လျာအစူ ကိစ္စဉ်း
အမွဲတမြို့လူးသွ။ ဘုရားလောင်း ဝေဿန္တရား ကလွဲ
ဖွါခါ အနီနောင်နောင် ဆင်မွဲတဗား အောင်းကျောင်း
ထား မို့လောင်းသူ အီလင်လွဉ်ဖေး ဆင်ဗွာပေးတဗား၊
အမည်ဟဲ့ ‘ပစ္စယဆင်ဗွာ’တဲ့၊ လင်ဖျိုင်ဟောင်သော့ခန်း
သုမ်းကိုသွ။

၇။ ခွန်တန်ဝေဿန္တရားနောင် လူးထားတနီသူသ၌သွ။
ကွပ်ပွိုးလူးထို၊ ပစ္စယဆင်ဗွာတင် ခမ်းသားထီသားဖုံး
ကေးနပ်တောင်းတွေ့ အွဉ်းအဖါ ဝါးထန်းခမ်းသွ။

- ၈။ မဉ်လၢငါး သဗ္ဗညုတဉာဏ်းယိုတဲင် လူးဟးဂွေ့ပိုဖုံယိုသွ။
ဂွေ့ပိုဖုံယို ပါးအီးမာသွဉ်း ထွဉ်းအံးတားသွ။ ဂွေ့ထင်းလူး
ထွဉ်းနောင်၊ ဂွေ့ပိုဖုံနောင်၊ ပုဏ္ဏားထူးတွမ်းသွီးတြီ၊ ဖူးဝေး
နီဖြာ၊ ထူးအစူတဖြာ၊ တပင်ပင် စွိုင်ပူလှိုင်ဝင်၊ ထွဉ်းတဲင်
ပုဏ္ဏားဖြာ၊ စူပင်စေးနောင်၊ ချမ်တုဉ်းမော့၊ စူပင်ထွေ့နောင်၊
ချမ်ခွဉ်းရေး၊ ဗျမ်တွမ်းစွဉ်း ဂွေ့ပိုဖုံယို စွီးသင်၊ ထိုခန်း
နောင်သွ။
- ၉။ လူးထို၊ သီကျာ၊ ကဖန်ဆင်းဒါးအနမ်း ပုဏ္ဏားထူးသွ။
အဝါ၊ ခိုလဲ သးဗွာ၊ အမာမူးလဲ သးဗွာ၊ ကွပ်သးဗွာချင်းချင်း၊
ဗျိုန်ပီလှိုင်ဝင်တဲင် သီကျာအပ်ဖေးချာယင်းချား အဝါ၊ နောင်၊
သွ။
- ၁၀။ ဝေသာန္တရာနောင်၊ ယိုခါ သင်ထွာ ဘုရားဂေါတမ ၊
မဒ္ဒီးဒေးဝီးနောင်၊ ယိုခါ သင်ထွာ ယသောဒေဝရား ၊
ဇားလီးနောင်၊ ယိုခါသင်ထွာ ရားဟုလား ၊
ကဏ္ဍာဒိန်းနောင်၊ ယိုခါ သင်ထွာဥပ္ပလဝဏ်း ၊
ဇူးဇကားပုဏ္ဏားနောင်၊ ယိုခါ သင်ထွာဒေးဝေဒတ်။

x x x x x x x x x

နင်း ၁၃၇၉-ဟး၊ ဝါးခေါင်းလာဆန်း၊ (၅)နီ၊
(၂၈ - ၇ - ၂၀၁၇) သောကျာနီ၊

(၁၁၄)

ပါးရမီး ဆီပါ၊

ငေါင်းသွတ်နီဂုံ၊

ပအိုဝ်းလိတ်လဲ့င်စွမ်းလီတား လိတ်ရဲဉ်း (၈) ပါးရမီးဆီပါ၊
ကျောင်းလံးခရား ကွပ်လဲ့င်းငါးတင် လိုးရားကိုခြာ လွှဲက်တွမ်
တဲမ်းသော့ဗားလွှမ်းသွ။

တွမ်းကပျဉာန်ခါဒါး အတန်ယို ရတန်းငမ်းစာလဲဉ်းလို့
ဝင်တင် အွဉ်းသွတ်၊ အွဉ်းသောင်းခွိုန်းက ခွိုင်းယိုငါသွ။

လိတ်တဲမ်းသား ကတဲမ်းဒါး “ပါးရမီးဆီပါ” လိတ်အုပ်ယို-

ကအုံနောင်ဒါး ကျပ်ဖုံးနောင် -

- ၁။ မဟာဗုဒ္ဓဝင်း ပဌမတွဲ၊ ဒုတိယပဲင်၊ ပကိဏ္ဍက
ပါးရမီးခဏ်၊ ၊
- ၂။ မဟာဗုဒ္ဓဝံသ ပါဠိတေား တွမ်း အဋ္ဌကထား ၊
- ၃။ အဋ္ဌသာလိနီ၊ အဋ္ဌကထား ၊
- ၄။ ပါရမီ ဒီပနီ၊ ၊
- ၅။ ဇာတ်ကြီးဇာတ်ဖွဲ့ (ဇာတ်တန်ဆီဖွဲ့)

ပါးရမီးဆီပါ၊ ထွဲလဲဉ်းသွ။

စီးခြပ်ထွဲ နေင်း ၁၃၇၈-ဗား၊ ဒွဲဉ်ဟားလာလောင်း (၇)နီ၊
(၂၉ - ၄ - ၂၀၁၆) သောကျားနီ၊
မွူးရပ်၊ရိုး ၈:၃၀ ၊ **ခြပ်တဲပ်** - ၄-၅ / ၂ / ၁၇